

Jalostuksen tavoiteohjelma 2022-2026

PINSERI

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 27.2.2021
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 10.8.2021

Sisällys

1. YHTEENVETO	4
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4. RODUN NYKYTILANNE.....	8
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	8
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos	9
4.1.2 Jalostuspohja.....	14
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	18
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	19
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet.....	20
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	20
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin	20
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	20
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	20
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	34
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	35
4.3. Terveys ja lisääntyminen.....	35
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat.....	35
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat.....	40
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	42
4.3.4 Lisääntyminen	43
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	45
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	45
4.4. Ulkomuoto	45
4.4.1 Rotumääritelmä	45
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset	48
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	50
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	50
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	50
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso.....	51
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen.....	53
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	54
6.1 Jalostuksen tavoitteet.....	54
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	54

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	55
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	56
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	56
7. LÄHTEET	57
8. LIITTEET	58

1. YHTEENVETO

Jalostuksen tavoiteohjelman yhteenveto on rodun jalostuksen ”punainen lanka”. Se sisältää rodun tärkeimmät jalostustavoitteet sekä keinot niiden saavuttamiseksi.

Rodun käyttötarkoitus

Rotu on keskikokoinen sileäkarvainen koti-, vahti ja seurakoira.

Keskeisimmät jalostustavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

Taulukossa on tiivistetty asiat, joita halutaan erityisesti edistää seuraavan viiden vuoden aikana.

Luonne ja käyttäytyminen	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Itsevarma ja toimintakykyinen pinseri. Parannetaan luonteen heikkoja osa-alueita.	Järjestetään luonnetesti vuosittain, suositellaan vaihtoehtoina MH-kuvausta ja luonteen jalostustarkastusta. Tehdään MH-ihanneprofiili. Jalostussuosituksissa ei yhdistetä samoja heikkoja ominaisuuksia omaavia koiria. Aggressivisia tai arkoja koiria ei käytetä jalostuksessa.

Terveys	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Yleinen hyvä terveys säilyy. Lonkat säilyvät terveisinä. (alle 30 % C-E) Silmät säilyvät terveisinä. (alle 25 % muutoksia) Rokotusoireet vähenevät. (alle 20 %) Korvan reunat ovat terveitä.	PEVISA (silmät ja lonkat) ja jalostussuositukset. Terveyskyselyt ja niiden analysointi. Informaation jakaminen, neuvonta.

Lisääntyminen	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Säilytetään luonnollinen lisääntyminen. Ei turhia kastraatioita/ sterilointeja.	Pentuseurantalomakkeiden kerääminen ja analysointi Informaation jakaminen, neuvonta

Rakenteen ja anatomian terveys	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Säilytetään rodun luonnollinen, erittäin hyvä ulkomuoto.	Jalostussuositusminimi laatuarvosana EH Järjestetään ulkomuodon jalostustarkastuksia Järjestetään erikoisnäyttely vuosittain.

Käyttöominaisuudet	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Vahtikoira, kotikoira, seurakoira	Seurataan LT ja MH tuloksia sekä luonteen jalostustarkastuksia. Analysoidaan avointa dataa mm Petsofi.

Jalostuspohja	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Jalostuspohjan ja tehollisen populaation lisääminen	Ulkomaisten urosten 2 pentueen rekisteröinti ilman PEVISA tuloksia PEVISA silmätutkimuslausunnon pitempi voimassaoloaika (24 kk). Kasvattajien informointi asian tärkeydestä. Kannustetaan suunnitelmallisiin roturisteytyksiin ja kaksoisastutuksiin.

Pentueiden rekisteröintiin vaikuttavat ehdot

PEVISA:

- Lonkkalausunto on oltava voimassa ennen astutusta.
- Silmätutkimuslausunto on oltava voimassa ennen astutusta. Voimassaoloaika on 24 kk.
- Ulkomaisia uroksia koskeva poikkeus: Voidaan rekisteröidä kaksi pentuetta ilman PEVISA tutkimustuloksia.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Pinseri on oletettavasti suokoirasta polveutuva, alkuperältään saksalainen rotu. Kotipaikkana pidetään Württembergiä Etelä-Saksassa, joskin rotua kasvatettiin koko maassa. Pinseri tunnettiin rotta- ja tallikoirana, Vuonna 1881 ”Saksan koirarotujen yhdistys” julkaisi seikkaperäisen rotumääritelmän pinseristä. Alun perin pinseri ja snautseri olivat saman rodun eri turkkimuunnoksia; snautseria kutsuttiin karkeakarvaiseksi pinseriksi.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen rotu kuoli käytännössä lähes sukupuuttoon. Vuosina 1950-57 Saksassa ei rekisteröity yhtään pinserin pentua. Pinscher-Schnauzer-Klubin (PSK) silloinen pääjalostusneuvoja Werner Jung varoitti rodun katoamisesta ja ryhtyi lopuksi itse toimiin sen pelastamiseksi. Hän löysi Itä-Saksasta yhden pinserinartun ja sisällytti jalostusohjelmaansa lisäksi neljä kookasta kääpiöpinseriä, joilla hän loi rodun kokonaan uudelleen 14 pentueella. Näistä koirista kasvoi nopeasti 60 koiran kanta, josta rotua kehitettiin eteenpäin.

Sveitsissä oli joitakin pippuri-suolan värisiä pinsereitä ja pinseri-snautseri-risteytyksistä syntyneitä koiria, joita käytettiin jalostukseen lähinnä Ranskassa yhdessä Jungin koirista polveutuvien koirien

kanssa. Näistä koirista muototutui pinseri rotu uudelleen. Ensimmäinen FCI:n vahvistama rotumääritelmä on vuodelta 1955.

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria

Alkuperäinen yhteys snautseriin on selvä ja samoin yhteys kääpiöpinseriin, josta pinseri käytännössä toisen maailmansodan jälkeen kehitettiin. Ensimmäiseen rotukirjaan on merkitty sekä karkea- että sileäkarvaisia pinsereitä. Myös sileäkarvaiset snautserin pennut rekisteröitiin pinsereiksi vuoteen 1923 asti. Pinseri rodun ”haaroja” ovat olleet myös harlekin-pinscher, schwarze pinscher ja riesenpinscher, jotka ovat kuitenkin kuolleet sukupuuttoon. Ensimmäisen maailmansodan aikaan myös pinserien ja dobermannien sukulaisuus oli selvä.

Eri linjat, ensimmäiset koirat Suomessa ja koiramäärän kehitys

Pinserien jakautuminen eri linjoihin on kapean alkuperän vuoksi varsin niukkaa.

Pinserirotuun on vuoden 1957 jälkeen toteutettu roturisteytyksiä kääpiöpinserin, dobermannin ja snautserin kanssa. Vuonna 1990 Saksassa dobermann-narttu Evi vd Edeltanne astutettiin pinseriuros Fips v Nordkristallila. Suomessa on tehty neljä roturisteytyistä: 1997 astutettiin p&s snautserinarttu Argenta`s Pollyanna pinseriuros Yarracitta Reticcarudolfilla, 1998 pinserinarttu Yarracitta Ipanapapanetta astutettiin p&s snautseriuros Balthasar v Achterplätzchenillä ja 2010 p&s snautserinarttu Ankor Kurazh Eparhia astutettiin pinseriuros Ceriinan Gilbertillä. Vuonna 2018 3. polven pinseriristeytysnarttu Yarracitta Dhalma Pilccunen astutettiin p&s snautseriuros Chivas Grand Calveran pakastesiemenellä. Näistä yhdistelmistä on pinsereitä sekoittunut eri linjoihin huomattavissa määrin, joskaan terveysvaikutukset eivät ole olleet ehkä aivan odotusten mukaisia. Monimuotoisuus on kuitenkin lisääntynyt.

Suomen Kennelklubin (SKK) kantakirjaan on rekisteröity kaksi Rehpinscheriä vuonna 1908. SKK:n rotukirjassa IX mainitaan 1913 ensimmäisen kerran rotu Pinscher. Silloin syntyi Bretty (numero 211), jonka omisti helsinkiläinen Ragnhild Grenman. Koiran vanhempia ei tunneta. Samana vuonna oli syntynyt myös helsinkiläisen rouva Helin Arvidsonin omistama Tango von Hohenshaufen (numero 212). Tämän koiran kaksi edellistä sukupolvea pystytään jo selvittämään. SKL:n rotukirjassa XIII esiintyy rotumerkintä Saksalainen Pinscheri, Tysk Pinscher, vuosina 1922– 1924. Koiria oli neljä.

Toisen maailmansodan jälkeen Saksasta oli vaikea löytää pinsereitä. Tohtori Kurkiala löysi pinserin suurella vaivalla saatuaan lopulta yhteyden Werner Jungiin, pinseriroduksen elvyttäjään. Näin saatiin Suomeen uros Falk vom Stein. Sitä käytettiin luonnollisesti runsaasti jalostukseen, jälkeläisiä kertyi 50.

Koska kasvatustyö oli aluillaan, tarvittiin lisää tuontikoiria.

Falk vom Steinin jälkeen Suomen ensimmäiset tuontipinselit Virra v.d. Birkenheide (1964) sekä Figaro, Fara ja Fay v.d. Birkenheide tulivat rodun kotimaasta Saksasta. Fayn jälkeläiset vaikuttavat suomalaisen pinserikantaan tyttärensä Julian kautta, josta tuli Of Leijliden-kennelin jalostustyön perusta. Vuonna 1969 tuotiin mm. punainen Illo v. Haingraben Saksasta. Koska jalostusmateriaalia oli vähän, Illo merkitys siitoskoirana muodostui erittäin suureksi. Se toimi 16 pentueen isänä. Vuonna 1970 syntyneistä 13 pentueesta yhdeksän oli sen siittämiä. Illo löytyykin lähes jokaisen Suomessa syntyneen pinserin taustalta ja se oli ehtinyt vaikuttaa jalostukseen myös Saksassa ennen Suomeen tuloaan.

Suomeen saapui 1975 punainen Ceda v. Haingraben, josta tuli Ceriinan-kennelin kantanarttu. Ceda synnytti viisi pentuetta, joista kaksi Of Leijliden Normanin kanssa (edellämainitun Julian poika). Näistä toinen oli Ceriinan I-pentue, jolla on ollut merkittävä vaikutus suomalaisessa pinserikasvatuksessa. Myös Cedan J-pentueen ainoa pentu Ceriinan Jidi on ollut jalostuksessa merkittävä koira, sen kolme tytärtä ovat vieneet linjaa osaltaan eteenpäin. Saksasta tuotiin 1979 punainen uros Lord v. Haingraben, jolle kertyi kuusi pentuetta. Niinikään Saksasta tuotiin 1980 musta-ruskeat Assi, Ancora ja Asko v.

Warturm. Näistä Asko näkyy vieläkin suomalaisten pinsereiden sukutaulussa Ceriinan Imogenen kanssa saamansa tyttären Astan kautta. Uutta verta saatiin myös tekemällä astutusmatkoja muihin Pohjoismaihin.

Suomeen tuotiin 1990-luvulla useita koiria ja pientä osaa niistä on käytetty jalostukseen. Koirien tuontia hidastivat muun muassa muiden maiden puutteelliset terveystutkimukset, esimerkiksi koirien silmiä tai lonkkia ei aiemmin tutkittu järjestelmällisesti monessakaan maassa. Tuonti oli myös kallista ja aikaa vievää, joten kasvattajilla ei ollut siihen halua. Osa USA:sta tuoduista pinsereistä oli Keski-Eurooppalaisten pinserien jälkeläisiä tuontimaastaan huolimatta, mm Adel Dark Diamette. Ruotsi oli yhä tärkeä astutusmatkojen kohde.

Vuosina 2000-2010 tuotiin muutamia onnistuneempia tuonteja, jotka harvalukuisuudestaan huolimatta olivat jalostuskelpoisia. Tsekkin tasavallasta tuotiin Aron Arming Harmony Star sekä Camaro Camus DW Harmony Star, jonka isä Drym Pinscher King Black oli erittäin käytetty jalostusuros Keski-Euroopassa. Astutusmatkat Ruotsiin tuottivat myös uutta verta Suomen pinsereihin.

Vuodesta 2010 on koirien tuonti ja vienti sekä astutusmatkat vilkastuneet edelleen viranomaismääräysten helpottaessa ja matkustamisen yleistyessä. Nyt harvassa maassa on enää täysin eriytyneitä linjoja. Sukutaulut ovat sekoittuneet maiden rajojen yli. Suomeen on tuotu jo useita tuonteja, mutta niiden osalta on huomioitava, että osa niistä on astutuspentuja ja näin ollen puoliksi Suomalaista alkuperää. Myös Venäjä on kehittynyt merkittäväksi pinserimaaksi vain muutaman kymmenen vuoden aikana. Maahan on tuotu useita pinsereitä eri maista.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Pinserit ry on merkitty yhdistysrekisteriin 16.6.1981. Rotua harrastavan yhdistyksen aseman se sai 17.2.2005. Suomen Snautseri-pinserijärjestön, johon se kuului, lakkauttamisen jälkeen Pinsarit ry sai rotujärjestöoikeuden vuoden 2012 alusta lukien.

Yhdistyksestä tuli Suomen Kennelliiton jäsen 13.4.1999. Se on lisäksi Suomen Koirankasvattajat ry:n ja Suomen Agilityliito ry:n jäsen.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys

Vuosi 2020 oli yhdistyksen neljäskymmenes toimintavuosi ja yhdeksäs toimintavuosi rotujärjestönä. Jäseniä vuoden 2020 lopussa oli 178 henkilöä.

Jäsenmäärä on pitkään ollut laskeva. Se on kuitenkin pysytellyt 200 jäsenen tuntumassa.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunta noudattaa toiminnassaan ja ohjeissaan voimassa olevaa eläinsuojelulakia ja eläinsuojeluasetusta, Euroopan neuvoston lemmikkieläinten jalostusta koskevaa päätöslauselmaa soveltuvien osin sekä Suomen Kennelliiton yleistä jalostuksen tavoiteohjelmaa ja jalostusstrategiaa. Jalostustoimikunta toimii yhdistyksen jalostuksen tavoiteohjelman (JTO), PEVISA-määräysten mukaisesti.

Toimikunta noudattaa rotujärjestön hyväksymää toimikunnalle laadittua toimintaohjetta sekä yhdistyksen kulloinkin voimassa olevia jalostuskriteereitä, sääntöjä ja ohjeita.

Jalostustoimikunta koostuu 4-7 äänivaltaisesta jäsenestä. Lisäksi kuunteluoppilaana voi olla kerrallaan enintään kolme henkilöä. Vähintään yhdellä jäsenellä tulee olla valmius toimia jalostusneuvojana

(hyväksytty SKL:n Jalostusneuvojan peruskurssi.) Jalostustoimikunta voi valita projektiluontoiisiin tehtäviin ulkopuolisia henkilöitä.

Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu jalostuksellisen tiedon seuraaminen ja kerääminen, jalostuskriteereiden tarkistaminen kulloisenkin tarpeen mukaan, pentulistan ylläpitäminen sekä kasvattajapäivien, jalostustarkastusten, tuomarikoulutusten ja luonnetestien järjestäminen. Siihen kuuluvat myös jalostuksen tavoiteohjelman ja PEVISA-määräysten päivityksen valmisteleminen sekä tavoiteohjelman toteutumisen seuranta.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Kaikilla koirilla on samat geenit, mutta erot yksilöiden ja rotujen välille aiheutuvat siitä, että samasta geenistä on olemassa erilaisia muotoja eli alleeleja. Erilaisten alleelien olemassaoloa kutsutaan perinnölliseksi vaihteluksi rodussa. Mitä enemmän rodussa on erilaisia alleeleja, sitä monimuotoisempi se on. Monimuotoisuuden vähenemisen ja sukusiitoksen lisääntymisen vaikutus rodun elinkykyyn näkyy väistävasti (resessiivisesti) periytyvien sairauksien ja vikojen lisääntymisenä, immuunijärjestelmän toiminnan ja tautien vastustuskyvyn heikentymisenä sekä heikentyneinä lisääntymisominaisuuksina. Rodun jalostus on mahdollista vain, jos jalostettavassa eläinjoukossa on perinnöllistä vaihtelua. (Mäki; Mujunen, 2018.)

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. (Mäki, K. 2013. Perinnöllinen monimuotoisuus ja jalostuspohja. Kennelliitto)

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

	Vuositilasto - rekisteröinnit								
	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Pennut (kotimaiset)	44	59	47	79	64	67	46	103	81
Tuonnit	3	2	1	4	3	6	6	3	6
Rekisteröinnit yht.	47	61	48	83	67	73	52	106	87
Pentueet	8	11	10	11	8	10	8	17	13
Pentueukoko	5,5	5,4	4,7	7,2	8	6,7	5,8	6,1	6,2
Kasvattajat	7	7	6	11	7	9	7	13	10
Jalostukseen käytetyt eri urokset									
kaikki	7	11	6	11	7	8	8	15	12
kotimaiset	7	8	3	9	3	5	3	9	5
tuonnit		2	2	1	2	1	4	2	3
ulkomaiset	0	1	1	1	2	2	1	4	4
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5v 8kk	3v 11kk	4v	5v 9kk	3v 7kk	3v 4kk	4v 7kk	3v 11kk	3v 10kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut									
kaikki	8	11	10	11	8	10	8	17	13
kotimaiset	5	10	9	10	6	7	5	12	6
tuonnit	3	1	1	1	2	3	3	5	7
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 7kk	4v	4v 6kk	3v 11kk	3v 1kk	4v	3v 5kk	4v 1kk	3v 7kk
isoisät	13	19	15	19	13	17	15	26	22
isoäidit	13	18	15	17	13	17	15	29	24
Keskimääräinen sukusiitosprosentti	1,92%	2,72%	1,81%	1,75%	1,74%	1,92%*	2,55%*	2,55%*	
						1,90%**	0,91%**	2,02%**	2,78%**

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

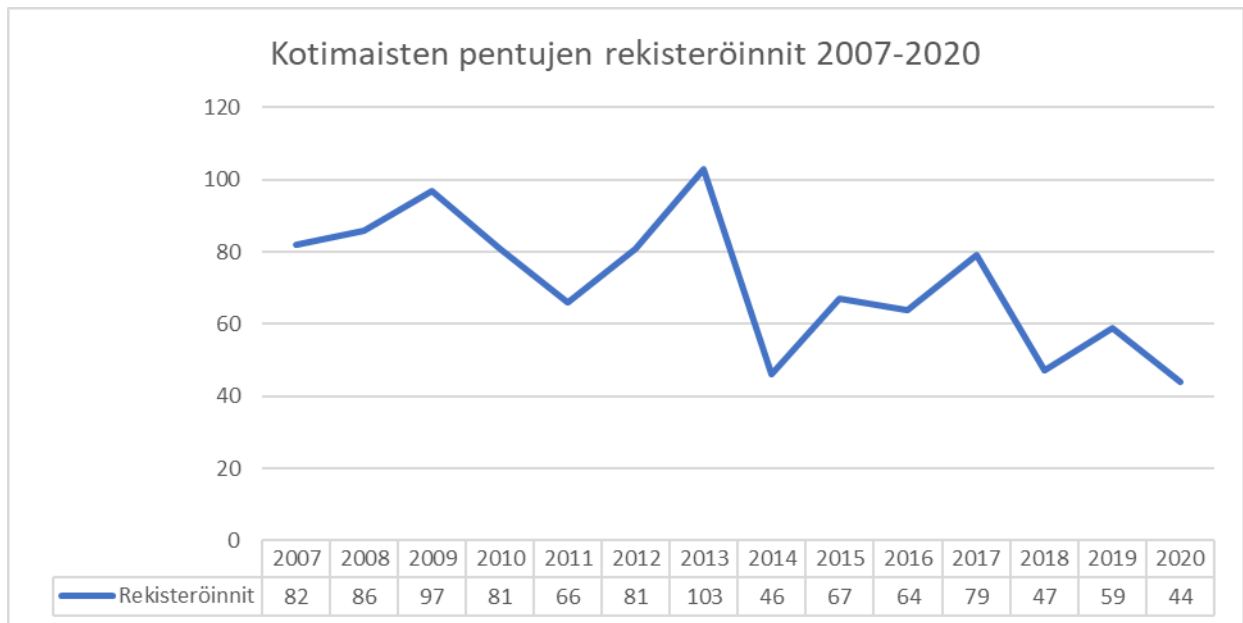
Keskimääräinen sukusiitos% lähteenä on käytetty vuosilta 2012-2015 merkinnällä * German pinscher global databasea ja merkinnällä ** DogFiles data joka on otettu JTO 2017-2021.

Rekisteröintimäärät Suomessa

Pinseriroduksen kaltaisella pienellä rodulla, jossa on aktiivisia kasvattajia vähän, pentuemäärät ovat vaihdelleet vuorovuosittain. Huippuvuotta seuraa usein notkahdus.

Vuosien 2007-2016 JTO:ssa tavoitteeksi kirjattiin rekisteröintimäärien vakiintuminen 80 vuosittaiseen pentuun. Kyseisenä aikana tavoite lähes saavutettiin. Keskiarvo oli 79 pentua/vuosi.

Vuosina 2017-2020 pentumäärien keskiarvo on ollut vain 50 pentua/ vuosi. Tämä luo suuren haasteen jalostukselle. Pentumäärän kasvattaminen 80 pentuun vuodessa on keskeinen tavoite.

Taulukko 2. Suomessa syntyneiden pentujen rekisteröintimäärät. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Jakautuminen linjoihin

Rotu on suppean geenipohjansa vuoksi jatkuvasti sekoittunut ja eriytyneitä sukulinjoja esiintyy lähinnä maantieteellisin perustein. Eri mantereiden tuonti- ja vientimääräykset ovat omiaan muodostamaan tietyille alueelle näennäisesti omia linjoja, mutta tarkasteltaessa sukukatokertoimia sukusiitoskertoimien sijaan, paljastuu usein suppeampi kokonaiskuva. Joissakin maissa linjat ovat kuitenkin jo kymmenien sukupolvien ajalta niin eriytyneet, että ne ovat varsin vieraita ja näin ollen käyttökelpoisia Suomen kantaan.

Risteytysprojekti

Vuonna 1998 aloitettu takaisinristeytysprojekti pinserin- ja snautserin välillä käsitti Suomen Kennelliiton myöntämänä 4 risteytyslupaa. Introgressiossa tehdään risteytyspentue pinserin ja snautserin välillä, mikä johtaa F1-polven jälkeläisiin, jotka risteytetään pinserin kanssa. Näin tehdään kaikissa sitä seuraavissa sukupolvissa. Alkuperäisen roturisteytyksen jälkeen jälkeläisiä risteytetään takaisin alkuperäiseen rotuun eli kyse on takaisinristeytyksestä. Rodun tyyppi palautuu risteytyksissä hyvin nopeasti ja jo kolmen sukupolven jälkeen jälkeläisten geenimuodoista n. 85,5 % on peräisin pinseriltä.

Kakki neljä SKL:n myöntämää risteytyslupaa on käytetty vuosien 1997- 2018 aikana.

- 1997 pinseriuros Yarracitta Reticcarudolf x p&s snautseri Argentas Pollyanna – linja ei jatkunut
- 1998 snautseriuros p&s Balthasar v Achterplätzchen x pinseri Yarracitta Ipanapapanetta
- 2010 pinseri Ceriinan Gilbert x snautseri p&s Ankor Kurazh Eparhia
- 2018 snautseri p&s Chivas Grand Calvera x pinseri Yarracitta Dhalma Pilccunen, joka on F4 sukupolven jälkeläinen vuoden 1998 risteytyksestä, pentueessa on yhteisiä snautseri esi-isiä.

Takaisinristeytys hävitti jokaisessa sukupolvessa nopeasti risteytyksissä saatua vaihtelua eikä jokaisesta pentueesta saatu koiria jatkojalostukseen. Vuoden 1998 risteytyspentueesta vain yksi narttu (Yarracitta Oiolenkaunokki) jätti jälkeläisiä, joiden kautta linja eteni kohtuullisesti ja sulautui myöhemmin alkuperäiseen rotuun. Vuoden 2010 risteytyksestä on yhtä jälkeläistä käytetty jalostukseen. Risteytysten herättämä huomio on kuitenkin tärkeä saavutus ja voi avata ovia laajemmillekin risteytyskokeilulle ja mahdollisesti pisaramenetelmälle, jota pidetään parhaana risteytysmenetelmänä, kun halutaan lisätä rodun monimuotoisuutta.

Kaksoisastutukset

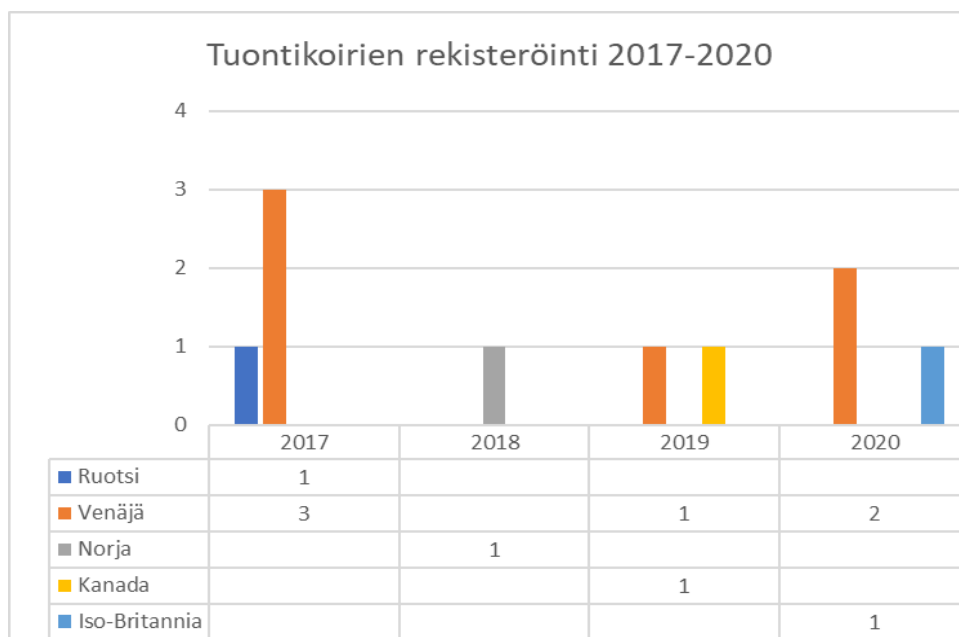
Pinsereissä on toteutettu muutamia kaksoisastutuksia, jolloin samaan pentueeseen on mahdollista saada variaatiota kahden eri isäuroksen kautta. Menetelmä on käyttökelpoinen, kun halutaan monipuolisempaa urosten käyttöä. Rodun ensimmäinen kaksoisastutus oli vuonna 2006 nartulle Ceriinan Yazy DW uroksilla Aron Arming Harmony Star ja Ceriinan Gilbert. Kummankin uroksen jälkeläistä on käytetty jatkojalostukseen. Menetelmä ei ole saanut suosiota kalleutensa vuoksi.

Pakastesiementäminen

Keinohedelmöitys eli lähinnä pakastesperman käyttö on varsin yleistä USAssa, Kanadassa ja Australiassa maantieteellisistä ja käytännön syistä. Suomessa tapa ei ole yleistynyt mm PEVISA vaatimusten vuoksi. Useiden edesmenneiden urosten pakastesiementä olisi tarjolla Suomeenkin, mutta koska kyseisissä maissa ei ole terveystutkimuspakkoa, ei uroksilla ole ollut tarvittavia terveystutkimustuloksia niitä siemennettäessä. On syytä uudelleen harkita PEVISA vaatimuksia ulkomaalaisten urosten kohdalla.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Vuosina 2017-2020 Suomessa rekisteröitiin 10 tuontikoiraa. Tänä aikana suurimmaksi tuontimaaksi nousi Venäjä kuudella tuontikoiralla.

Taulukko 3. Tuontikoirien rekisteröinti vuosina 2017-2020. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Jalostusiässä ei ole vuosien mittaan tapahtunut suuria muutoksia. Sekä uroksilla että nartuilla jalostusikä on lähellä neljää vuotta. Uroksilla se on joinakin vuosina viisi vuotta. Kun ottaa huomioon, että uroksen jalostusikä on narttua pidempi, uroksia voisi käyttää keskimäärin vanhempinakin. Tällöin niiden terveydestä ja käyttäytymisestä on kertynyt luotettavaa tietoa.

Vuosi	Urokset	Nartut
2020	5v 4kk	4v
2019	4 v	4v 3kk
2018	4v 1 kk *	4v 6 kk
2017	5v 5 kk	5 v 5 kk
2016	3v 8 kk	3v 4 kk
2015	3v 4 kk	4v
2014	4v 7 kk	3v 5 kk
2013	3v 11 k	4v 1 kk
2012	3v 10 kk	3v 7 kk
2011	5v 4 kk	3v 8 kk

Taulukko 4. Käytettyjen jalostusturosten ja- narttujen ikä. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

*Tiedoista on jätetty pois pakastespermalla suoritettu astutus.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksen vahvuutta mitataan sukusiitosasteen avulla. Sukusiitosasteen muita termejä ovat sukusiitosprosentti ja sisäsiitosaste tai -prosentti.

Sukusiitosaste on todennäköisyys sille, että yksilön satunnaisesti valittu geenipari sisältää kaksi identtistä kopiota, joista yksi on kulkeutunut yksilölle isän ja toinen emän kautta. Kyseessä on siis tietyn esivanhemman yksi ja sama alleeli, jota on yksilöllä kaksin kappalein. Tällainen geenipari on homotsygoottinen.

Jälkeläisen sukusiitosaste ei riipu vanhempien itsensä sukusiitosasteista vaan ainoastaan siitä, ovatko vanhemmat sukua keskenään.

Jos suljettuun kantaan ei risteytetä yksilöitä muista roduista, jonkinasteinen sukusiitos on väistämätöntä, vaikka lähisukulaisten yhdistämistä vältettäisiinkin. Toisaalta on olemassa myös tasapainotila, jossa sukusiitosaste nousee maltillisesti ja haitallisia mutaatioita vastustava ja neutralisoiva luonnonvalinta ehtii poistaa sukusiitoksesta johtuvia haittoja.

Tutkimuksissa on todettu, että sukusiitoksen haitat alkavat näkyä yksilön sukusiitosasteen noustessa yli 10 %. Silloin homotsygoottisten geeniparien osuus on kasvanut niin suureksi, että piilossa olevat erilaiset kehityshäiriöt, sekä perinnölliset viat ja sairaudet pääsevät todennäköisyydellä näkyviin.

Jokainen yksilö kantaa perimässään haitallisia mutaatioita. Nämä mutaatiot ovat yleensä resessiivisiä, joten yksittäin esiintyessään ne eivät näy ulospäin sairauksina ja vikoina. Sukusiitoksen kasvun myötä kasvaa myös yksilön todennäköisyys saada mutaatio sekä isältään että emältään.

Elinvoimaan, hedelmällisyyteen ja perinnöllisten tautien vastustuskykyyn liittyvät ominaisuudet heikentyvät sukusiitosasteen nousun myötä. Tämä näkyy rodussa lisääntymisvaikeuksina, pentukuolleisuuden nousuna, pentujen epämuodostumina sekä tulehdusalttiutena.

Koko rodun tai kannan keskimääräinen sukusiitosaste on luku, jota käytetään populaatiogenetiikassa selvittämään rodun perinnöllistä vaihtelua ja siinä tapahtuneita tai odotettavissa olevia muutoksia. Populaatitasolla onkin tärkeää koko kannan keskimääräinen sukusiitosaste ja sen kasvunopeus.

Sukusiitos voidaan syntytapansa perusteella jakaa nopeaan ja hitaaseen eli uuteen ja vanhaan sukusiitokseen. Vanhaa sukusiitosta nimitetään myös historialliseksi sukusiitokseksi.

Koirien jalostuksessa suositellaan pidättäytymisestä sukusiitoksesta erityisesti viiden polven sisällä. Viiden polven perusteella laskettu sukusiitosaste saisi olla korkeintaan 6,25 %.

Sama sukusiitosaste voi siis syntyä hitaasti sukupolvien ketjun edetessä tai nopeasti yhdessä yhdistelmässä. Sukusiitoksen haitat näkyvät sitä suuremmalla todennäköisyydellä, mitä nopeampaa sukusiitos on eli mitä läheisempiä sukulaisia lisääntyvät eläimet ovat keskenään. (Mäki, Mujunen 2018.)

Yksilön sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. (Mäki, 2016.)

Sukukatokerroin

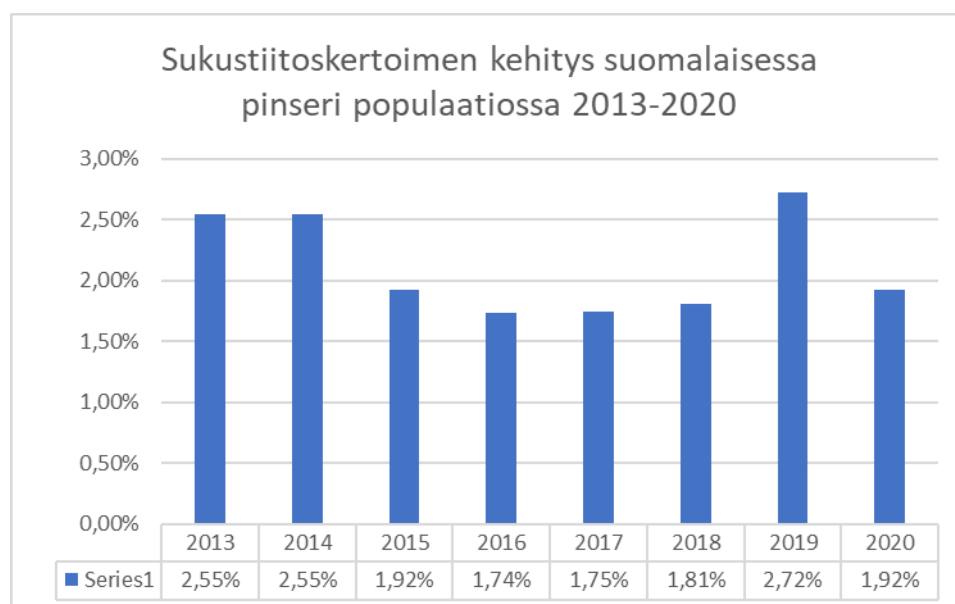
Sukukatokerroin kertoo, kuinka suuri osuus sukutaulun tiedossa olevista esivanhemmista on eri koiria. Kerroin saa arvoja väliltä 0-100 %.

Sukusiitosaste on yhteydessä sukukatokertoimeen. Jos sukusiitoskerroin on korkea, koiralla on aina myös sukukatoa. Toisaalta korkea sukukatokerroin ei välttämättä ole millään tavalla yhteydessä sukusiitosasteeseen.

Sukukatokerroin ei kuvaa todennäköisyyttä geeniparien esiintymiselle homotsygoottisessa muodossa, eikä siten ennusta sukusiitoksesta aiheutuvaa elinvoimaominaisuuksien taantumaa. Näin ollen jalostuksen näkökulmasta, sukukatokerroin ei ole kovin käyttökelpoinen määre. Sukukatokerroin kertoo ainoastaan koiran omasta sukutaulusta. (Mäki, Mujunen, 2018.)

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Oheisessa diagrammissa on esitetty sukusiitoskerroimen kehitys suomalaisessa pinseri populaatiossa 2013-2020. Keskimääräinen sukusiitoskerroin on laskettu German Pinscher global database:n mukaan, 6. sukupolvella.

Taulukko 6. Vuosittainen sukusiitosaste.

4.1.2 Jalostuspohja

Vuositilasto – Jalostuspohja			
Per sukupolvi (4v)	2019 - 2016	2015 - 2012	2011 - 2008
Pentueet	40	48	54
Jalostukseen käytetyt urokset	35	43	46
Jalostukseen käytetyt nartut	40	48	52
Isät/emät	0,92	0,85	0,89
Tehollinen populaatio	44 (56%)	53 (52%)	58 (52%)
Uroksista käytetty jalostukseen	9%	13%	13%
Nartuista käytetty jalostukseen	12%	21%	23%

Taulukko 7. Jalostuspohja per sukupolvi.

Sukupolvittain laskettuna uroksia on käytetty vain hiukan vähemmän, kuin narttuja. Jatkossa uroksia olisi syytä käyttää laajemmin ja edelleen välttää yksittäisten urosten ylikäyttöä.

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Urokset	0%	4%	5%	16%	5%	8%	21%	9%	10%	13%	13%	6%
Nartut	0%	0%	2%	19%	18%	11%	23%	24%	22%	20%	20%	22%

Taulukko 8. Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä pennuista.

Urosten käyttömäärä vaikuttaa narttuja alhaisemmalta. Tosin narttujen luvutkin osoittavat laskua. Tietysti nuorempien koirien käyttöikä on vielä jäljellä.

Isät/emät -luku

Tehollinen koko ei voi olla suurempi kuin jalostukseen käytettyjen urosten lukumäärä kerrottuna neljällä. Vaikka uroksia olisi 20 ja narttuja 1000, olisi tehollinen koko vain $4 \cdot 20 \cdot 1000 / (20 + 1000) = 78$.

Luku kuvaa, kuinka lähellä urosten lukumäärä on narttujen lukumäärää. Kun luku on yksi, uroksia käytetään yhtä paljon kuin narttuja, tällöin perinnöllinen vaihtelu säilyy tehokkaammin.

Sukupolvi	I/E suhde	Sukupolvi	I/E suhde
1965-68	0,33	2001-04	0,92
1969-72	0,57	2005-08	1,00
1973-76	0,82	2009-12	0,84
1977-80	0,88	2013-16	0,88
1981-84	0,79	2017-20	0,85
1985-88	1		
1989-92	0,93		
1993-96	0,83		
1997-2000	1,06		

Taulukko 9. I/E suhde.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä, vuositilasto - jalostuspohja, syntymävuosi, vuodet 1989-2020 sekä Pinsarit ry:n JTO 2017-2021 luvut vuosilta 1965-1988.

Kun rodun uroksia käytetään jalostukseen yhtä monta kuin narttuja, on tällöin isät/emät -lukusuhte tasan yksi. Mitä pienempi luku on, sitä epätasaisempaa on urosten jalostuskäyttö rodussa. Useamman uroksen jalostuskäyttö turvaa suuremman osuuden rodun geeneistä siirtyä seuraavaan sukupolveen (Mäki, Mujunen, 2018.)

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Rodun keskimääräisen sukusiitosasteen nopea nousu aiheuttaa alleelien ja perinnöllisen vaihtelun merkittävää häviämistä. Jos taas sukusiitosaste nousee maltillisesti, ollaan tasapainotilassa.

Rodun sukusiitosnopeutta voidaan mitata ja ennustaa tehollisen populaatiokoon avulla. Sukusiitosnopeus on yhteydessä heterotsygotian häviämisenopeuteen, joten tehollinen koko kuvaa myös sitä. Mitä pienempi on kannan tehollinen populaatiokoko, sitä nopeammin sen keskinäinen sukulaisuus lisääntyy, sukusiitos kasvaa ja heterotsygotia häviää.

Koirarotujen tehollisen koon tulisi olla yli 50, jotta rodun elinvoima säilyisi lyhyellä aikavälillä. Jos tehollinen koko on alle 50, rotu on kriittisessä tilassa, jossa erilaisia alleleja häviää niin nopeasti, että luonto ei pysty tilannetta tasapainottamaan. Yli 50 yksilön tehollinen koko on hyvä tavoite kaikille pienilukuisille roduille, on se kuitenkin vasta minimitaso, jota kannattaa kasvattaa. Osa roduista kärsii sukusiitostaantumasta, vaikka niiden tehollinen koko on paljon suurempi (Mäki, Mujunen, 2018.)

Rodun tehollinen populaatiokoko

Sukupolvi	urokset (Nu)	nartut (Nn)	tehollinen koko
1997 - 2000	32	31	42
2001 - 2004	34	37	48
2005 - 2008	43	44	58
2009 - 2012	36	44	55
2013 - 2016	39	44	56
2017 - 2020	35	38	49

Taulukko 10. Tehollinen populaatiokoko vuosina 1997-2020.

Tehollinen populaatio on laskettu kaavalla:

$4 \times Nu \times Nn / (2 \times Nu + Nn)$, jossa

Nu = urosten määrä

Nn = narttujen määrä

Käytetyimmät urokset vuosina 2011-2020

#	Uros	Imp.	Synt.	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
				Pentueita	Pentuja	%- osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	LILLA ENEBYS HARRY	SWE	2007	7	29	4,46%	9	42	7	29
2	LEGACY'S MIDAS TOUCH FOR CLEFELL'S	USA	2008	3	28	4,31%	4	19	3	28
3	DUVINAL VELIOR VITUS	RUS	2011	3	26	4,00%	3	12	3	26
4	SINI-MININ MAFIOSO		2009	4	25	3,85%	4	24	4	25
5	LEGENDORF UMBERTO UGO	RUS	2013	4	24	3,69%	0	0	4	24
6	YARRACITTA DYLY DOHVELI		2012	2	18	2,77%	2	8	2	18
7	SANNY MONKEY INSPIRATION FOR DOGIWOGIN	RUS	2015	3	15	2,31%	1	3	3	15
8	CERIINAN PRIMAS		2009	2	15	2,31%	0	0	2	15
9	RIVENDELLS MIDNIGHT EAGLE	SWE	2010	2	15	2,31%	3	18	2	15
10	KARL DRYM'S DREAM KING BLACK	CH	2013	2	15	2,31%	3	22	2	15
11	OF LEIJLIDEN QUANDRO		2005	2	14	2,15%	0	0	3	18
12	DOGIWOGIN TIME OUT		2013	3	14	2,15%	6	23	3	14
13	XITAMIZ VOLCANO	SWE	2009	2	13	2,00%	2	11	3	19
14	BLACK KISSER'S BIG BOSS		2015	2	13	2,00%	0	0	2	13
15	XITAMIZ OTIZ *		2004	2	12	1,85%	2	6	2	12
16	CLEFELL'S OSIRIS		2007	2	11	1,69%	6	23	3	18
17	YARRACITTA EPPUHUIPPUHEPPU		2000	1	11	1,69%	4	28	2	16
18	ART BY DEVILSTAR EXTREME ENDURANCE *		2012	2	11	1,69%	2	14	2	11
19	RAUHASALMEN DON EERO		2010	2	11	1,69%	1	7	2	11
20	FERENCE BALANCE OF POWER		2013	1	11	1,69%	3	18	1	11

Taulukko 11. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Nämä urokset ovat siittäneet puolet jakson pennuista. Joukkoon mahtuu myös kaksi yhden pentueen urosta. Eniten käytetyimpien koirien joukkoon mahtuu 7 tuotua (imp) sekä 2 ulkomaista (*) urosta. Ainoastaan yhden kohdalla yhdistyksen jalostuskriteereissä mainittu neljän pentueen raja ylittyy. Pienessä populaatiossakin pitää voida käyttää tuontikoiria, sillä ulkomailta tuotu koira tulee kalliiksi, jos se saa jättää ainoastaan kaksi pentuetta.

”Pienilukuisissa roduissa sekä uroksen, että nartun jälkeläismäärä voi yhdellä tai kahdella pentueella ylittää suositellut 5 % neljän vuoden rekisteröinneissä”. Tällaisissa roduissa jälkeläismääräksi tuli sallia 1-2 pentuetta” (Mäki-Mujunen, Koiranjalostus s.213)

Koirien käyttöä on mahdotonta supistaa näin pieneen määrään. Pentuemäärää tulisi merkittävästi lisätä, niin että se olisi lähempänä 100 pentua kuin 50 pentua vuodessa. Jos taas katsotaan kaksi sukupolvea, käyttöprosentit tasaantuvat.

Käytetyimmät nartut vuosina 2011-2020

#	Narttu	Imp.	Synt.	Tilastointiaikana			Toisessa Polvessa		Yhteensä	
				Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	SINI-MININ MOCCA		2009	3	30	4,62%	11	58	3	30
2	RATTENJÄGER MINNE FÜR MEGAMAGEE	NOR	2007	2	21	3,23%	4	25	2	21
3	RIA'S SOMMERWIND'S LADY NELLY	GER	2011	3	20	3,08%	7	44	3	20
4	SINI-MININ VALENTINE		2013	3	19	2,92%	2	9	3	19
5	PINJOY EXTREME		2014	2	19	2,92%	0	0	2	19
6	RIVENDELLS IMSA	SWE	2008	2	18	2,77%	0	0	2	18
7	NORRSTRÖM NIKKA	SWE	2009	2	17	2,62%	4	27	2	17
8	UPLAND HAMAMELIS		2012	2	17	2,62%	1	4	2	17
9	MAGLEDDIES TUMMA ENKELI	SWE	2012	2	16	2,46%	3	12	2	16
10	DOGIWOGIN KISMET		2007	3	15	2,31%	2	8	4	19
11	YARRACITTA LOISTOLYYLI		2007	2	15	2,31%	10	66	2	15
12	XITAMIZ VEZPERA VIOLETTE	SWE	2008	2	15	2,31%	1	7	2	15
13	HICKSON JERTA OF JAFFA	SWE	2010	2	13	2,00%	2	16	2	13
14	FUNNY FOR DW HARMONY STAR	CH	2011	2	13	2,00%	1	6	2	13
15	DOGIWOGIN TAATELI		2013	2	13	2,00%	0	0	2	13
16	YARRACITTA DHALMA PILCCUNEN		2012	2	12	1,85%	0	0	2	12
17	BLACK KISSER'S DIAMOND PRINCESS		2014	2	12	1,85%	0	0	2	12
18	CERIINAN UMAYA		2013	1	11	1,69%	1	3	1	11
19	SINI-MININ TACITA		2012	2	11	1,69%	2	15	2	11
20	INVICTUS SOULMATE V DOGIWOGIN	CAN	2018	1	11	1,69%	0	0	1	11

Taulukko 12. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 narttua. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Kahdenkymmenen käytetyimmän nartun joukossa on 9 tuontikoiraa neljästä eri maasta. Yhdenkään nartun kohdalla yhdistyksen nartulle asettama raja 3 pentuetta ei ylity. Koirista yhdeksän on tuontikoiria. Joukkoon mahtuu kaksi yhden pentueen narttua.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

- Urosten listalta löytyy isoisä – isä – poika ketju (n. 1, n. 12, n. 7) sekä isä – poika ketju (n. 20, n. 14)
- Neljänneksi (4) käytetyin uros ja käytetyin (1) narttu ovat sisaruksia, jolloin Sini-Minin M-pentueen jälkeläisiä on kaikkiaan 59 ja toisen polven jälkeläisiä 82. Lisäksi listalle mahtuu nartun poika n.20 ja sen poika n.14. Jalostusvalintoja tehdessä tämä kannattaa ottaa huomioon.
- Muita sisaruspareja ovat uros n.13 ja narttu n.12.
- Isä-tytär parin muodostavat urosten n.1 ja narttujen n.15, urosten n. 9 ja narttujen n. 8 sekä urosten n.13 ja narttujen n. 19.
- Narttu n.3:n sekä sen poika n.14 ja tytär n.17 löytyvät listalta samoin narttu n.11 ja sen poika n.6 ja tytär n. 16.

Kun rotu on pieni ja jalostukseen käytettyjen koirien joukko suppea on selvä, että sukulaisuussuhteet näkyvät suosituimpien jalostuskoirien luettelossa. Pentumäärä on lisäksi ollut laskussa viimeisten vuosien aikana. Luonnollisesti se merkitsee kannan kaventumista. Onneksi jalostuksessa on kuitenkin käytetty paljon tuontikoiria ja myös ulkomaisia uroksia. Lääkkeenä olisi pentumäärän kasvattaminen sekä erityisesti jalostukseen käytettävien urosten määrän lisääminen.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Rotu on yleistynyt useissa maissa vuosituhanen vaihteen jälkeen. Suuria pinsерimaita ovat rodun kotimaa Saksa, Ruotsi, USA ja Venäjä. Vertailuun otettiin mukaan myös Norja.

2010-luvulla kasvatus ja koirien tuonti ja vienti eri maiden välillä on vilkastunut runsaasti. Useissa maissa on vakiintunut pinsерikanta ja useampia kasvattajia. Näihin maihin voidaan lukea yllä mainittujen lisäksi Tshekin tasavalta, Puola, Valko-Venäjä ja Australia. Lisäksi Euroopassa useammassa maassa on muutamia vakiintuneita kasvattajia kuten Ranskassa, Hollannissa, Iso-Britanniassa ja Italiassa.

Saksa

Saksa on rodun kotimaa. Rekisteröintimäärät ovat enemmän kuin tuplaantuneet vuodesta 2001 vuoteen 2014. Vuonna 2014 vähintään yhden pentueen kasvattaneita kasvattajia oli 39. Kuten muihin maihin, Saksaan on viime vuosina viety paljon koiria muualta. Saksassa pentueet kasaantuvat selvimmin tietyille uroksille. Syynä on ainakin osaltaan se, että jokaisen siitoskoiran on täytettävä tietyt kriteerit ennen jalostuskäyttöä; niiden on oltava lonkkakuvattuja ja silmätarkastettuja, näiden lisäksi on käytävä ulkomuodon- ja luonteen tarkastuksessa. Ne on myös geenitestattava diluutio- värin ja von Willebrandin taudin osalta. Yhdellä uroksella on Saksassa helposti yli 10 pentuetta. Samoin Saksassa mieluummin käytetään kennelin omia siitosnarttuja useasti, joskus kuusikin kertaa, eikä sijoitusnarttukäytäntöä juurikaan ole. Pentuja rekisteröidään 330 - 380 kpl vuosittain.

Ruotsi

Ruotsi on ollut pitkään aktiivinen pinsерimaa. Rekisteröintimäärät ovat olleet siellä kasvussa tasaisesti koko 2000-luvun ja 2010-luvulle siirryttäessä on nähtävissä samanlaista aaltoliikettä kuin Suomenkin rekisteröinneissä; aktiivista vuotta seuraa hiljaisempi vuosi. Ruotsin koirakanta on alkuperältään hyvin saman pohjaista kuin Suomenkin kanta. Suomesta vietiin 80-luvulla useita siitoskoiria Ruotsiin. Viime vuosina Ruotsinkin tuonti- ja vientikoirien määrät ovat kasvaneet runsaasti, ja koko maailmanlaajuisesta kannasta on hankittu uutta siitosmateriaalia. Penturekisteröinti on kasvussa, pentuja rekisteröidään yli sata pentua vuodessa.

Usa ja Kanada

USA:n vanha pinsерikanta perustui 80-luvulla lähinnä Ranskasta hankittuihin de la Capelliere-kennelin koiriin sekä muutamisiin Saksasta vietyihin koiriin. Maahan tuotiin 90-luvulla pinsereitä Saksasta, Tsekeistä, Suomesta, Ranskasta ja Hollannista. Maahan on 2000-luvulla viety runsaasti koiria joka puolelta Eurooppaa ja onkin huomioitava, että USAn tuonti voi olla sukutaulultaan jopa pohjoismainen tuonti. Yksittäisiä kasvattajia on maassa jonkin verran, mutta GPCA (German Pinscher Club of America, AKC:n Parent club) listalla on 20 kasvattajaa.

Kanadassa on pieni, mutta varsin vakiintunut kasvattajajoukko. Koirakanta perustuu pitkälti USAsta ostettuun kantaan, yksittäisiin tuontikoriin sekä pakastespermaan. Pakasteita käytetään yleisesti ja mm Suomesta valtameren taakse myydyt Laatain Baron (Ceriinan Carolus x Ceriinan Jilla) ja Clefells Midas (Clefells Lionheart x Idaco's Isabella) toistuvat runsain mitoin sukutauluissa. USA:ssa rekisteröidään keskimäärin 220 pentua vuodessa ja Kanadassa Suomea vastaava määrä.

Venäjä & Valko-Venäjä

Venäjällä ensimmäisiä jalostukseen käytettyjä pinsereitä oli punainen uros Windamir kennelistä (USA). Muutamassa kymmenessä vuodessa Venäjälle on kehittynyt monimuotoinen populaatio valtavasta tuontikoirien määrästä. Rotu nauttii Venäjällä ja Valko-Venäjällä kohtuullisen suurta suosiota ja aktiivisen kasvattajat ovat pääosin nuoria naisia. Syntyneiden pentujen määrästä ei saa virallista tietoa, mutta jos lasketaan sosiaalisessa mediassa olevien pentumainosten määrä, noin 150 pentua vuodessa voisi olla hyvä keskiarvo.

Norja

Norjassa pinserien kasvatus on ollut hienoisessa kasvussa viimeisen viiden vuoden ajan ja varsinkin tuontikoirien kasvanut määrä on luonut myös uusia kasvattajia. Norjan rekisteröintiluku on hieman harhaanjohtava, koska NKK:n vuosittaisessa rekisteröintimäärässä näkynee myös runsaat Ruotsin tuonnit. Rekisteröintimäärä on ollut 20-70 pennun välillä, vuonna 2019 rekisteröitiin 73 pentua, joka on enemmän kuin vastaava luku Suomessa (59 kpl).

Iso-Britannia

Yksittäisiä pinsereitä ja pinserikasvattajia on ollut Iso-Britanniassa jo 70-luvulta. Tuonnit olivat pääosin Saksasta. Rotu ehti jo vaipua unohduksiin kunnes se koki uuden nousun tuontikoirien myötä 2000-luvulla. Koiria tuotiin mm Suomesta ja Ruotsista sekä USasta. Rekisteröintimäärä on vakiintunut noin 20-40 pentuun vuodessa.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Rodun I/E suhde vaihtelee välillä 0,85-0,92 (tavoite lähellä yhtä) riippuen toteutuneen JTO:n tarkasteluvuosista. Rodun tehollinen populaatiokoko vaihtelee 44-49 välillä hieman vuositarkastelujakson pituudesta johtuen. Tavoitteena on pidettävä yli 50 populaatiokokoa. Uroksia ja narttuja olisi syytä käyttää lukumäärällisesti laajemmin jalostukseen, mikä nostaisi myös rodun pientä rekisteröintimäärää.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Jalostuspohjaa kaventaa aktiivisten kasvattajien pieni määrä niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti. Jalostuskoirien lukumääräinen käyttö on rajoittunutta, koska sekä jalostuskriteerit, että PEVISA määräykset vaativat aktiivista virallisten terveystutkimusten suorittamista vuosittain. Viralliset tutkimukset esimerkiksi silmäpeilauksen osalta ovat saatavilla vain tietyiltä eläinlääkäreiltä, jotka eivät jakaudu tasaisesti ympäri Suomea. Silmien osalta tutkimustulos on voimassa 12 kk, joten varsin harvalla yksilöllä on jatkuvasti voimassa olevaa tulosta. Kun kaikki jalostuskriteerien ja PEVISAN mukaiset tulokset ovat jalostuskoiralla voimassa, sitä pyritään käyttämään. Tämä aiheuttaa varsinkin uroksilla ikäpiikin eli kaikki jalostuskriteerin mukaiset astutukset toteutuvat kohtuullisen nuorella iällä lyhyessä ajanjaksossa. Rodulla olisi vieraita sukulinjoja tarjolla maailmanlaajuisesti, mutta niiden käyttöä rajoittaa suurelta osin se, ettei muissa maissa vaadita virallisia terveystutkimuksia tai niiden vastaavuus ei täytä Suomen kriteerejä/PEVISAa. Suurin osa pinsereistä on normaaleja kotikoiria ilman jalostuksellista tarkoitusta, joten aivan liian suuri osa rodusta päättyy kastroitavaksi tai steriloitavaksi. Tämä supistaa entisestään pientä kantaa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

KÄYTTÖTARKOITUS: Vahti- ja seurakoira. FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 2 pinsarit, snautserit, molossityyppiset ja sveitsinpaimenkoirat. Alaryhmä 2.1 pinsarit ja snautserit. Käyttökoetulosta ei vaadita.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Eloisuus, temperamenttikkuus, itsevarmuus ja luonteen tasaisuus yhdistyneenä älykkyyteen ja kestävyys tekevät pinsarista miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Rotu ei ole jakautunut eri linjoihin.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Rodulla ei ole PEVISA-ohjelmaan sisällytettyjä luonteen tai käyttöominaisuuksien testaus- tai kuvausvaatimusta.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Luonnetesti

”Testi muodostuu testistöstä, joka mittaa toimintakykyä uhan alla ja hämärässä huoneessa ilman uhkaa. Sillä saadaan myös arvokasta tietoa temperamentista ja keskittymiskyvystä, hermorakenteesta, luoksepäästävydestä ja kovuudesta/pehmeystä sekä laukauksien sietämisestä. Myös koiran taipumuksesta reagoida asioihin aggressiolla saadaan informaatiota. Luonnetta voidaan ajatella joukkona erilaisia ominaisuuksia, Jos koiralla jollain osa-alueella on puutteita (esim. pehmeys), sitä voi kompensoida jollain toisella puolella (esim. hyvällä taistelutahdolla), mikä auttaa koiraa eteenpäin hankaluuksista huolimatta.

Liiallinen temperamentti tekee koirasta säheltäjän, joka kuormittaa hermostoa ja hidastaa oppimista, ideaali käyttökoira on vilkas eli havainnoi asioita nopeasti, keskittyy oleelliseen ja sopeutuu tilanteisiin helposti. Seurakoiralle on tärkeää, että koira on tasapainoinen ominaisuuksiltaan. Tasapainoinen, pienellä määrällä kaikkia ominaisuuksia varustettu seurakoira on iloinen ystävä, joka turvaa mielellään laumaansa ja viihtyy sen parissa. Harrastuskoiralta voidaan kuitenkin odottaa enemmän luonteen vahvuutta ja silloin tärkeimpiä ominaisuuksia ovat hyvät hermot, toimintakyky ja tasapainossa oleva vilkkausaste eli temperamentti.

Luonnetestin tarkoitus on arvioida ja kirjata koiran käyttäytyminen tilanteessa, joissa sen hermosto joutuu rasitetuksi. Testitulosta voidaan hyödyntää koiran luonnekuvan määrittämiseen ja

koulutuskelpoisuuden arviointiin. Testitulos antaa myös viitteitä koiran jalostuskelpoisuudesta rotujärjestöille ja kasvattajille.” (Kennelliitto, luonnetesti.)

Luonnetestin ihanneprofiili pinserillä

Luonneprofiili on laadittu rotumääritelmän ja käyttötarkoituksen perusteella.

	Arvo	Arvostelu	Pinseri	Profiili
I Toimintakyky	3	Suuri		
	2	Hyvä	1%	ihanteellinen
	1	Kohtuullinen tai Kohtuullisen pieni	50%	hyväksyttävä
	-1	Pieni	43%	hyväksyttävä
	-2	Riittämätön	8%	ei toivottava
	-3	Toimintakyvytön		
II Terävyys	3	Kohtuullinen ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua	21%	ihanteellinen
	2	Suuri ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua	2%	
	1	Pieni ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua tai koira, joka ei osoita lainkaan terävyyttä	76%	hyväksyttävä
	-1	Pieni jälj.jäävin hyökkäyshaluin		ei toivottava
	-2	Kohtuullinen jälj. jäävin hyökkäyshaluin		ei toivottava
	-3	Suuri jälj. jäävin hyökkäyshaluin		ei toivottava
III Puolustushalu	3	Kohtuullinen, hillitty	27%	ihanteellinen
	2	Suuri, hillitty	2%	ei toivottava
	1	Pieni	47%	hyväksyttävä
	-1	Haluton	26%	ei toivottava
	-2	Erittäin suuri		
	-3	Hillitsemätön		
IV Taisteluhalu	3	Suuri	1%	
	2	Kohtuullinen tai Kohtuullisen pieni	28%	ihanteellinen
	1	Erittäin suuri		
	-1	Pieni	51%	hyväksyttävä
	-2	Riittämätön	20%	ei toivottava
	-3	Haluton	0,30%	
V Hermorakenne	3	Tasapainoinen ja varma	0,30%	ihanteellinen
	2	Tasapainoinen	0,30%	ihanteellinen
	1a	Hieman rauhaton	83%	hyväksyttävä
	1b	Hermostunein pyrkimykseen	9%	hyväksyttävä
	-1	Vähän hermostunut	7%	ei toivottava
	-2	Hermostunut		ei toivottava
-3	Erittäin hermostunut			
VI Temperamentti	3	Vilkas	32%	ihanteellinen
	2	Kohtuullisen vilkas	29%	ihanteellinen
	1	Erittäin vilkas	31%	hyväksyttävä
	-1a	Häiritsevän vilkas	4%	ei toivottava
	-1b	Hieman välinpitämätön	1%	ei toivottava
	-1c	Impulsiivinen	2%	ei toivottava
-2	Välinpitämätön			
-3	Apaattinen			
VII Kovuus	3	Kohtuullisen kova	9%	ihanteellinen
	2	Kova		hyväksyttävä
	1	Hieman pehmeä	75%	hyväksyttävä
	-1	Erittäin kova		
	-2	Pehmeä	16%	ei toivottava
	-3	Erittäin pehmeä		
VIII Luoksepäästävyys	3	Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	58%	ihanteellinen
	2a	Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen	40%	ihanteellinen
	2b	Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen		hyväksyttävä
	1	Mielistelevä	0,30%	ei toivottava
	-1	Selvästi pidättyväinen ei yritä purra tai yrittää purra	2%	ei toivottava
	-2	Hyökkäävä		
-3	Salakavala			
Laukauspelottomuus	+++	Laukausvarma	52%	ihanteellinen
	++	Laukauskokematon	30%	hyväksyttävä
	+	Paukkuärtyisä		hyväksyttävä
	-	Laukausaltis	16%	ei toivottava
	--	Laukausarka	2%	ei toivottava

Taulukko 13. Luonnetestin ihanneprofiili.

Otoksena ovat kaikki pinsarit, joiden tulokset on kirjattu SKL:n tietokantaan vuosina 2001-2020. Kyseisenä aika luonnetestin suorittaneita pinsereitä oli yhteensä 268 kpl, joista uroksia 115 ja narttuja 153. Vuosina 2001-2010 tuloksia syntyi 122 kappaletta ja 2011-2020 146 kappaletta. Vuosina 2011-2020 luonnetestissä hylätyksi tulleita tai keskeyttäneitä pinsereitä oli 9, 6 urosta ja 3 narttua. Ensimmäisellä vuosikymmenellä testin keskeytti yksi narttu. Kaiken kaikkiaan ajanjaksona syntyneistä pinsereistä on testattu 19 %. Ensimmäisellä vuosikymmenellä testattuja oli 15 % ja jälkimmäisellä 22 %.

Toimintakyky

”Toimintakykenä pidetään luonteen ominaisuutta, joka saa koiran ilman ulkopuolista pakotetta pitämään puolensa todellista tai kuviteltua vaaraa vastaan. Lähin vastaava inhimillinen vastine toimintakyvylle on rohkeus.”

Pinsereistä 50 %:lla toimintakyky on kohtuullinen 1a tai kohtuullisen pieni 1b tai 43 %:lla pieni -1. Vaikka tulos on hyväksyttävä, tavoite jää kauaksi ihanneesta, joka olisi +2 hyvä. Sen on saanut ensimmäisen jakson aikana 2 pinseriä.

Tervävyys

”Tervävyys on ominaisuus, joka saa koiran reagoimaan aggressiivisesti sen tuntiessa itsensä uhatuksi. Tervävyysaste on kääntäen verrannollinen ärsytyskynnyksen korkeuteen. Mitä pienempi ärsyke tarvitaan herättämään aggression, sitä korkeampi on tervävyysaste.”

Terävyydestä +1 pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua sai 76 % koirista ja kohtuullisen ilman jäljelle jäävä hyökkäyshalua 21 %. +1, mikä varmasti riittää nyky-yhteiskunnassa, joskin rotumääritelmän mukaan kohtuullinen +3 olisi ihanteellinen. Terävyydestä negatiiviset pisteet saaneita koiria ei tulostilastosta löydy.

Puolustushalu

”Puolustushalulla tarkoitetaan koiran synnynnäistä taipumusta hyökkäyksen tai hyökkäysyrityksen avulla aktiivisesti puolustaa itseään, laumaansa (ohjaaja) tai reviiriään.”

Puolustushalu on lähes puolella koirista (47 %) pieni +1, mikä on hyväksyttävä tulos. Puolustushalu +3 kohtuullinen hillitty (27 %) olisi ihanne. Puolustushaluttomia on melko paljon, 26 %.

Taisteluhalu

”Taisteluhaluksi kutsutaan koiran synnynnäistä taipumusta nauttia taistelusta itsestään ilman, että se perustuisi aggressioon. Käytöstä voidaan kutsua tietynlaiseksi leikkihaluksi – leikiksi, jonka olennaisin osa on taistelu. Taisteluhalu on koiralle moottori, liikkeelle paneva voima.”

Pinserin taisteluhalu on puolella testatuista koirista pieni -1 (51 %), joka on hyväksyttävä. Kohtuullinen +2, joita on 28 %, olisi ihanne. Riittämätön taisteluhalu on 20 prosentilla, mikä on melko paljon.

Hermorakenne

”Hermorakenteella tarkoitetaan koiran synnynnäistä heikko- tai vahvahermoisuutta sen joutuessa voimakkaisiin ja vaihteleviin sisäisiin jännitystiloihin. Hyvällä hermorakenteella tarkoitetaan kykyä hallita jännitystiloja ilman luonnotonta uupumusta, hysteriaa tai muita merkkejä sisäisen tasapainon järkkymisestä.”

Hermorakenne on valtaosalla testatuista koirista hieman rauhaton +1 (83 %). Se on hyväksyttävissä. Mieluummin tulos saisi kuitenkin olla +2 tasapainoinen, mutta tilastointijakson aikana vain yksi pinseri sai kyseisen tuloksen ja toinen tuloksen +3 tasapainoinen, varma. Tällä osa-alueella ei käytännössä lainkaan päästy ihanteeseen. Hermorakenteen parantaminen on yksi tärkeimpiä luonteen haasteita.

Temperamentti

”Temperamentilla tarkoitetaan käyttäytymisen vilkkautta, huomiokyvyn nopeutta (tarkkaavaisuutta) sekä kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin ja ympäristöihin. Suurin osa hyvin sopeutumiskykyisistä koirista on vilkkaita. Vilkas koira on tarkkaavainen ja se vastaanottaa nopeasti uusia ympäristön ärsykeitä ja tottuu niihin ja niiden merkitykseen”.

Temperamentissa ihanne on +3 vilkas tai +2 kohtuullisen vilkas. Tähän joukkoon kuuluu yli 60 % testatuista. Erittäin vilkkaita koiria 31 %. Vilkkkaus näyttää lisääntyneen vuosien mittaa, joten siihen tulee kiinnittää huomiota. Kahden häiritsevän vilkkaan koiran yhdistämistä ei suositella, eikä tällaisen koiran partneriksi sovi myöskään erittäin vilkas koira.

Kovuus

”Kovuudella tarkoitetaan koiran taipumusta muistaa tai olla muistamatta epämiellyttäviä kokemuksia.”

Kovuudeltaan pinsereistä 75 % on todettu hieman pehmeiksi +1. Pehmeiden koirien määrä on lisääntynyt. On toivottavaa, että kehitys ei jatkuisi. Testitulosten mukaan vuosina 2001-2010 niitä oli 8

% ja 2011-2020 22 %. Käytettäessä jalostukseen pehmeää koiraa, tulee kumppanin valintaa kiinnittää huomiota tässäkin suhteessa.

Luoksepäästävyys

”Luoksepäästävyydellä tarkoitetaan koiran suhtautumista vieraisiin henkilöihin. Luoksepäästävä koira hakeutuu oma-aloitteisesti muidenkin tapaamiensa ihmisten seuraan kuin ohjaajansa. Koiraa, joka selvästi välttää tutustumista tai joka osoittaa selvää vastenmielisyyttä joutuessaan kosketukseen vieraiden kanssa, kutsutaan pidättyväksi. Hyväntahtoinen on koira, joka osoittaa hyökkäävyyttä vain uhkaavissa tilanteissa. Hyväntahtoisuus riippuu paljon koiran terävyydestä. Terävän koiran tarkkaavaisuus pieniäkin uhkaärsykeitä kohtaan aiheuttaa sen, että se tekee virhearvioinnin helpommin kuin vähemmän terävät koirat.”

Luoksepäästävydessä tavoitteena on +3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin (58 %) tai +2 luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen (2a) 4 0%. Myös 2b:n luoksepäästävä hieman pidättyväinen voi katsoa vastaavan rotumääritelmää.

Laukausvarmuus

”Laukausvarmaksi nimitetään koiraa, joka käyttäytyy täysin välinpitämättömästi laukauksiin tai on niistä vain normaalilla tavalla kiinnostunut. Koirat, jotka ensimmäisen laukauksen jälkeen käyttäytyvät rauhattomasti, mutta selviävät nopeasti levottomuudestaan luokitellaan laukauskokemattomiksi, ei laukausaroksi. Laukausalttiiksi luokitellaan koira, joka reagoi selvästi, suunnilleen samalla tavalla jokaiseen laukaukseen rauhoittumatta tai hermostumatta enempää. Laukausaraksi nimitetään koiraa, joka laukauksen jälkeen reagoi selvän hermostuneesti ja jolla on vaikeuksia mielentasapainonsa palauttamisessa ja joka ammunnan toistuessa osoittaa yhtä suurta tai suurempaa hermostuneisuutta.”

Laukauspelottomuudessa pinsereistä 52 % on saanut tuloksen laukausvarma. Laukauskokemattomia on 30 %. Tämä tarkoittaa, että valtaosa koirista saa positiivisen tuloksen. Laukausalttiita on 16 % ja laukausarkoja 2 %. Miinusmerkkisen tuloksen saa siis 18 % koirista. Ääniherkkyys heikentää koiran elämänlaatua, joten harkitessa ääniaran koiran jalostuskäyttöä, on syytä punnita tarkkaan koiran muu jalostusarvo. Ääniarkuuden arvioimiseksi tarvitaan arkihuomioiden lisäksi luonnetestausta ja MH-kuvausta.

Luonnetestitulosten vertailua vuosilta 2001-2010 ja 2011-2020

	Arvo	Arvostelu	2001-2010	2011-2020
I Toimintakyky	3	Suuri		
	2	Hyvä	2%	
	1	Kohtuullinen tai Kohtuullisen pieni	57%	44%
	-1	Pieni	39%	46%
	-2	Riittämätön	2%	10%
-3	Toimintakyvytön			
II Terävyys	3	Kohtuullinen ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua	17%	25%
	2	Suuri ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua	4%	
	1	Pieni ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua tai koira, joka ei osoita lainkaan terävyyttä	80%	75%
	-1	Pieni jälj.jäävin hyökkäyshaluin		
	-2	Kohtuullinen jälj. jäävin hyökkäyshaluin		
-3	Suuri jälj. jäävin hyökkäyshaluin			
III Puolustushalu	3	Kohtuullinen, hillitty	29%	29%
	2	Suuri, hillitty	4%	1%
	1	Pieni	52%	42%
	-1	Haluton	15%	30%
	-2	Erittäin suuri		
-3	Hillitsemätön			
IV Taisteluhalu	3	Suuri	2%	
	2	Kohtuullinen tai Kohtuullisen pieni	30%	26%
	1	Erittäin suuri		
	-1	Pieni	52%	50%
	-2	Riittämätön	14%	25%
-3	Haluton	2%		
V Hermorakenne	3	Tasapainoinen ja varma	1%	
	2	Tasapainoinen	1%	
	1a	Hieman rauhaton	92%	76%
	1b	Hermostunein pyrkimyksin		16%
	-1	Vähän hermostunut	7%	8%
-2	Hermostunut			
-3	Erittäin hermostunut			

	Arvo	Arvostelu	2001-2010	2011-2020
VI Temperamenti	3	Vilkas	41%	25%
	2	Kohtuullisen vilkas	25%	32%
	1	Erittäin vilkas	29%	33%
	-1a	Häiritsevän vilkas	2%	5%
	-1b	Hieman välinpitämätön		1%
-1c	Impulsiivinen		4%	
-2	Välinpitämätön			
-3	Apaattinen			
VII Kovuus	3	Kohtuullisen kova	11%	8%
	2	Kova		
	1	Hieman pehmeä	80%	71%
	-1	Erittäin kova		
	-2	Pehmeä	8%	22%
-3	Erittäin pehmeä			
VIII Luoksepäästävyys	3	Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	70%	48%
	2a	Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen	29%	49%
	2b	Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen		
	1	Mielistelevä	1%	
	-1	Selvästi pidättyväinen ei yritä purra tai yrittää purra		3%
-2	Hyökkäävä			
-3	Salakavala			
Laukauspelottomuus	+++	Laukausvarma	53%	51%
	++	Laukauskokematon	29%	32%
	+	Paukkuärtyisä		
	-	Laukausaltis	16%	15%
	--	Laukausarka	2%	3%

Taulukko 14. Luonnetestitulosten vertailu.

Kymmenvuotiskausien väliset erot

Kymmenvuotiskausien tuloksia vertailtaessa voidaan todeta, että tulosten hienoista heikentymistä on tapahtunut toimintakyvyssä, hermorakenteessa ja taisteluhaluissa.

Pehmeiden koirien määrä on kasvanut ja vilkkaus on lisääntynyt.

Luoksepäästävydessä pidättyväisyys on lisääntynyt, mitä ei tarvitse pitää heikennyksenä rodun käyttötarkoitusta ajatellen.

On valitettavaa, että huolimatta rodun haasteiden tiedostamisesta, paranemisen sijaan tilanne on jonkin verran heikentynyt.

Tulos osoittaa testauksen tarpeellisuuden ja haastaa kasvattajia ottamaan huomioon entistä paremmin jalostuskoirien luonteen.

Ei toivotut tulokset

Kokonaisuutena katsoen pinseri pääsee harvoin rodun ihanteeseen. Kaikilla osa-alueilla valtaosa koirista saa kuitenkin hyväksytyt tulokset.

Ei toivottuja tuloksia on II Terävyyttä lukuun ottamatta kaikilla muilla osa-alueilla

- I Riittämätön toimintakyky 8 %
- III Puolustushaluttomuus 26 %
- IV Riittämätön taisteluhalu 20 %
- V Vähän hermostunut 7 %
- VI Häiritsevän vilkas 4 %, Impulsiivinen 2 %, (Hieman välinpitämätön 1 %)

- VII Pehmeä 16 %
- VIII (Mielistelevä 0,3 %), Selvästi pidättyväinen 2 %
- Laukausaltis, 16 %, Laukausarka 2%

Tavoitteisiin pääsemiseksi tulee luonteen kartoittamista edelleen jatkaa. Tämä toteutuu luonnetestejä järjestämällä sekä kannustamalla omistajia osallistumaan MH-kuvaukseen. Yhdistys selvittää myös mahdollisuuksia ottaa käyttöön SKL:n laatima luonteen jalostustarkastus.

Tavoitteena on jakaa kasvattajille tietoa pinserin luonteesta, tavoitteista ja ongelma-alueista. Pyritään sitouttamaan kasvattajia jalostuksen luonnetavoitteisiin. Kasvattajat ovat avainhenkilöitä, koska he tekevät viimekädessä jalostuspäätökset.

MH-luonnekuvaus

"MH-luonnekuvauksen tarkoitus on kerätä aineistoa koiran käyttäytymisestä ohjeen määrittelemissä tilanteissa. Kuvaustuloksia roduittain yhdistelemällä saadaan tietoa rodulle tyypillisestä luonteesta. Yksittäisen koiran MH kuvaa näin koiran luonteenominaisuuksia sekä yksilönä että rodulle tyypilliseen ja ihanneluonnekuvaan verrattuna.

MH-luonnekuvauksessa koira käy läpi kymmenen eri testiosiota, jossa kuvataan koiran 31 eri käyttäytymisreaktiota. Luonnekuvauksen aikana kaksi kuvaajaa tarkastelevat koiran luonteenominaisuuksia kuten leikkisyyttä, pelkoa, saalisviettiä ja sosiaalisuutta." (Kennelliitto, mh-luonnekuvaus)

MH-kuvaukseen on osallistunut vuosina 2009-2020 22 pinseriä, joita uroksia 9 ja narttuja 13. Tämä joukko edustaa vaatimattomasti 2,6 %:a jakson pentuemäärästä. Lisäksi on yksi keskeyttänyt koira.

Osasuoritus	Tulos	Pinseri	Tuloskuvaus	Profiili
1a Kontakti: Tervehtiminen:	1		Torjuu kontaktin, murisee tai yrittää purra	
	2		Välttää kontaktia, väistää	Ei toivottava
	3	5%	Hyväksyy kontaktin vastaamatta siihen, ei väistää	Hyväksyttävä
	4	95%	Ottaa itse kontaktia ja vastaa siihen	Ihanne
	5		Mielistelevä kontaktiosiossa, hyppii, vinkuu, haukkuu jne	Ei toivottava
1b Kontakti, yhteistyö:	1		Ei lähde vieraan ihmisen mukaan/ Ei kokeilla	Ei toivottava
	2	9%	Lähtee mukaan haluttomasti	Hyväksyttävä
	3	68%	Lähtee mukaan, mutta ei ole kiinnostunut TO:sta	Ihanne
	4	23%	Lähtee mukaan halukkaasti, kinnostuu TO:sta	Hyväksyttävä
	5		Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin kiinnostunut TO:sta	Ei toivottava
1c Kontakti, käsittely:	1	5%	Torjuu murisemalla ja/tai yrittää purra/ei tehdä loppuun	
	2	36%	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta	Ei toivottava
	3	32%	Hyväksyy käsittelyn	Ihanne
	4	27%	Hyväksyy ja ottaa kontakteja	Ihanne
	5		Hyväksyy ja vastaa liioitetulla kontaktilla	Ei toivottava

Osasuoritus	Tulos	Pinseri	Tuloskuvaus	Profiili
2a Leikki 1, leikkihalu:	1	32%	Ei leiki -ei osoita kiinnostusta	Ei toivottava
	2	17%	Ei leiki – osoittaa kiinnostusta	Hyväksyttävä
	3	36%	Leikkii – aktiivisuus lisääntyy/vähenee	Ihanne
	4	9%	Leikkii – aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	Hyväksyttävä
	5	5%	Leikkii – aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen	Ei toivottava
2b leikki 1, tartuntaleikki:	1	27%	Ei tartu esineeseen	Ei toivottava
	2	59%	Ei tartu, nuuskii esinettä	Hyväksyttävä
	3	9%	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Ihanne
	4		Tarttuu heti koko suulla	Hyväksyttävä
	5	5%	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista	Ei toivottava
2c Leikki 1, puruote ja taisteluhalu:	1	82%	Ei tartu esineeseen	Ei toivottava
	2	5%	Tartuu viiveellä – irrottaa/ pitää, ei vedä vastaan	Hyväksyttävä
	3	14%	Tarttuu vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudelleen/Korjallee otetta	Ihanne
	4		Tarttuu heti koko suulla, vetää vastaan kunnes TO irrottaa	Ihanne
	5		Tarttuu heti koko suulla, vetää, tempoo, ravistaa – kunnes TO irrottaa	Ei toivottava
3a1 Takaa-ajo1:	1	73%	Ei aloita	Ei toivottava
	2	9%	Aloittaa, mutta keskeyttää	Hyväksyttävä
	3	9%	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	Hyväksyttävä
	4	9%	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	Ihanne
	5		Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille	Ei toivottava
3a2 Takaa-ajo 2:	1	77%	Ei aloita	Hyväksyttävä
	2		Aloittaa, mutta keskeyttää	Hyväksyttävä
	3	14%	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	Hyväksyttävä
	4	9%	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	Ihanne
	5		Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille	Ei toivottava
3b1 Tarttuminen 1:	1	82%	Ei kiinnostu saaliista/Ei juokse perään	Ei toivottava
	2	18%	Ei tartu, nuuskii saalista	Hyväksyttävä
	3		Tarttuu saaliiseen epäröiden ja viiveellä	Ei toivottava
	4		Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	Ihanne
	5		Tarttuu heti saaliiseen, pitää suussa vähintään 3 sekuntia	Hyväksyttävä
3b2 Tarttuminen 2:	1	91%	Ei kiinnostu saaliista/Ei juokse perään	Ei toivottava
	2	2%	Ei tartu, nuuskii saalista	Hyväksyttävä
	3		Tarttuu saaliiseen epäröiden ja viiveellä	Ei toivottava
	4		Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	Ihanne
	5		Tarttuu heti saaliiseen, pitää suussa vähintään 3 sekuntia	Hyväksyttävä

Osasuoritus	Tulos	Pinseri	Tuloskuvaus	Profiili
4 Aktiviteettitaso	1		Tarkkailematon, kiinnostumaton, passiivinen	Ei toivottava
	2	5%	Tarkkailevainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata	Ihanne
	3	27%	Tarkkailevainen ja enimmäkseen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja	Ihanne
	4	64%	Tarkkailevainen, toiminnot ja rauhattomuus lisääntyvät vähitellen	Ei toivottava
	5	5%	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana/Rauhaton koko ajan	
5a Etäleikki, kiinnostus:	1	9%	Ei kiinnostu avustajasta	Ei toivottava
	2	27%	Tarkkailee avustajaa, välillä taukoja	Hyväksyttävä
	3	50%	Kiinnostuu avustajasta, mutta välillä taukoja	Ihanne
	4	14%	Kiinnostuu avustajasta, yksittäisiä lähtöyrityksiä	Hyväksyttävä
	5		Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyrityksiä	Ei toivottava
5b Etäleikki, uhka/agressio:	1	95%	Ei osoita uhkauseleitä	Ihanne
	2		Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkailueleitä osion ensimmäisessä osassa	Hyväksyttävä
	3	5%	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkailueleitä osion ensimmäisessä ja toisessa osassa	Ei toivottava
	4		Osoittaa useampia uhkailueleitä osion ensimmäisessä osassa	
	5		Osoittaa useampia uhkailueleitä osion ensimmäisessä ja toisessa osassa	
5c Etäleikki, uteliaisuus:	1	77%	Ei saavu avustajan luo	Hyväksyttävä
	2	5%	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo	Ihanne
	3		Saapuu piilossa olevan puhuvan avustajan luo	Ihanne
	4	14%	Saapuu avustajan luo epäroiden ja viiveellä	Hyväksyttävä
	5	5%	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua	Hyväksyttävä
5d Etäleikki, leikkihalu:	1	86%	Ei osoita kiinnostusta	Hyväksyttävä
	2	14%	Ei leiki – osoittaa kiinnostusta	Ihanne
	3		Leikkii- voi tarttua varovasti, mutta ei vedä	Ihanne
	4		Tarttuu vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudelleen	Hyväksyttävä
	5		Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota	Ei toivottava
5e Etäleikki, yhteistyö:	1	100%	Ei osoita kiinnostusta	Hyväksyttävä
	2		Kiinnostuu, mutta keskeyttää	Hyväksyttävä
	3		On kiinnostunut leikkivästä avustajasta	Ihanne
	4		Kiinnostunut sekä leikkivästä että passiivisesta avustajasta	Hyväksyttävä
	5		Houkuttelee myös passiivista avustajaa leikkimään	Ei toivottava

Osasuoritus	Tulos	Pinseri	Tuloskuvaus	Profiili
6a Yllätys, pelko:	1	9%	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	Hyväksyttävä
	2	14%	Kyykistyy ja pysähtyy	Hyväksyttävä
	3	55%	Väistää kääntämällä pois katsettaan haalarista	Ihanne
	4	14%	Pakenee enintään 5 metriä	Hyväksyttävä
	5	9%	Pakenee enemmän kuin 5 metriä	Ei toivottava
6b Yllätys, puolustus/agressio	1	86%	Ei osoita uhkauseleitä	Ihanne
	2	9%	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	Hyväksyttävä
	3	5%	Osoittaa useita uhkauseleitä	Ei toivottava
	4		Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Ei toivottava
	5		Osoittaa useita uhkauseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra	
6c Yllätys, uteliaisuus:	1	36%	Menee haalarin luo, kun se on laskettu maahan/Ei mene ajoissa	Ei toivottava
	2	36%	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Hyväksyttävä
	3	5%	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seisoo sen edessä	Hyväksyttävä
	4	14%	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Hyväksyttävä
	5	9%	Menee haalarin luo, ilman ohjaajan apua	Ihanne
6d Yllätys, jäljellejäävä pelko:	1	64%	Ei minkäänlaista liikkumisnopeuden vaihtelua ja väistämistä	Ihanne
	2	14%	Pieni niijaus ja liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	Hyväksyttävä
	3	18%	Pieni niijaus ja nopeudenvaihtelunkerran, pienenee toisten ohituskerran jälkeen	Hyväksyttävä
	4	5%	Niijaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Ei toivottava
	5		Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla	
6e Yllätys, jäljellejäävä kiinnostus:	1	86%	Ei osoita kiinnostusta haalariin	Ihanne
	2	5%	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla	Ihanne
	3	9%	Pysähtyy, haistelee tai katselee vähintään kahdella ohituskerralla	Ei toivottava
	4		Puree haalaria tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	
	5		Puree haalaria tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla	

Osasuoritus	Tulos	Pinseri	Tuloskuvaus	Profiili
7a Ääniherkkyys, pelko:	1	5%	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	Hyväksyttävä
	2	5%	Kyykistyy ja pysähtyy	Hyväksyttävä
	3	45%	Väistää kääntämällä pois katsettaan	Ihanne
	4	18%	Pakenee enintään 5 metriä	Hyväksyttävä
	5	32%	Pakenee enemmän kuin 5 metriä	Ei toivottava
7b Ääniherkkyys, uteliaisuus:	1	27%	Ei mene katsomaan/ei mene ajoissa	Ei toivottava
	2	27%	Menee räminälaitteen luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Hyväksyttävä
	3	5%	Menee räminälaitteen luo, kun ohjaaja seisoo sen vieressä	Hyväksyttävä
	4	9%	Mene räminälaitteen luo, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin	Hyväksyttävä
	5	32%	Menee haalarin luo, ilman apua	Ihanne
7c Ääniherkkyys, jäljellejäävä pelko:	1	55%	Ei minkäänlasta liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	Ihanne
	2	18%	Pieni niiaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla	Hyväksyttävä
	3	5%	Pieni niiaus tai nopeuden vaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	Hyväksyttävä
	4	5%	Niiaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Ei toivottava
	5		Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla	
7d Ääniherkkyys, jäljellejäävä kiinnostus:	1	86%	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan	Ihanne
	2	14%	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla	Hyväksyttävä
	3		Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohituskerralla	Ei toivottava
	4		Puree laitetta tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	
	5		Puree laitetta tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla	

Osasuoritus	Tulos	Pinseri	Tuloskuvaus	Profiili
8a Aaveet, puolustus/ aggressio:	1	64%	Ei osoita uhkauseleitä	Hyväksyttävä
	2	23%	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	Ihanne
	3	9%	Osoittaa useita uhkauseleitä	Ei toivottava
	4	5%	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Ei toivottava
	5		Osoittaa uhkauseleitä ja useampia hyökkäyksiä	
8b Aaveet, tarkkaavaisuus:	1		Yksittäisiä vilkaisuja ja sen jälkeen ei kiinnostusta/Ei kiinnostusta lainkaan	
	2	18%	Katselee aaveita silloin tällöin	Ei toivottava
	3	45%	Tarkkailee aaveita, pitää taukoja, kumpaakin puolet ajasta tai koko ajana toista	Hyväksyttävä
	4	32%	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja	Ihanne
	5	5%	Tarkkailee molempia aaveita koko osion ajan	Ihanne
8c Aaveet, pelko:	1	14%	On ohjaajan edessä tai sivulla	Hyväksyttävä
	2	18%	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkanottoa	Ihanne
	3	32%	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla vaihtelee paon ja kontrollin välillä	Hyväksyttävä
	4	5%	On enimmäkseen ohjaajan takana, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	Ei toivottava
	5	32%	Peruuttaa enemmän kuin taluttimen mitan tai lähtee paikalta/Pakenee	
8d Aaveet, uteiliaisuus:	1	41%	Menee katsomaan, kun ohjaaja ottaa avustajalta hupun pois/Ei mene ajoissa	Ei toivottava
	2	23%	Menee katsomaan, kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja houkuttelee koiraa	Hyväksyttävä
	3	9%	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan vieressä	Hyväksyttävä
	4	9%	Menee katsomaan, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin	Ihanne
	5	18%	Menee katsomaan ilman apua	Ihanne
8e Aaveet, kontaktinotto aaveisiin:	1	32%	Torjuu kontaktin/Ei mene ajoissa	Ei toivottava
	2		Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen	Hyväksyttävä
	3	9%	Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin	Hyväksyttävä
	4	59%	Ottaa itse kontaktia avustajaan	Ihanne
	5		Innostunutta kontaktinottoa avustajaan, esim. hyppii tai vinkuu	Ei toivottava

Osasuoritus	Tulos	Pinseri	Tuloskuvaus	Profiili
9a Leikki 2, leikinhalu:	1	73%	Ei leiki – ei osoitta kiinnostusta	Ei toivottava
	2	5%	Ei leiki – osoittaa kiinnostusta	Hyväksyttävä
	3	18%	Leikkii – aktiivisuus lisääntyy/vähenee	Ihanne
	4	5%	Leikkii – aloittaa nopeasti on aktiivinen	Hyväksyttävä
	5		Leikkii – aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen	Ei toivottava
9b Leikki 2, tarttuminen:	1	77%	Ei tartu esineeseen	Ei toivottava
	2	18%	Ei tartu, nuuskii esinettä	Hyväksyttävä
	3	5%	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Ihanne
	4		Tarttuu heti koko suulla	Hyväksyttävä
	5		Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista	Ei toivottava
Ampuminen:	1	32%	Ei häiriinny, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön	Ihanne
	2	5%	Häiritsevyyttä lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön	Hyväksyttävä
	3	9%	Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms. mutta palaa leikkiin/ passiivisuuteen	Hyväksyttävä
	4	23%	Keskeyttää leikin/passiiv. Lukkiutuu yleisöä, laukauksia tms kohden, ei palaa leikkiin/ passiiv.	Ei toivottava
	5	32%	Häiriintynyt, pelokas/Yrittää paeta	

Taulukko 15. MH-ihanneprofiili pinsereille.

MH- ihanneprofiili on laadittu rotumääritelmän ja käyttötarkoituksen perusteella. Tuloksia tarkasteltaessa on otettava huomioon kuvauksen osallistuneiden koirien vähäinen määrä, 22 pinseriä. Tuloksiin pitää siis suhtautua varauksella.

MH-kuvauksen tulokset tukevat luonnetestien tuloksia.

- Luoksepäästävyys ja kontakti ihmiseen ovat sekä luonnetestin että MH-kuvauksen mukaan kohdallaan. Pieni vahtikoiran varautuneisuus tulee esille.
- Terävyys ja puolustushalu ovat luonnetestitulosten mukaan melko pieniä. Tätä tukee myös MH-kuvaus; Pinsereillä ei esiinny uhkaavia eleitä aaveosassa.
- Yllätyksen kohdalla tulos on lähes toivottava.
- MH-tulokset paljastavat myös toimintakyvyn ja hermorakenteen puutteet. Se näkyy leikkiosiossa ja taantumisena kuvauksen kestäessä. Leikkihaluttomuus ja haluttomuus tarttua esineeseen tulevat esille myös luonnetestissä.
- Kuvaus paljastaa myös puutteita saalisvietissä.
- Korkea aktiviteettitaso antaa saman vaikutelman kuin temperamenttitulokset luonnetestissä.
- Reagointi ampumiseen on suurempaa, kuin mitä luonnetestit osoittavat.

Rotumääritelmän ihanneluonteen ja testitulosten todellisuuden välillä on ero. Ongelmalliseksi tämän tekee se, että vähemmän saalisviettisenä, terävänä ja puolustushaluisena pinseri näennäisesti sopii paremmin nyky-yhteiskuntaan ja kokemattomille koiranomistajille.

Jalostustarkastus

Jalostustarkastuksissa on ollut käytössä aluksi yhdistyksen oma jalostustarkastuslomake ja myöhemmin Suomen Kennelliiton neliportainen Ulkomuodon jalostustarkastuslomake, jossa on valittavana 8 koiran käyttäytymistä kuvaavaa adjektiivia; ystävällinen, rauhallinen, eloisa, rodunomainen, väistää, vihainen, pelokas ja vihainen koirille. Kaavakkeessa on myös varattu tilaa sanalliselle luonnehdinnalle.

Yhdistys on vasta laatinut ihanneprofiilin ulkomuodon jalostustarkastusta varten. Luonteen jalostustarkastusta ei ole otettu vielä käyttöön. Tyypillisemmin pinsereiden käyttäytyminen jalostustarkastuksessa ulkomuotoa arvosteltaessa sekä suhtautuminen tarkastajiin on eloisa, ystävällinen sekä rodunomainen.

Näyttelyt

Koiran käyttäytymisen arvioinnille ja sen suhtautumisella tuomariin on varattu Suomen Kennelliiton näyttelyarvostelukaavakkeessa kolme kohtaa; käsiteltävissä, väistää tai vihainen. Näyttelyarvostelulomakkeella on myös yleinen luonnehdinta; pelokas tai vihainen koirille. Näyttelyalueella tai sen välittömässä läheisyydessä tapahtuva aggressiivinen koiran käytös voidaan ilmoittaa SKL:n vahvistamalla lomakkeella ja virallisella menettelyllä näyttelytoimikunnalle, jolloin tieto välittyy myös rotujärjestölle. Kyseinen ilmoitus voidaan tehdä myös koirasta, jota ei varsinaisesti ole ilmoitettu itse näyttelyyn. Näyttelyarvostelujen perusteella pinserit ovat käsiteltävissä ja vain yksittäiset tapaukset väistävät tuomaria.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Eri maiden populaatiot ovat eriytyneet lähinnä maantieteellisin ja mannerten välisin perustein. Rodun alkuperä on hyvin suppea, mutta jokaisella mantereella kehittyi hieman erityyntyneet oma kanta, jo siitäkin syystä, että kaikki eivät ole FCI:n alaisia järjestöjä. Järjestöjen rotustrategia ja rotumäärittelmä noudattavat aina oman kattojärjestönsä linjaa.

Sukupuolten väliset erot

	Arvo	Arvostelu	Urokset	Nartut
I Toimintakyky	3	Suuri		
	2	Hyvä	1%	1%
	1	Kohtuullinen tai Kohtuullisen pieni	45%	54%
	-1	Pieni	49%	38%
	-2	Riittämätön	5%	8%
	-3	Toimintakyvytön		
II Terävyys	3	Kohtuullinen ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua	21%	21%
	2	Suuri ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua	2%	2
	1	Pieni ilman jälj.jääv. hyökkäyshalua tai koira, joka ei osoita lainkaan terävyyttä	77%	77%
	-1	Pieni jälj.jäävin hyökkäyshaluin		
	-2	Kohtuullinen jälj. jäävin hyökkäyshaluin		
	-3	Suuri jälj. jäävin hyökkäyshaluin		
III Puolustushalu	3	Kohtuullinen, hillitty	24%	29%
	2	Suuri, hillitty	2%	2%
	1	Pieni	46%	48%
	-1	Haluton	30%	23%
	-2	Erittäin suuri		
	-3	Hillitsemätön		
IV Taisteluhalu	3	Suuri		1%
	2	Kohtuullinen tai Kohtuullisen pieni	31%	25%
	1	Erittäin suuri		
	-1	Pieni	48%	54%
	-2	Riittämätön	19%	20%
	-3	Haluton	3%	
V Hermorakenne	3	Tasapainoinen ja varma		
	2	Tasapainoinen		1%
	1a	Hieman rauhaton	82%	84%
	1b	Hermostunein pyrkimyksin	10%	8%
	-1	Vähän hermostunut	7%	7%
	-2	Hermostunut		
-3	Erittäin hermostunut			

	Arvo	Arvostelu	Urokset	Nartut
VI Temperamenti	3	Vilkas	32%	33%
	2	Kohtuullisen vilkas	24%	33%
	1	Erittäin vilkas	37%	27%
	-1a	Häiritsevän vilkas	3%	4%
	-1b	Hieman välinpitämätön	1%	1%
	-1c	Impulsiivinen	3%	2%
VII Kovuus	-2	Välinpitämätön		
	-3	Apaattinen		
	3	Kohtuullisen kova	9%	10%
VIII Luoksepäästävyys	2	Kova		
	1	Hieman pehmeä	75%	75%
	-1	Erittäin kova		
	-2	Pehmeä	17%	15%
	-3	Erittäin pehmeä		
	3	Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	59%	57%
2a	Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen	40%	40%	
2b	Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen			
Laukauspeilottomuus	1	Mielistelevä	1%	
	-1	Selvästi pidättyväinen ei yritä purra tai yrittää purra		1%
	-2	Hyökkäävä		
	-3	Salakavala		
Laukauspeilottomuus	+++	Laukausvarma	51%	53%
	++	Laukauskokematon	32%	34%
	+	Paukkuärtyisä		
	-	Laukausaltis	15%	12%
	--	Laukausarka	3%	1%

Taulukko 16. Luonnetestitulosten vertailu sukupuolittain.

Urosten ja narttujen luonnetestitulokset ovat samansuuntaiset eikä suuria eroja löydy. Nartut vaikuttavat hiukan uroksia toimintakykyisemmiltä. Yli puolet saa + merkkisen tuloksen. Narttujen joukossa on hieman vähemmän erittäin vilkkaita yksilöitä. Taisteluhaluttomat löytyvät urosten joukosta.

Tätä tarkastelua tehtäessä ei ole laskettu tarkemmin saman pentueen eri koirien tuloksia, mutta tulostilastoista voi havaita suuriakin eroja pentuesisarusten välillä.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Pinseri on alun perin toiminut rotta- ja vahtikoirana.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Monet pinserit kykenevät edelleenkin tappamaan pienjyrsijät, toisaalta osalla ei ole enää minkäänlaista viettä liikkuvan piensaaliin perään. Vahtikoirana suurin osa pinsereistä toimii edelleenkin. Kasvattajien tulisikin kiinnittää huomiota pennunostajien informoimiseen rodun alkuperäisestä käyttötarkoituksesta ja rodulle ominaisesta käyttäytymisestä.

Kokeet

Pinseriä ei luokitella enää palveluskoiraksi, joten sillä ei ole oikeuksia palveluskoirakokeisiin.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Pinseri on monipuolinen harrastuskoira, mikä näkyy harrastusten laajassa skaalassa. Rodunomaisia käyttäytymistarpeita voidaan simuloida erilaisilla harrastuksilla. Pinsereiden kanssa on kilpailtu seuraavasti erilaisissa lajeissa, tulosten perusteella voidaan todeta agilityn sekä rally-tokon olevan suosituimpia kilpailuharrastuksia. Rally-tokosta tuli Suomessa SKL:n virallinen kilpailumuoto vuonna 2014, tällöin lajin parissa kilpaili 6 pinseriä. Vuonna 2016 kilpaili 17 pinseriä, vuonna 2017 kilpaili 22 pinseriä, vuonna 2018 kilpaili 14 pinseriä, vuonna 2019 kilpaili 13 pinseriä ja vuonna 2020 kilpaili 9 pinseriä.

	2016	2017	2018	2019	2020
Agility	284	336	306	173	113
Koiratanssi				3	
Koiratanssi-vapaaohjelma				4	
Käyttäytymiskoe	2	2		2	
Luonnetesti	11	8	11	7	1
MH-luonnekuvaus	1	1		3	3
Pelastuskoirakoe		1			
Rally-toko	54	77	39	55	25
Tottelevaisuuskoe	14	10	9	7	1

Taulukko 17. Tulosten määrä vuosittain 2016-2020. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Petsofi on professori Hannes Lohen ja epidemiologi-eläinlääkäri Lauran Laakson vuonna 2016 perustama palvelu, jonne eläintenomistajat, eläinlääkärit, muut palveluntuottajat ja tieteellinen tutkimus voivat kokoontua yhteen parantaakseen tieteen avulla sekä eläinten että ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Petsofin palveluun rekisteröityminen ja palvelun käyttäminen ovat ilmaisia. Kaikki tiedot säilytetään erittäin tietoturvalisessa tietokannassa, jonne on hyvin rajattu pääsy. Koiranomistaja voi tarkastella vain omien koiriensä tietoja, eivätkä muut palvelun käyttäjät näe niitä.

Professori Hannes Lohen geenitutkimusryhmän uudistettu käyttäytymis- ja persoonallisuuskysely on suunnattu kaikenrotuisten ja kaikenluonteisten koirien omistajille. Kyselyn tavoitteena on kartoittaa koirien taipumuksia ja reaktioita eri tilanteissa, esimerkiksi suhtautumista koviin ääniin, vieraisiin ihmisiin ja uusiin tilanteisiin. Kyselyyn kuuluu lisäksi osiot koiran elinympäristöstä ja terveydestä. Kysely soveltuu kaikille koirille ja roduille riippumatta koiran luonteesta tai iästä.

Kyselyvastausten perusteella osa koirista saatetaan kutsua vapaaehtoisiin käyttäytymistesteihin tai klinisiin tutkimuksiin, joista tiedotetaan erikseen. Kaikkien tutkimukseen osallistuneiden koirien määrä tammikuussa 2021 on 13 860.

Yliopistojen tutkimusryhmät hyödyntävät palveluita tutkimustiedon keräämiseen ja osallistuessaan näihin projekteihin tutkimustiedot jaetaan luottamuksellisesti näille tutkimusryhmille. Palveluun liittyminen ja tutkimuksiin osallistuminen on ilmaista.

Kyselyn myötä yhdistykset saavat arvokasta tietoa oman rodun erikoispiirteistä, mm. luonteesta sekä terveydestä. Kyseisiä tietoja voidaan hyödyntää jalostuksentavoiteohjelman teossa tai sen päivityksessä. Petsofin laajan tietokannan avulla terveystutkimuksessa pystytään aivan uudella tavalla vertailemaan oman rodun luonne- ja terveystuloksia muihin rotuihin. Näin saadaan tarkemmin kiinni siitä, mitkä voisivat olla rodun kehityskohtia. (Petsofi)

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Petsofi teki syksyllä 2020 kyselynsä saamista vastauksista pinsereille käyttäytymisprofiiliin. Kyselyyn vastasi 84 pinseriä. Vastausten perusteella pinsereille esiintyy vähemmän eroahdistusta kuin muilla rotukoirilla

Lisääntymiskäyttäytyminen

Jalostustoimikunnalle raportoitujen pentue seurantalomakkeiden mukaan pinserit lisääntyvät yleensä ilman ongelmia. Nuorten uroksien omistajat kokevat, että urokset saattavat olla liian viriilejä ja tästä syystä monet urokset on kastroidu nuorena.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Petsofin kyselyyn vastanneiden mukaan pinseri on ihmissosiaalisempi kuin muut koira rodut yleensä. Vieraisiin koiriin suhtautuminen kyselyyn vastanneilla pinsereillä oli samanlainen kuin muilla rotukoirilla yleensäkin. Pinseri, kuten muutkin rodut vaatii riittävän sosiaalistamisen erilaisiin ihmisiin, koiriin ja tilanteisiin nuorena.

Pelot ja ääniherkkyys

Petsofin kyselyyn vastanneiden mukaan pinsereillä on vähemmän ääniarkuutta kuin muilla roduilla yleensä. Vastausten perusteella pinsereillä on myös huomattavasti vähemmän alusta-arkuutta kuin muilla roduilla. Pinserit olivat kyselyn mukaan yleisesti ottaen vähemmän arkoja kuin muut rodut.

Omistajien vastausten mukaan pinserit ovat keskimääräistä vähemmän dominoivia. Ne ovat energisempia, määrätietoisempia mutta myös tasaisempia luonteeltaan muihin verrattuna.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Sairaudet ja kiputilat voivat aiheuttaa koiralle ärtyneisyyttä. Pinserin rakenne on kaikin puolin liioittelematon, joten se ei itsessään altista koira sairauksille tai vioille.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Pinserin rakenne on kaikin puolin liioittelematon, joten se ei itsessään altista koira sairauksille tai vioille.

4.2.7 Yhteenvedo rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Kymmenvuotiskausien tuloksia vertailtaessa voidaan todeta, että tulosten hienoista heikentymistä on tapahtunut toimintakyvyssä, hermorakenteessa ja taisteluhaluissa.

Pehmeiden koirien määrä on kasvanut ja vilkkaus on lisääntynyt.

Luoksepäästävydessä pidättyväisyys on lisääntynyt, mitä ei tarvitse pitää heikennyksenä rodun käyttötarkoitusta ajatellen.

Tavoitteena oleva itsevarma ja toimintakykyinen pinseri ei ole toteutunut toivotussa määrin.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Rotumääritelmän ihanneluonteen ja testitulosten todellisuuden välillä on ero. Ongelmalliseksi tämän tekee se, että vähemmän saalisviettisenä, terävänä ja puolustushaluisena pinseri näennäisesti sopii paremmin nyky-yhteiskuntaan ja kokemattomille koiranomistajille. Testaus on tarpeellista ja kasvattajien olisi sisäistettävä paremmin pinserin oikea luonne ja olemus, jotta he voisivat pyrkiä jalostuksellisesti oikeaan suuntaan.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulo vuosi sekä ohjelman muutokset

Ensimmäinen PEVISA-ohjelma pinsereille hyväksyttiin 1.1.2007 ja se jatkui 31.12.2011 saakka:

”Pentujen vanhemmista pitää astutushetkellä olla lonkkakuvauslausunto ja voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 8 kk vanhempi.”

Toinen PEVISA-kausi käsitti ajanjakson 1.1.2012 - 31.12.2016 ja sen sisältö on sama kuin kaudella 2007-2011. Vuoden 2017 alusta alkavalla ja vuoden 2021 loppuun kestäväällä PEVISA-jaksolla silmälausunto on voimassa 12kk. Lonkkien osalta PEVISA vaatii edelleen lonkkakuvaus ilman raja-arvoja.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Lonkkaniveldysplasia

”Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaali, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

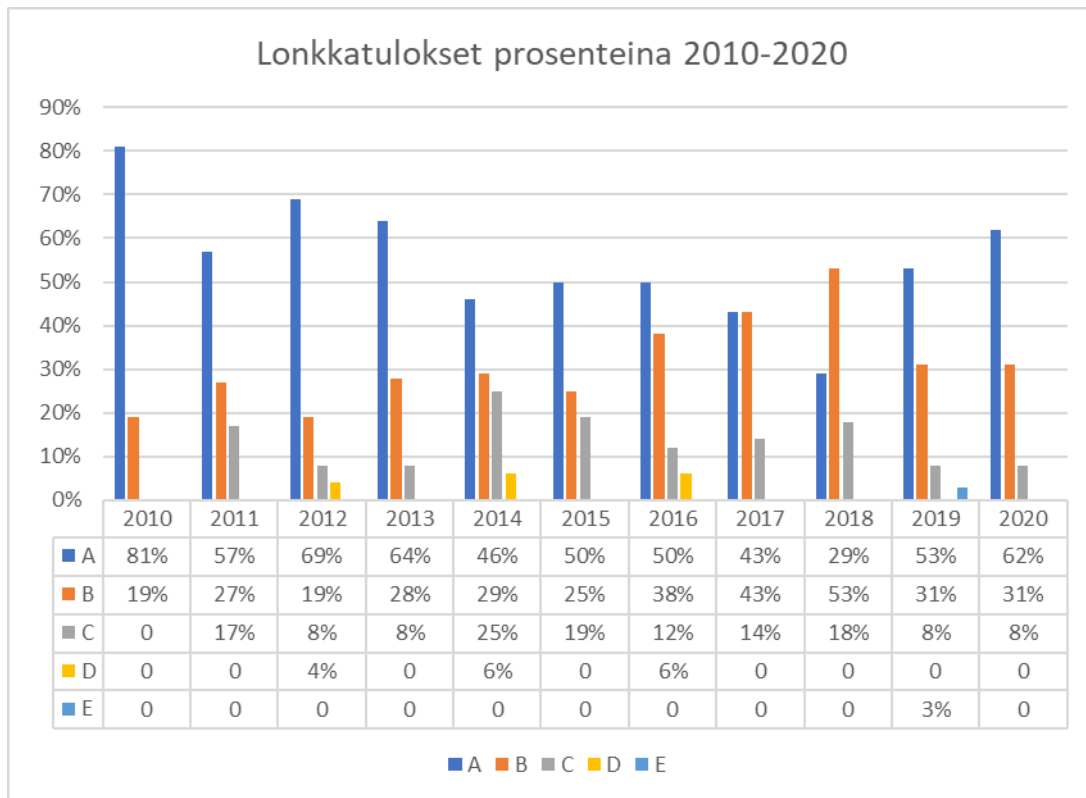
Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen.

Suomessa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa. Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 6 vuoden ikään saakka. Tämän jälkeen arvostelussa on otettava huomioon koiran ikä ja erityisesti sekundäärinivelrikko.” (Lappalainen, A. 2013.)

A ei muutoksia	Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset. Lonkkamaljakon kraniolateraalin reuna piirtyy terävänä ja on lievästi pyöristynyt. Nivelrako on tiivis ja tasainen. Norbergin asteikko vetoasennossa noin 105° (suosituksena).
B lähes normaali/ rajatapaus	Reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat vähän epäyhdenmukaiset ja Norbergin asteikko vetoasennossa lähellä 105°, tai reisiluun pään keskus on mediaalisesti lonkkamaljakon dorsaalireunaan nähden ja reisiluun pää ja lonkkamaljakko ovat yhdenmukaiset.
C lievä	Reisiluun pää ja lonkkamalja eivät ole yhdenmukaiset, Norbergin asteikko on noin 100° ja/tai lonkkamaljakon kraniolateraalin reuna on vähän mataloitunut. Epätasaisuutta tai korkeintaan lieviä nivelrikkomuutoksia lonkkamaljan kraniaali-, kaudaali- tai dorsaalireunassa tai reisiluun päässä tai kaulassa.
D kohtalainen (keskivaikea)	Selvää epätasaisuutta reisiluun päässä ja lonkkamaljakossa, subluksaatio. Norbergin asteikko on suurempi kuin 90° (vain suosituksena). Lonkkamaljakon kraniolateraalin reuna tasaantunut ja/tai nivelrikon merkkejä.
E vaikea	Selvästi dysplastinen lonkkanivel. Esim. luksaatio tai selvä subluksaatio, Nordbergin asteikko alle 90°, selvä lonkkamaljakon kraniaalireunan tasaantuminen, reisiluun pään epämuotoisuus (sienimäinen, tasaantunut) tai muut nivelrikkomuutokset.

Taulukko 18. Kansainvälinen lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikko. (Suomen Kennelliitto)

Taulukko 19. Tutkittujen koirien lonkkatulokset. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Lonkkia tutkitaan pinsereiltä vuosittain noin kolmenkymmenen yksilön verran. Sairaaksi luokiteltavien lonkkien (C, D ja E) määrä oli vuosina 2011-2015 18 %, mutta viimeisen viiden vuoden aikana se on laskenut jälleen lähes aiempien vuosien tasolle 14 %:iin.

	2011-2015	2016-2020
A	57% (80 kpl)	48% (49 kpl)
B	26 % (36 kpl)	38% (39 kpl)
C-D	18% (25 kpl)	13 (13 kpl)
E		1% (1 kpl)

Taulukko20. Lonkkatilanteen kehittyminen.

Suhtautuminen lonkkanivelen kasvuhäiriöön jalostuksessa

Tällä hetkellä kriteerit sallivat A-, B- ja C-lonkkaisten koirien jalostuskäytön (C-lonkkaisen saa kuitenkin yhdistää vain maksimiarvoltaan B-lonkkaiseen), D-lonkkaisen koiran pentuetta ei hyväksytä yhdistyksen pentulistalle ja SKL ei rekisteröi E-lonkkaisen koiran pentuja lainkaan. Rodun PEVISA kuitenkin sisältää vain lonkkatutkimusvaatimuksen ilman raja-arvoja.

Silmäsairaudet

Silmätutkimusvaatimuksella pinsereillä vastustetaan erityisesti perinnöllistä harmaakaihia (hereditary cataracta). Yhdistyksen jalostuskriteereiden mukaisesti silmien tulee olla terveet myös PRA ja PHTVL/PHPV osalta, poikkeuksena PHTVL, josta toisella yhdistelmän koirista voi olla 0-1 aste.

Harmaakaihi eli katarakta

”Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditäärinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta.

Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi (ei luokitella kaihiksi) on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu ’opaalinharmaaksi’. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn.

Kaihi voidaan poistaa leikkauksella nk fakoemulsifikaatiomentelmällä. Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat perinnölliseksi todetut ja oletetut muut vähämerkitykselliset linssin kaihimuutokset (mm. sileäkarvaisen noutajan etu Y-sauman pistemäiset kaihimuutokset), joita saa käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa.” (Kennelliitto, Yleisimmät silmätaudit.)

Suomessa pinsereiden kaihia on seurattu jo 90-luvulta alkaen aktiivisesti ja toimiin vakavan, kantaan vaikuttavan ongelman estämiseksi ryhdyttiin heti ensimmäisten löydösten ilmettyä.

Vuonna 2009 yhdistys teki laajan silmätilastoinnin vuosilta 1998-2009. Tutkittuja koiria kertyi 371 kpl. Diagnoosit jaettiin kolmeen ikäryhmään: 1-5-vuotiaana tarkastetut, 5-9-vuotiaana tarkastetut sekä 9-vuotiaana ja sitä vanhempana tarkastetut. Tilastot osoittavat, että kaihi ilmenee yleensä vasta noin kuuden ikävuoden paikkeilla (vrt: ikäluokassa 1-5v kaihiprosentti 12 %, ikäluokassa 5-9v jo 22 %).

Periytymismallia ei ole onnistuttu löytämään useamman tutkimuslaboratorion projekteista huolimatta. Pinsereille spesifisestä kaihista on kerätty paljon tietoa vuosien varrella. Sen periytymismekanismia ei kuitenkaan tunneta. Useimmiten pinserille kaihi aiheuttaa silmään samentuman, joka harvoin etenee sokeuttavaksi ja saattaapa ajan myötä jopa kadota. Totaalista kataraktaa esiintyy vain yksittäistapauksina.

Koiria, jotka ovat saaneet kaihidiagnoosin jalostuskäytön jälkeen, on useampia. Ongelmana on, että varsinkaan narttujen kohdalla ensimmäistä astutusta ei voi jättää kovin myöhään ja kaihimuutokset löydetään yleensä vasta 4-6 vuoden iässä. On suositeltavaa tutkia siitosyksilöiden silmät vielä kertaalleen noin 6-8 vuoden iässä.

Diagnoosi	Esiintymiä	Koiria
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	413	262
Kortikaalinen katarakta, todettu	31	21
Distichiasis, todettu	26	17
Silmämuutosten vakavuus, lievä	19	17
Kaihin laajuus, lievä	15	14
Muu vähämerkityksellinen kaihi, todettu	11	10
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	9	7
Posterior polaarinen katarakta, todettu	7	6
Nukleaarinen katarakta, todettu	5	4
Totaali katarakta, todettu	4	4
Kaihin laajuus, kohtalainen	3	3
Ektooppinen cilia, todettu	3	3
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, epäilyttävä	3	3
Kortikaalinen katarakta, epäilyttävä	3	3
Linssin etuosan saumalinjan katarakta, todettu	3	2
PHTVL/PHPV, sairauden aste 2 - 6	3	2
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, todettu	3	3

Taulukko 21. Silmätutkimustilastot.

PHTVL/PHPV

”PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous) tarkoittaa linssiä ympäröivän verisuonituksen ja/tai alkulasiaisen liiallista kasvua sikiönkehityksen alussa ja vajavaista surkastumista syntymän aikoihin/sen jälkeen. Seurauksena on eriasteisia samentumia linssin takana sekä mahdollisesti myös linssin epämuotoisuutta.

Mutokset on jaettu kuuteen vakavuusasteeseen, joista lievin (aste 1) on onneksi yleisin. Siinä linssin takapinnalla on pieniä pistemäisiä (ei paljain silmin nähtäviä) pigmenttipisteitä / sidekudosplakkeja, joista ei koiralle ole haittaa. Vakavammissa muodoissa (2-6) sidekudosplakki on laajempi (aste 2) ja siihen voi liittyä aktiivista verisuonitusta (aste 3) sekä linssin epämuotoisuutta (asteet 4-6). Vakavampiin asteisiin saattaa liittyä toissijaisia kaihimuutoksia ja nämä yhdessä voivat aiheuttaa merkittävää näköhaittaa ja silmän tulehdusta ja kipua.” (Kenellitto, Yleisimmät silmäsairaudet.)

Sairaus on selkeästi perinnöllinen dobermannilla ja staffordshirenbulldogilla, joilla se yleensä ilmenee molemmissa silmissä. PHTVL-astetta 1 diagnosoidaan Suomessa parilla pinsereillä vuodessa. 2000-luvulla niitä diagnosoitiin selvästi useammin kuin 2010-luvulla. PHTVL-1:n omaavia koiria saa käyttää Suomessa jalostukseen, kunhan siitospartneri on terveisilmäinen. PHTVL/PHPV astetta 2-6 ei tulisi käyttää jalostukseen.

Muita Pinsereillä todettuja silmäsairauksia

Pinsereillä on todettu myös joitakin muita silmäsairauksia, eniten Distichiasista (ylimääräisiä ripsiä) vuosina 2011-2020 17 koiralla. Muita, mm. puutteellista kyynelkanavan aukkoa ja sarveiskalvon dystrofiaa on todettu yksittäistapauksia.

Silmäsairauksiin suhtautuminen jalostuksessa

Uroksen ja nartun silmät on oltava tutkittu perinnöllisten silmäsairauksien osalta: HC, PRA, PHTVL/PHPV, ja lausunto on enintään 12 kuukautta vanha astutus hetkellä (PEVISA). Silmien on oltava terveet edellä mainittujen sairauksien osalta. Poikkeuksena PHTVL, josta toisella yhdistelmän koirista voi olla 0 tai 1 aste. Jo kuolleiden urosten pakastespermaa käytettäessä tulee silmälausunnon olla ollut voimassa näyttöotto-hetkellä.

Voimassaoleva PEVISA vaatii silmälausunnon olemassaolon ennen astutusta, eikä se saa olla 2-4 kk vanhempi. Yhdistyksen jalostuskriteereiden mukaisesti silmien tulee olla terveet HC, PRA, ja PHTVL/PHPV osalta, poikkeuksena PHTVL, josta toisella yhdistelmän koirista voi olla 0-1 aste.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Muiksi mainittaviksi ongelmiksi rodussa voidaan mainita rokotusreaktiot ja korvanlehtien vaskuliitti.

Pinsarit voivat saada ensimmäisestä penikkatautirokotteesta neurologisia oireita. Varsinkin nuoret pinsarit saattavat kärsiä halkeilevista ja verta vuotavista korvanlehdistä eli pinnallisesta korvalehtien vaskuliitista.

Korvanlehtien vaskuliitti

Nuorten pinsereiden yleisin vaiva on halkeilevat, kärjistään vuotavat korvanlehdet eli pinnallinen korvalehtien vaskuliitti. Vaivaa esiintyy yleisimmin alle kaksivuotiailla koirilla. Joillakin vaiva saattaa jatkua aikuisiälläkin. Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan 8,8 % pinsereistä kärsi iho-ongelmista, joista yleisimpänä mainittiin vuotavat korvan lehdet. Näistä 54,3 %:lla oireilu liittyi vuodenaikaan, 37,1 % vuodenaikalla ei ollut väliä ja 17 % iho-oireilu johtui ruuasta.

Pään ravistelu, jolloin korvankärjet osuvat päätä vasten, näyttää edistävän ongelmaa. Vaskuliitin perimmäisestä syystä ei ole tietoa, mutta sen epäillään olevan autoimmuuniongelma. Vaivaa tiedetään esiintyvän myös muilla roduilla.

Korvanlehtien halkeilua esiintyy erityisesti syksyisin ja talvisin. Hoitona on korvien suojaaminen, laastarointi ja rasvaus. Jotkut eläinlääkärit suosittelevat lisäravinteita.

Jalostuskriteerien täydentävänä suosituksena on, että ei yhdistettäisi kahta koiraa, joilla molemmilla on ollut vuotavat korvien kärjet.

Viivästyneet rokotusoireet

Rokotuksista aiheutuvia neurologisia oireita ns. viivästyneitä rokotusreaktioita on esiintynyt pinsereillä ainakin 80-luvulta lähtien. Samantyyppisiä rokotusreaktioita on esiintynyt muillakin roduilla.

Rokotusreaktioiden aiheuttajasta ei ole tietoa. Yleensä oireet ovat suhteellisen lieviä: väsymystä, vapinaa ja pahoinvointia. Pahimmissa tapauksissa pentu saa koiristuskohauksen ja sitä on hoidettu eläinlääkärin toimesta. Rokotusreaktioon on tiettävästi Suomessa kuollut muutamia pentuja. Yhdelle on tehty ruumiinavaus ja koiralla on ollut löydöksenä voimakas akuutti encefalomyeliitti ilman penikkataudin infuusiokappaleita tai osoitettavissa olevaa penikkatautia. (Leppänen, 2005.)

Rokotusoireihin hoitona on lievissä tapauksissa kortisonitabletti ja vaikeammissa tapauksissa eläinlääkärissä kortisoni ja B-vitamiini.

Pinsarit ry aloitti yhdessä Helsingin yliopiston kanssa rokotusreaktio tutkimuksen vuonna 2013. Vuonna 2015 Katja Männistön tekemän lisenssiauttityön mukaan pinsereiden rokotereaktion taustalla on ilmeisesti perinnöllinen alttius saada rokotusreaktio. Väitettä tukee, se että useilla koiraroduilla Suomessa on samanlainen rokotusohjelma ja eikä niille ole vastaavia oireita ilmaantunut. Myöskin pinsereiden pennuilla, joiden vanhemmilla on ollut rokotusreaktio, on esiintynyt enemmän reaktioita kuin pennuilla, joiden vanhemmilla ei ole ollut rokotusreaktiota.

Koiviston ja Hillgenin tutkielman (1996) mukaan pinsereiden neurologisten oireiden takana ei ole hydrokefalus, portosysteeminen shuntti, hypoglykemia, sisäloiset, trauma, myrkytys tai infektiivinen encefaliitti. Heidän mukaansa oireet johtuvat nimenomaan rokotuksesta ja sen aiheuttamasta

immunologisesta enkefaliitista. He arvelivat, että rokotusreaktion aiheuttavat elävän penikkatautirokotteen virusproteiinit tai veri-aivosteen läpäiseväisyys penikkataudin vasta-aineille.

Männistön mukaan pinsereiden rokotusreaktion oireisiin sopii myös ADEM. Siinä oireet alkavat 7-14 vuorokauden kuluttua rokotuksesta lievänä (kuume, päänsärky, lihaskipu) tai voimakkaampina keskushermostoperäisinä kouristeluina. ADEM:n erotusdiagnoosina ovat MS-tauti, infektiiviset meningoencefaliitit, keskushermoston angiitti, reumaan liittyvä vaskuliitti tai SLE, neurosarkoidoosi, kasvaimet, mitokondriaaliset enkefalopatiat, adreboleuko-dystrofia, immuunikompleksien aiheuttama vaskuliitti (Menge ym 2005). Näistä erilaiset vaskuliitit ja MS-tauti voisivat tulla kyseeseen kun pohditaan pinsereiden rokotusreaktiokomplikaatioita. (Männistö, 2015.)

Pinsereiden rokotusreaktioiden takana voisi olla myös kuume-kouristelujen tapainen tautitila. Rokotuksen jälkeen kouristelut alkoivat 7-14 vuorokauden kuluttua, eikä niistä yleensä jää mitään pysyviä neurologisia ongelmia.

Yhdistys keräsi lisää DNA-näytteitä koirista, joilla on ollut rokotereaktio, SLO, steriili aivokalvontulehdus, polyneuriitti tai erilaisia allergioita sekä täysin terveistä verrokkikoirista. Uskotaan että geneettiset alttiudet näiden kesken voivat olla osittain samat.

Vuonna 2020 Pinsarit ry:n jalostustoimikunta sai tiedon, että merkittävää edistymistä tutkimuksissa ei ole saavutettu. Tutkimus vaatisi enemmän rahoitusta ja työvoimaa. Pinsereiden rokotusreaktioiden syy ja periytyvyys jää siis edelleenkin epäselväksi.

Yhdistyksen kyselyissä rokotusoireita on esiintynyt seuraavasti:

- 1992 33 % vastanneista
- 2000 18 % vastanneista
- 2004 25 % vastanneista
- 2010 17,9 % vastanneista
- 2013: 31,9 % vastanneista

2015-2019 pentueseurantalomakkeista kasvattajien ilmoittamana vain 8,6 % pennuista oli saanut rokotusreaktion.

Kennelliiton terveystarkastukseen vastanneista pinsereistä yhdellä oli ollut rokotusreaktio. (vastauksia 159)

Jalostuskriteereissä on: Koira, jolla on ollut rokotusreaktio, yhdistetään reagoimattoman yksilön kanssa. Yhdistelmää, jossa kummankin vanhemman useammalla pentuesisaruksella on ollut rokotereaktio, ei suositella. Rokotusoireiden esiintymistä seurataan kasvattajan täyttämässä pentueseurantakaavakkeissa.

Autoimmunisairaudet

Pinsereillä ei vielä toistaiseksi ole suuressa määrin autoimmunisairauksia. Kennelliiton terveystarkastuksessa 91,8 % koirista ei ole todettu immuuniperäisiä sairauksia. Ilmoitetut immuuniperäiset sairaudet olivat korva lehtien vaskuliitti.

Pinsereillä on esiintynyt SLOta (Symmetric Lupoid Onychodystrophy) useammalla yksilöllä. SLO vaurioittaa koiran kynsiä. Osa koirista on ollut keskenään läheistä sukua.

Steriiliä aivokalvontulehdusta on ilmaantunut yksittäistapauksina nuorilla koirilla.

Olisi erittäin tärkeää, että kasvattajat tai omistajat ilmoittaisivat jalostustoimikunnalle sairastapauksista, jotta näiden esiintymistä voitaisiin seurata ja puuttua ajoissa asiaan, mikäli näyttää siltä, että rodussa alkaa ilmetä jotakin ongelmaa laajemmin kuin yksittäistapauksina.

Sydän sairaudet

Yhdistyksellä oli ”Terve sydän”-kampanja 2019-2020, jolloin yhdistys maksoi omistajille 20 euroa pinsereiden sydänkuuntelusta. Virallisissa sydämien kuuntelussa kävi 28 pinseriä. Niistä 26:n diagnoosi oli: ei sivuääntä, oireeton. Kahdella oli sivuääni 2-aste.

Marraskuussa 2019 erikoiseläinlääkäri Seppo Lamberg kävi kasvattajapäivillä luennoimassa sydänsairauksista. Hänen omien tilastojensa mukaan pinsereillä ei ole merkittäviä perinnöllisiä sydänsairauksia. Hän suosittelee sydänkuunteluja tehtäväksi jatkossakin. Mikäli koiralla on sivuääni kannattaa sydän tutkia ultraäänilaitteella ja perimmäinen syy selvittää.

PRAA (persistent right aortic arch)

Pinsereillä on tavattu sairautta nimeltään PRAA (persistoiva oikean aortan kaari). Saksassa Hannoverin yliopistossa on tutkittu näytteitä ja yritetty selvittää sairauden periytyvää. Toistaiseksi ei ole saatu selvitettyksi kuinka PRAA periytyy. PRAA – pennulla on ruokatorven ympärillä verisuoni, joka puristaa ruokatorvea. Kiristyskohdan eteen tulee kurouman johdosta pussi johon ruoka jää pennun aloittaessa kiinteän ruuan. Pentu yleensä oksentaa ruuan ja syö sen uudelleen. PRAA:a ei saa varmuudella diagnosoitua kuin leikkaamalla (ruumiinavaus tai korjausleikkaus). Pentuseurannan mukaan Suomessa on syntynyt vuosina 2013-2019 viisi pentua, joilla on PRAA. Neljä näistä on lopetettu ja diagnoosi varmistettu ruumiinavauksessa ja yhdelle on tehty korjausleikkaus. (Lamberg, 2019.)

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

SKL:n kuolintilaston koiramäärä vuosilta 2005-2020 käsittää 230 koiraa. Tilaston mukaan pinsarit kuolevat yleisimmin jonkinlaiseen syöpään (63). Syöpään kuolleiden keskimääräinen ikä on 11 vuotta 6 kuukautta. Nuorena kuolleet pinsarit ovat yleisimmin lopetettu käytöshäiriöiden vuoksi (13 kpl keskimäärin 3 vuoden ja 6 kuukauden iässä).

Pinsereiden kesimääräinen elinikä on 9 vuotta 10 kuukautta.

Kuolinsyy	Keskimääräinen elinikä	Yhteensä
Kasvainsairaudet, syöpä	11 vuotta 6 kuukautta	63
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 9 kuukautta	46
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	8 vuotta 4 kuukautta	31
Tapaturma tai liikennevahinko	6 vuotta 1 kuukautta	19
Sydänsairaus	9 vuotta 7 kuukautta	17
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	3 vuotta 6 kuukautta	13
Muu sairaus, jota ei ole listalla	9 vuotta 1 kuukautta	13
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 10 kuukautta	5
Selkäsairaus	9 vuotta 1 kuukautta	5
Hermostollinen sairaus	2 vuotta 8 kuukautta	2
Immunologinen sairaus	5 vuotta 11 kuukautta	2
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	11 vuotta 6 kuukautta	2
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 11 kuukautta	2
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	11 vuotta 3 kuukautta	2
Silmäsairaus	3 vuotta 2 kuukautta	2
Sisäeritysrauhasten sairaus	13 vuotta 11 kuukautta	2
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	13 vuotta 1 kuukautta	2
Iho- ja korvasairaudet	7 vuotta 9 kuukautta	1
Kadonnut	10 vuotta 5 kuukautta	1
Kaikki yhteensä	9 vuotta 10 kuukautta	230

Taulukko 22. Pinsereiden yleisimmät kuolinsyyt vuosina 2005-2020. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

4.3.4 Lisääntyminen

Astumisvaikeudet

Pinsereillä ei ole raportoitu astumisongelmia yksittäistapauksia enempää. Rotu lisääntyy luonnollisesti.

Keskimääräinen pentuekoko

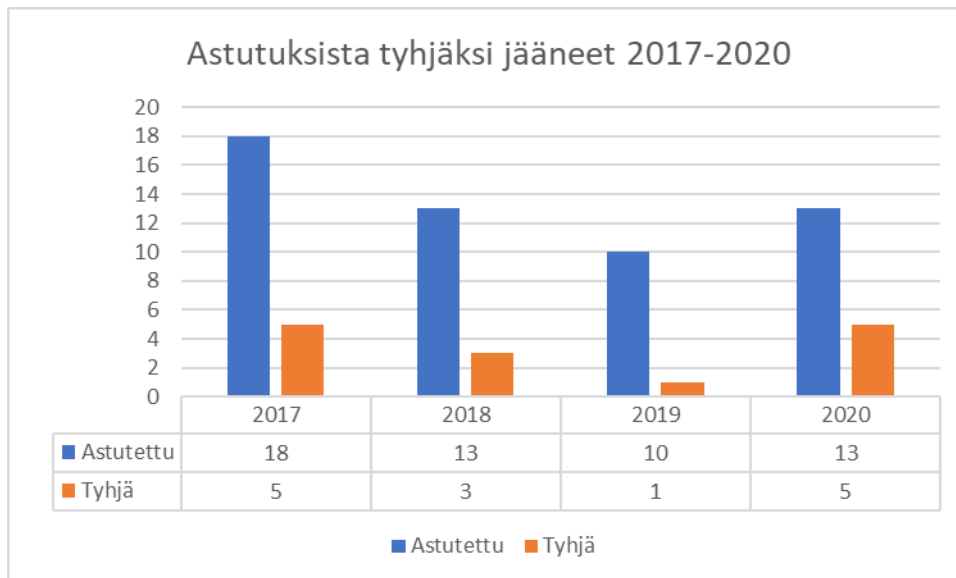
Pentuekoko on pysytellyt keskimäärin noin 6,1 pennun paikkeilla viimeisen 16 vuoden aikana. Huomiota herättää, että parin viimeisen vuoden aikana pentuekoko on pienentynyt. Pentuekoko pitäisi seurata ja kiinnittää huomiota mistä tämä johtuu.

Taulukko 23. Pentueet 2005-2020. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Tiinehtymisvaikeudet

Pääosin rodun nartut tiinehtyvät hyvin. Muutamia tyhjäksi jääneitä on esiintynyt parin viimeisen vuoden aikana, muttei huolestuttavissa määrin. Vuoden 2020 tyhjäksi jäämiset ovat suhteessa astutuksiin korkealla muihin vuosiin verrattuna. Tämä saattaa johtua vuoden 2020 Covid-19 pandemiasta johtuvasta astutuksien vähäisyydestä.

Taulukko 24. Tyhjäksi jääneet nartut. (Pinsarit Ryn Jalostustoimikunnan ylläpitämä seuranta.)

Synnytysongelmat

Pinsarit synnyttävät pääosin luonnollisesti. Hyvin harvassa yksittäistapauksessa on jouduttu turvautumaan sektioon. Vuodesta 2014 alkaen on sektioita tehty 3/42 pentueesta.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Pentujen hoitoon liittyviä ongelmia ei ole raportoitu yhdistyksen tietoon.

Pentukuolleisuus

”Pentukuolleisuus vaihtelee eri lähteiden välillä 9 – 26 %. Koiran kaltaisella eläimellä, jolla pentuja syntyy kerralla useita, yhden tai kahden pennun menehtyminen on aika tavallista. Yleensä kuolema tapahtuu ensimmäisen viikon aikana syntymästä. Syitä pentukuolemiin on monia eikä yksittäisen pennun kohdalla ole aina mahdollista sanoa, mikä syy on ollut.”

Pinsereillä esiintyy jonkin verran pentukuolleisuutta. Vuosina 2014 – 2019 kuolleisuus on ollut 38 pentua (362 elävää, 10 %), mutta määrä pysyy ELL Mennan esittämissä prosenttiosuuksissa, jotka katsotaan vielä normaaleiksi.

Syynnäiset viat ja epämuodostumat

Kasvattajat ovat raportoineet pentueseurantakaavakkeissa kuolleiden tai lopetettujen pentujen kuolinsyiksi mm. ”heikko pentu” (syntymäpainoltaan joko selvästi pienempi yksilö tai elinvoimaltaan heikko pentu), joitakin sisäelimiä alikehittyneisyyksiä, aukileita päässä (päälaki ja / tai kitalaki) tai vatsassa sekä muutama PRAA (persistoiva oikea aortan kaari).

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille

Pinseri on perusrakenteinen, liioittelematon rotu. Pinsereillä ei ole sairauksille tai lisääntymisongelmille altistavia anatomisia erityispiirteitä.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Tällä hetkellä keskeisimpinä koirien elämänlaatuun vaikuttavina terveysongelmina on korvanlehtien repeily ja pennuilla rokotusreaktiot. Lisäksi lonkkatulokset eivät saisi huonontua. Korvanlehtien repeilyn on epäilty olevan autoimmuuniperäistä ja erityisesti myöhästyneet rokotusreaktiot rotuspesifisenä ongelmana puhuvat sen puolesta, että sisäsiittoisuus ja kannan pieni koko ovat rodussa vakavasti otettava seikka.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Pinserin rotumääritelmä FCIn mukaisesti. (Suomen Kennelliiton rotumääritelmä)

YLEISVAIKUTELMA: Pinseri on sileäkarvainen, keskikokoinen, ylväsryhtinen koira, jolla on sulavat linjat ja tyylikäs, neliömäinen rakenne. Se on vahva kuten snautseri. Sileän karvapeitteen ansiosta hyvin kehittyneet lihakset näkyvät selvästi, etenkin koiran liikkussa.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

- rakenne on mahdollisimman neliömäinen, ts. korkeus on sama kuin rungon pituus

- pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyhmyyn) on puolet selän pituudesta (säästä hännäntyveen).

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Eloisuus, temperamenttikkuus, itsevarmuus ja luonteen tasaisuus yhdistyneenä älykkyyteen ja kestävyYTEEN tekevät pinseristä miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran.

PÄÄ

Kallo: Voimakas ja pitkänomainen; niskakyhmy ei ole korostunut. Kallo on tasainen ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.

Otsapenger: Loiva, mutta kuitenkin selvästi erottuva.

Kirsu: Täyteläinen ja aina musta. Kuono-osa: Tylppäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.

Leuat/ hampaat/ purenta: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat. Täydellinen, voimakas ja tiiviisti sulkeutuva leikkaava purenta (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta); hampaat ovat puhtaanvalkoiset. Poskilihakset ovat voimakkaat, mutta poskipäät eivät saa olla ulkonevat.

Silmät: Tummat ja soikeat. Silmäluomet ovat musta pigmenttiset ja tiiviit.

Korvat: Taittokorvat, ylös kiinnittyneet, V:n muotoiset; korvan sisäreuna on poskenmyötäinen. Korvat ovat taittuneet eteenpäin ohimonmyötäisesti ja yhdensuuntaisesti, taitekohta ei ole kallolinjaa korkeammalla.

KAULA: Jalosti kaareutuva, ei liian lyhyt. Sulavasti säkään liittyvä ja kuiva, ei leuanaluspusseja eikä löysää kaulanalusnahkaa. Nahka on tiivis ja poimuton.

RUNKO

Ylälinja: Säästä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.

Säkä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyörästynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtalaisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on rintalastan kärjen johdosta selvästi erottuva.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylösvetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosasta lähtien kauniisti kaartuvan linjan.

HÄNTÄ: Luonnollinen: tavoitteena on sapelin- tai sirpinmuotoinen häntä.

RAAJAT

ETURAAJAT: Eturaajat ovat edestä katsottuna vahvat ja suorat, eivät liian lähellä toisiaan. Sivusta katsottuna kyynärvarsi on suora.

Lavat: Tiiviisti rintakehän myötäiset, lapaluun molemmilta puolilta lihaksikkaat ja okahaarakkeiden yläpuolelle ulottuvat. Mahdollisimman viistot ja taakse sijoittuneet, kulmaus vaakatasoon nähden on noin 50°.

Olkavarret: Tiiviisti rungonmyötäiset, vahvat ja lihaksikkaat; lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 95 - 105°.

Kyynärpäät: Rungon myötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Kyynärvarret: Vahvat ja lihaksikkaat, edestä ja sivulta katsottuna täysin suorat.

Ranteet: Vahvat ja vakaat.

Välikammenet: Vahvat ja hieman joustavat, edestä katsottuna pystysuorat, sivulta katsottuna maahan nähden hieman viistot.

Etukäpälät: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälät); päkiät ovat kestävä, kynnet lyhyet, mustat ja vahvat.

TAKARAAJAT: Takaraajat ovat sivulta katsottuna asenoltaan maatapeittävät ja rungon takana, takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eivät liian lähellä toisiaan.

Reidet: Kohtuullisen pitkät, leveät ja voimakaslihaksiset.

Polvet: Eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Sääret: Pitkät, vahvat ja jänteikkäät, liittyvät vahvoin kintereisiin.

Kintereet: Hyvin kulmautuneet, vahvat ja kiinteät, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Väljalat: Pystysuorat.

Takakäpälät: Hieman etukäpäliä pitemmät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet, kynnet lyhyet ja mustat.

LIIKKEET: Pinseri on ravaaja. Selkä pysyy liikkeessä kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikkeet ovat tasapainoiset, varmat, voimakkaat ja vapaat; hyvä askelpituus. Raville on tyypillistä maatavoittava, sulava ja sujuva liike, jossa on vahva takaraajojen työntö ja vapaa etuaskel.

NAHKA: Kauttaaltaan tiivis.

KARVAPEITE

KARVA: Lyhyttä ja tiheää, sileää ja pinnanmyötäistä, kiiltävää, ilman karvattomia kohtia.

VÄRI:

- yksivärinen: saksanhirvenpunainen; punaruskeasta tummaan punaruskeaan.
- musta ruskein merkein: pikimusta punaisin tai ruskein värimerkein. Ihanteelliset merkit ovat mahdollisimman tummat, syvät ja selvärajaiset. Värimerkit sijaitsevat silmien yläpuolella, kurkun alapuolella, välikämmenissä, käpälissä, takaraajojen sisäsiivuilla ja peräpeilissä. Eturinnassa on kaksi symmetristä ja toisistaan selvästi erillään olevaa kolmiota.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 45 - 50 cm.

Paino: Urokset ja nartut 14 - 20 kg.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellämainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- raskas tai kevyt rakenne, matala- tai korkearaajaisuus
- raskas tai pyöreä kallo
- otsarypyt
- lyhyt, suippo tai kapea kuono
- tasapurenta
- vaaleat, liian pienet tai liian suuret silmät
- alas kiinnittyneet tai hyvin pitkät, asenoltaan epäsymmetriset korvat
- voimakkaat poskiluut
- löysä kaulanahka
- liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä
- takakorkeus
- luisu lantio
- pitkät käpälät
- peitsaaminen
- korkea askel
- ohut karvapeite
- selkäjuova, tumma mantteli ja haalistunut tai vaalentunut karvapeite
- säkäkorkeuden ylitys tai alitus 1 cm:n asti.

VAKAVAT VIRHEET:

- puutteellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu)
- ilmava yleisvaikutelma
- omenanmuotoinen pää
- erisuuntaiset pään linjat
- ulkokierteiset kynärpäät
- niukasti kulmautuneet tai länkisääriset takaraajat
- sisäänpäin kiertyneet kintereet
- yli 1 cm:n ja alle 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- kaikenlaiset epämuodostumat
- erittäin puutteellinen sukupuolileima
- purentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta
- karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja värvirheet
- yli 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta

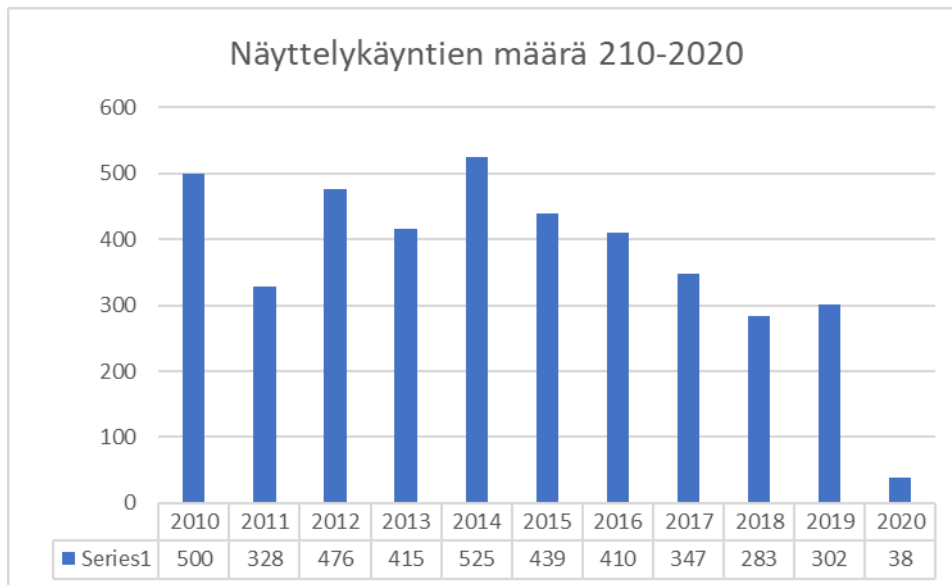
HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

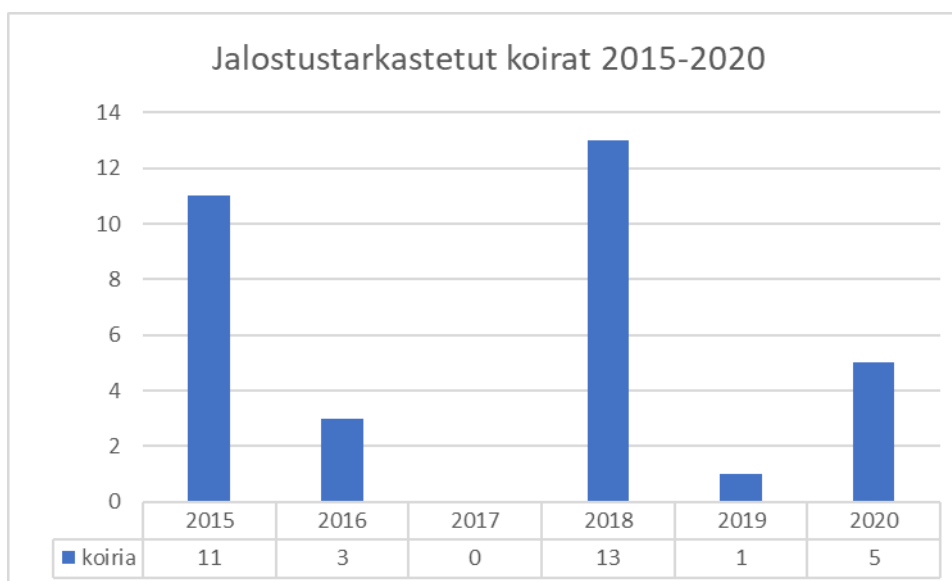
Näyttelykäynnit määrät ovat olleet hienoissa laskussa vuodesta 2014 lähtien. Vuonna 2020 Covid 19 viruksen vuoksi useat näyttelyt peruttiin tai ajankohtaa siirrettiin vuodelle 2021. Näyttelyissä käy edes kerran kunakin vuonna syntyneistä pennuista varsin maltillinen määrä. Vuonna 2019 syntyneistä pennuista näyttelyissä kävi 15 % ja vuonna 2018 vastaava luku oli 34 %. Laadultaan pinsarit ovat hyviä ja saavat kaikissa ikäluokissa useimmiten laatuarvostelun Erinomainen. Vuosina 2016-2020 Erinomaisen laatuarvostelun osuus kaikista arvosteluluokista vaihteli 71 %-77 % välillä.

Taulukko 25. Näyttelykäynnit. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Rodun koirien jalostustarkastukset

Vuosina 2015-2020 jalostustarkastettiin yhteensä 33 pinseriä. Arvosteluissa mainitaan myös kokonaislaatumaininta.

Taulukko 26. Jalostustarkastettujen koirien määrät. (Pinsarit Ryn jalostustoimikunnan ylläpitämä seuranta.)

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tarkastetut	3%	3%	9%	9%	0%	0%

Taulukko 27. Kunakin vuonna syntyneistä jalostustarkastettu. (Pinsarit Ryn jalostustoimikunnan ylläpitämä seuranta.)

Vuosittain syntyneistä pennuista maltillinen määrä käy jalostustarkastuksessa. Vuosina 2019 ja 2020 syntyneistä pennuista ei ole vielä jalostustarkastustuloksia.

Jalostustarkastettujen koirien ulkomuodon kokonaiskuva vuosina 2015-2020 on ollut suurimmalta osalta koirista erittäin hyvä. Erittäin hyvän sai 42 %, erinomaisen 30 %, hyvän 24 % ja tyydyttävän 3 % osallistuneista koirista.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Pinseri on alkuperältään rotta- ja vahtikoira, jolle on ominaista nopeat reaktiot ja hyvä fysiikka, joka mahdollistaa äkkinäiset käännökset ja liikkeet. Ne tulee ottaa huomioon oikean, rodunomaisen tyyppin jalostuksessa; pinserin tulee olla voimakas, mutta myös tyylikäs ja sen tulee antaa tasapainoinen sporttinen vaikutelma. Pinseri on kaiken suhteen kultaisen keskitien koira ja minkäänlainen rakenteen yksityiskohtien korostuminen ei ole rodulle tyyppillistä. Luuston tulee olla kestävä ja liikunnan vaivatonta. Liike on energiaa säästävää, tarmokasta ja maatavoittavaa. Ns. showravi ei ole rodulle ominaista, muttei myöskään maahan sidottu, takakorkea tai ristikkäinen liike. Rodun kuuluu olla myös itsetietoinen ja ryhdikäs.

4.4.4 Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat

Varsinaisia koiran kannalta oleellisesti rakennetta heikentäviä ulkomuotopiirteitä ei ole. Pinsereiden etuosan kulmauksissa on ollut sanomista rodun alkuajoista saakka; lyhyt ja suora olkavarsi ovat rakenteen suurimmat puutteet. Tästä johtuen myös epätasapainoiset kulmaukset ovat ongelmana; takaosassa kulmauksia on usein riittävästi, joskus jopa turhankin runsaasti etuosaan nähden. Myös eturinnat ovat varsin vaatimattomia, rodulle kuuluisi täyteläinen eturinta. Pinsereiden liikkeissä nähdään usein virheitä, mm. ylälinjan takakorkeutta tai ylälinjan liiallista köyristymistä lanneosastaan. Liikkeet eivät varsinaisesti tuota ongelmaa itse koiralle, mutta ne ovat tehottomia. Korvien koko ja asentovirheet ovat yleisiä, mutta ne ovat puhtaasti ulkomuoto-ongelmia, eivät terveydelle haitallisia.

Ongelmien mahdollisia syitä

Jalostuksessa on mahdollisesti painotettu muita kuin rakenteellisia seikkoja (mm. terveys, riittävä geneettinen variaatio), jolloin yksittäisten ulkomuotovirheiden korjaaminen ei ole ollut ensisijainen asia. Myös rotumääritelmän pyrkimys lähes neliömäiseen rakenteeseen ja laskevaan ylälinjaan näkyy koirien liikkeissä. Lyhytrunkoisen koiran ravi ei ole niin tehokasta kuin lanneosaltaan hieman pitemmän yksilön.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma oli voimassa 2003-2006. Uudistettu JTO oli voimassa 2007-2011, päivitetty jalostuksen tavoiteohjelma 2012-2016 ja edellinen tavoiteohjelma on voimassa 2017-2021.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Taulukossa ovat käytetyimmät jalostusurokset vuosilta 2011-2020.

#	Uros	Synt.	Pennut				Lonkat				Silmät			
			Pentueita	Pentuja	Vuoden alkana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas%	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas%
1	DUVINAL VELIOR VITUS	2011	3	26	0	12	6	3	23%	50%	5	1	19%	20%
2	LEGENDORF UMBERTO UGO	2013	4	24	0	0	2	1	8%	*	2	1	8%	*
3	YARRACITTA DYLY DOHVELI	2012	3	20	0	8	5	1	25%	20%	4	0	20%	0%
4	DOGIWOGIN TIME OUT SANNY MONKEY	2013	5	17	0	23	7	0	41%	0%	7	0	41%	0%
5	INSPIRATION FOR DOGIWOGIN	2015	4	16	0	4	2	0	12%	0%	2	0	12%	0%
6	KALR DRYM'S DREAM KING BLACK	2013	2	15	0	22	5	0	33%	0%	4	0	27%	0%
7	FERENCE CONCERTTO EDWARD	2014	3	13	0	0	1	0	8%	*	1	0	8%	*
8	BLACK KISSER'S BIG BOSS	2015	2	13	11	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
9	FERENCE BALANCE OF POWER	2013	1	11	0	18	3	0	27%	0%	2	0	18%	0%
10	ÄNGAGÅRDENS APOLLO	2011	1	11	0	21	2	0	18%	0%	2	1	18%	50%
11	MEGAMAGEE SECRET AGENT MAN	2011	1	10	10	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
12	YARRACITTA UMPIHASSU HAPSUTANSSI	2010	1	10	0	0	0	4	50%	80%	3	2	30%	67%
13	FERENCE BEHIND BROWN EYES	2012	1	10	0	0	0	0	20%	0%	1	0	10%	0%
14	YARRACITTA HERMANNIN HERTTUA	2013	2	10	3	0	0	0	20%	0%	2	0	20%	0%
15	YARRACITTA DESANTTIDIMITRI	2012	1	9	0	1	1	0	33%	0%	2	1	22%	50%
16	TACIMIL ARGOS	2015	1	9	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
17	FERENCE CLAUDE LEMIEUX	2014	2	8	3	0	0	0	12%	0%	1	0	12%	0%
18	BLACK KISSER'S DUDE DACARAI	2016	1	8	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
19	DOGIWOGIN POWER PLAY	2010	1	7	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
20	FUNDORA'S KABUTO	2013	1	7	0	0	0	0	43%	0%	4	1	57%	25%

Taulukko 28. Käytetyimpien urosten taso (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Taulukossa ovat käytetyimmät jalostusnartut vuosilta 2011-2020.

#	Narttu	Synt.	Pennut				Lonkat				Silmät			
			Pentueita	Pentuja	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas%	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas%
1	RATTENJÄGER MINNE FÜR MEGAMAGEE	2007	2	21	0	25	5	0	24%	0%	5	1	24%	20%
2	RIA'S SOMMERWIND'S LADY NELLY	2011	3	20	0	44	7	1	35%	14%	6	0	30%	0%
3	PINJOY EXTREME	2014	2	19	10	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
4	SINI-MININ VALENTINE	2013	3	19	0	9	4	1	21%	25%	4	1	21%	25%
5	UPLAND HAMAMELIS	2012	2	17	0	4	4	1	24%	25%	3	0	18%	0%
6	MAGLEDDIES TUMA ENKELI	2012	2	16	0	12	4	0	25%	0%	3	1	19%	33%
7	HICKSON JERTA OF JAFFA	2010	2	13	0	16	3	1	23%	33%	3	0	23%	0%
8	DOGIWOGIN TAATELI	2013	2	13	0	0	0	0	0%	*	1	1	8%	*
9	FUNNY FOR DW HARMONY STAR	2011	2	13	0	6	2	0	15%	0%	2	0	15%	0%
10	BLACK KISSER'S DIAMOND PRINCESS	2014	2	12	0	0	1	0	8%	*	1	0	8%	*
11	YARRACITTA DHALMA PILCCUNEN	2012	2	12	0	0	2	0	17%	*	2	0	17%	0%
12	CERIINAN UMayA	2013	1	11	0	3	3	1	27%	33%	1	0	9%	*
13	SINI-MININ TACITA	2012	2	11	11	15	8	0	73%	0%	3	0	27%	0%
14	INVICTUS SOULMATE V DOGIWOGIN	2018	1	11	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
15	WALDZCHATZ WUWUZELA	2012	1	10	0	0	5	4	50%	80%	3	2	30%	67%
16	NETTLE'S LEGENDE	2015	1	10	0	0	2	0	20%	0%	1	0	10%	0%
17	BIGUANEL BERNADETTE	2016	2	9	3	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
18	FUNDORA'S KSANTHIPPE	2013	1	9	0	1	3	0	33%	0%	2	1	22%	50%
19	CARAMEL VOM CAMPACHENSEE	2008	2	8	0	26	3	0	38%	0%	3	1	38%	33%
20	FERENCE DIZA AZIZIA	2014	1	8	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*

Taulukko 29. Käytetyimpien narttujen taso. (Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä)

Jälkeläisten terveystuloksia on varsin vähän. Tämä johtuu siitä, että lähinnä vain jalostuskäyttöön aiotut koirat tutkitaan. Siksi sairaiden koirien prosenttiin on suhtauduttava varauksella.

Rodun PEVISA velvoittaa lonkka- ja silmätutkimuksiin. Raja-arvoja ei ole. Jalostuskriteerien suosituksen mukaisesti C-lonkkaiselle koiralle tulee käyttää vähintään B-lausunnon mukaista partneria.

Jalostuskriteerit edellyttävät myös terveitä silmiä, poikkeuksena PHTVL/PHPV aste 1, vähämerkityksellinen kaihi, mRD, gRD, distichiasis / ektooppinen cilia, PPM iris-iris ja puutteellinen kyynelkanava-aukko. Näitä koiria voidaan käyttää jalostukseen terveen yksilön kanssa.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Taulukkoon on koottu vuoden 2017-2021 Jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
<p>Yhdistelmän sukusiitos% enintään 6,25 % kuudella polvella laskettuna kun koirien esivanhemmista tunnetaan vähintään 90 %.</p> <p>Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus pysyy alle 5 % viiden vuoden rekisteröinneistä.</p>	Säädetty jalostuskriteerit, joiden täytyminen on ehtona yhdistyksen pentulistalle pääsemiseksi.	<p>Toteutunut pääsääntöisesti.</p> <p>Toteutunut osittain.</p>
<p>Luonnetestattujen tai MH-kuvattujen määrä 20-25 pinseriä vuodessa.</p> <p>Luonteiden kehityksen seruaaminen.</p>	Tiedotettu luonteen tärkeydestä jalostuksessa, kannustettu testauttamiseen ja kuvauttamiseen. Suositus, että kaikki jalostuskoirat käyvät luonnetestissä tai MH-kuvauksessa. Järjestetty vuosittain luonnetesti. Laadittu rodulle LT- ihanneprofiili.	<p>Vuosina 2017-2020 testattu tai kuvattu yhteensä 34 pinseriä.</p> <p>MH-kuvaus 7 pinseriä ja LT 27 pinseriä.</p>
Lonkkaniveldysplasiaa sairastavien osuus ei saa nousta.	<p>Tiedotus lonkkadysplasian yleisyydestä ja jalostuksesta, kuvauttamiseen kannustaminen.</p> <p>Suositus, että kahta C-lonkkaista ei yhdistetä.</p>	<p>Vuosina 2017-2020 tutkittu 80 pinseriä.</p> <p>Sairastavien osuus ei ole noussut.</p>
Rokotusoireiden esiintyminen rodussa alle 33 %.	Kannustettu omistajia ja kasvattajia täyttämään koiristaan terveystarkastus.	Toteutunut hyvin.
Koirien laatu näyttelyarvostelujen ja jalostustarkastusten perusteella ei saa huonontua nykyisestä.	Jalostuskoirien laatuvaatimuksena jalostuskriteereissä EH tai jalostustarkastuslausunto.	Toteutunut hyvin.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Koiria jäi edellisen (2017-2021) JTO:n aikana jalostuksen ulkopuolelle PEVISAn tai JTO:ssa esitettyjen jalostussuositusten vuoksi jonkin verran. Vuosina 2017-2021 osa tutkituista koirista jäi jalostuksen ulkopuolelle seuraavista syistä:

- PEVISA: Lonkkatutkimustuloksen vuoksi 1,25 % tutkituista koirista ja silmälausuntojen vuoksi 6 % tutkituista koirista.
- JTON mukaan tutkituista koirista jäi jalostuksen ulkopuolelle jalostussuositusten vuoksi: lonkkatulokset 3,75 % tutkituista koirista ja silmälausuntojen vuoksi 9 % tutkituista koirista.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Jalostussuositukset ja PEVISA-rajoitukset ovat laadullisesti ajan tasalla pienin tarkennuksin ja lisäyksin.

Jalostuskriteereissä pitäisi sallia saman yhdistelmän uusiminen perustellusta syystä, koska SKL:n pentuerekisteröintiohjeen mukaisesti myös kuolleena syntynyt pentu on laskettava pentueeksi ts ei jälkeläisiä. Muilta osin jalostuskriteerit ovat ajan tasalla.

Tehollisen populaation koon laajentamiseksi olisi otettava käyttöön Suomen Kennelliiton toistaiseksi voimassa oleva poikkeuslupa ulkomaisen uroksen 2 pentueen rekisteröimiselle ilman PEVISA tutkimustuloksia ja PEVISAn silmätarkastuslausunnon voimassaoloaikaa pitäisi pidentää 24 kuukauteen. Lausunnon voimassaoloajan pidennys pienentäisi erityisesti käytettyjen jalostusurosten ikäpiikkiä.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Pyritään tietoa jakamalla välttämään sitä, että moni lähisukuinen koira on sukupolvittaisen ja 10-vuotiskausien jalostustilastojen kärjessä, jolloin tietyn sukulaiskoirajoukon osuus käytetyimmissä koirissa on suuri.

Käyttäytyminen ja luonne

Tavoitteena oleva itsevarma ja toimintakykyinen pinseri ei ole toteutunut toivotussa määrin. Pidetään luonnetestattavien/MH-kuvattavien/käyttäytymisen jalostustarkastettavien koirien määrän tavoitteena 15 pinseriä/vuosi. Pyritään vähentämään ääniherkkien koirien osuutta kannassa ja nostamaan toimintakykyä, vähentämään pehmeyttä ja nostamaan taistelutahtoa, jotta yksilöt olisivat tyypillisempiä pinsereitä.

Käyttöominaisuudet

Pinseri on rotumääritelmän mukaisesti koti- vahti- ja seurakoira. Kun käyttäytymisen ja luonteen tavoitteet saavutetaan, nämä nk. käyttöominaisuudet täyttyvät.

Terveys ja lisääntyminen

Pyritään ylläpitämään rodun monimuotoisuutta ja sitä kautta välttämään sairauksien ja muiden terveysongelmien mahdollista esiintuloa rodussa. Pyritään vähentämään rokotusoireilevien koirien määrää rodussa. Ei kannusteta koirien omistajia kastroimaan tai sterilisoimaan koiriaan nuorella iällä ilman terveydellistä syytä. Lisääntyminen on luonnollista, pyritään säilyttämään saavutettu taso.

Ulkomuoto

Koirakanta on ulkomuodon osalta tervettä ja erittäin hyvää. Pidetään laatutaso samana.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Monimuotoisuuden säilyttäminen ja syntyvien pentujen määrällinen lisääminen on tärkeää rodun kannalta. Rotujärjestön määrittämät jalostuskriteerit pentuvälitykseen hyväksyttävälle yhdistelmille:

- koirilla on PEVISAn mukaiset lonkkalausunnot ennen astutusta. C-lonkkaiselle koiralle tulee käyttää vähintään B-lausunnon saanutta partneria. D- lonkkaista ei saa käyttää jalostukseen.
- koirilla on PEVISAn mukainen silmätutkimuslausunto, voimassaoloaika 24 kk. Silmien on oltava lähtökohtaisesti terveet.
- rokotuksiin reagoineelle on valittava reagoimaton partneri
- yhdistelmän sukusiitosprosentti ei saa ylittää 6,25 % kuudella polvella laskettuna niin, että koirien esivanhemmista tunnetaan vähintään 90 %
- samaa yhdistelmää ei saa toistaa ilman perusteltua syytä
- nartulla saa olla elinaikanaan Suomessa kolme ja uroksella neljä pentuetta
- jalostukseen käytettävien koirien tulee olla fyysisesti terveitä. Arkoja tai aggressiivisia koiria ei saa käyttää jalostukseen

Tarkemmat jalostuskriteerit ovat luettavissa yhdistyksen kotisivuilta.

Lisäksi yhdistys kannustaa kokeneita kasvattajia harkittuihin, suunnitelmallisiin roturisteytyksiin.

Yhdistys suositaa, että jalostusyksilöllä on luonnetesti, MH-kuvaus tai käyttäytymisen jalostustarkastus suoritettuna ja pyytää kiinnittämään huomiota, että ääniin reagoineita tai hermorakenteesta miinustuloksen saaneita koiria ei tule käyttää jalostukseen.

Ulkomaisen uroksen kohdalla on käytössä Suomen Kennelliiton myöntämä toistaiseksi voimassa oleva poikkeuslupa kahdelle rekisteröitävälle pentueelle ilman PEVISA tuloksia.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle ei ole PEVISAn mukaista suositusta. Yhdistys suositaa SKL:n mukaisesti, että koiran elinikäinen jälkeläismäärä ei ylittäisi viittä prosenttia siitä yksilömäärästä, joka rotuun keskimäärin rekisteröidään viiden vuoden aikana. On suotavaa, että kasvattajat ja koiran omistajat kiinnittävät huomiota jälkeläismääriin, jos samat yksilöt alkavat korostua jatkojalostuskäytössä.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Pinsarit kuuluvat PEVISA ohjelmaan 2022-2026.

Lonkkalausunto on oltava voimassa ennen astutusta.

Silmätutkimuslausunto on oltava voimassa ennen astutusta. Voimassaoloaika on 24 kk.

Ulkomaisia uroksia koskeva poikkeus: Voidaan rekisteröidä kaksi pentuetta ilman PEVISA tutkimustuloksia.

Yhdistys tiedottaa mahdollisimman laaja-alaisesti rodun terveydestä, luonteesta, ulkomuodosta ja käyttötarkoituksesta.

Yhdistys seuraa rodun terveystilannetta ja reagoi muuttamalla yhdistyksen jalostuskriteereitä tarvittaessa. Terveystilannetta seurataan Suomen Kennelliiton keräämän datan avulla (koiranet ja terveystutkimukset) sekä muiden kennelliittojen ja kaupallisten toimijoiden keräämää datatietoa analysoimalla. Lisäksi yhdistys toteuttaa omia terveystutkimuksia ja tukee terveystutkimuksia.

Yhdistys seuraa luonnetestituloksia, MH-kuvaustuloksia sekä käyttäytymisen jalostustarkastuksia ja näyttelyarvosteluja luonteiden osalta. Yhdistys järjestää vuosittain luonnetestin. Yhdistys analysoi kaupallisen toimijan tarjoamaa rotukohtaisen persoonallisuuskyselyn dataa sekä pyrkii keräämään luotettavaa tietoa eri lähteistä.

Ulkomuodon osalta yhdistys vastaa ulkomuototuomareiden koulutuksesta ja heille jaettavasta rotumääritelmän tulkintaohjeesta. Yhdistys pyrkii nostamaan koulutuksen ja tietämyksen tasoa käyttämällä myös uudempia koulutusmentelmiä kuten etäkoulutus ja kohdennettu viestintä Ulkomuototuomarit ry:n kautta.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet;

Uhat

- Rodun pieni populaatio ja vuosittain rekisteröitävä pentuemäärä
- Myös rodun yleinen tunnettavuus on heikko eli onko rodulle markkinoita?
- Vanha maine purevana ja heikkohermoisena koirana

Mahdollisuudet

- Koko, terve perusrakenne, helppohoitoinen turkki ja mukava luonne sopivat seurakoiralle
- Hyvä terveys ja liioittelematon rotu, ei ääripiirteitä
- Monipuolinen harrastuskoira
- Tiedottaminen ja tunnetuksi tekeminen

Varautuminen ongelmiin

- Luonne, voidaanko luonteen heikkouksia vahvistaa ja parantaa vanhaa mainetta
- Tiedottamista ja viestintää rodusta on lisättävä
- Osallistuminen erilaisiin harrastetapahtumiin, rallytoko, agility, koiratanssi, nosework jne
- Helpotetaan roturisteytyksiä ja ulkomaisten urosten sekä pakastesiemenen käyttöä

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Yhdistys toimii kohdan 6.3 toimenpiteiden mukaisesti ja raportoi huomioistaan säännöllisesti vuoden mittaan jäsenistölle lehden tai kotisivujen kautta sekä kerran vuodessa jukaistavalla Tulosjukaisulla. Yhdistys tiedottaa huomattavista muutoksista suoraan kasvattajia sähköpostilla lähetettävällä informaatiokirjeellä.

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Yhdistys seuraa toimikuntansa kautta JTO:n ja PEVISAn vaikutuksia sekä informoi kasvattajia ja jäsenistöään merkittävistä muutoksista.

7. LÄHTEET

Lamberg, S. 2019. Luento Pinsert Ry:n jalostustoimikunnan järjestämässä tilaisuudessa 30.11.2019.

Leppänen, M. 2005. Penikkautatuirokotus ja pinsarit.

Lappalainen, A. 2013. Lonkkanivelen kasvuhäirio. Kennelliitto. Saatavilla:

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio>

Menna, N. Koiran Lisääntyminen. Saatavilla:

http://spj.fi/wp-content/uploads/2015/12/koiran_lisaantyminen.pdf

Mäki, K.; Mujunen, S. 2018. Koiranjalostus – perinnöllisyyden ja jalostuksen perusteet. Tallinna, Raamatutrukikoda.

Mäki, K. 2016. Sukusiitos. Kennelliiton jalostustietojärjestelmä. Saatavilla:

[https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos.Viitattu 9.1.2021.](https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos.Viitattu%209.1.2021)

Mäki, K. 2016. Sukusiitos. Kennelliiton jalostustietojärjestelmä. Saatavilla:

[https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos.Viitattu 9.1.2021.](https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos.Viitattu%209.1.2021)

Männistö, K. 2015. Pinsereiden rokustusreaktiot ja DLA II -luokan DRB1-, DQA1- ja DQB1-geenit.

Kennelliitto. Luonnetesti. Saatavilla:

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-luonne-ja-kayttaytyminen/luonnetesti>

Kennelliitto. MH-luonnekuvaus. Saatavilla:

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-luonne-ja-kayttaytyminen/mh-luonnekuvaus>

Kennelliitto. Yleisimmät silmänsairaudet. Saatavilla:

<https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet>

Kennelliitto. Rotumääritelmä. Saatavilla

<https://www.kennelliitto.fi/files/pinseri-0>

Pinsereiden jalostuksen tavoiteohjelma 2017-2021. Saatavilla:

<http://www.pinserit.fi/tavoiteohjelma.html>

German pincher global database. <https://pedigreedatabaseonline.com/germanpinscher/fi/>

Kennelliiton Jalostustietojärjestelmä. www.kennelliitto.fi

Petsofi. www.petsofi.fi

Pinsereiden PEVISA. <http://www.pinserit.fi/pevisa.html>

8. LIITTEET

LIITE 1: Luonne koiran jalostuksessa – Alanen Kimmo

LIITE 2: Rotumääritelmän tulkintaohje

LIITE 3: Petsofi – Käyttäytymis- ja persoonallisuuskysely

LIITE 4: Ulkomuodon jalostustarkastuslomake -ihanne profiili

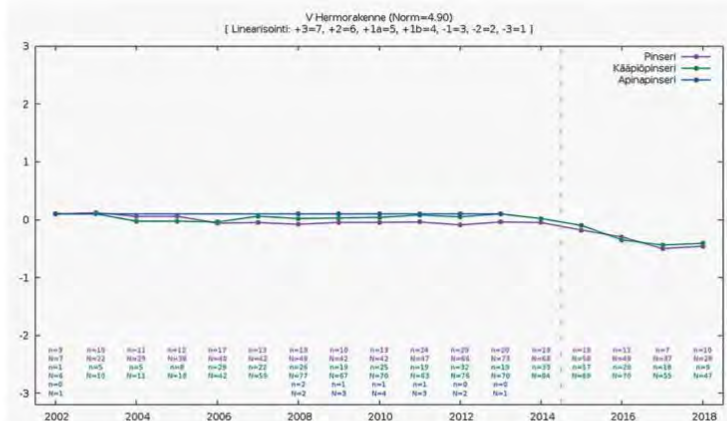
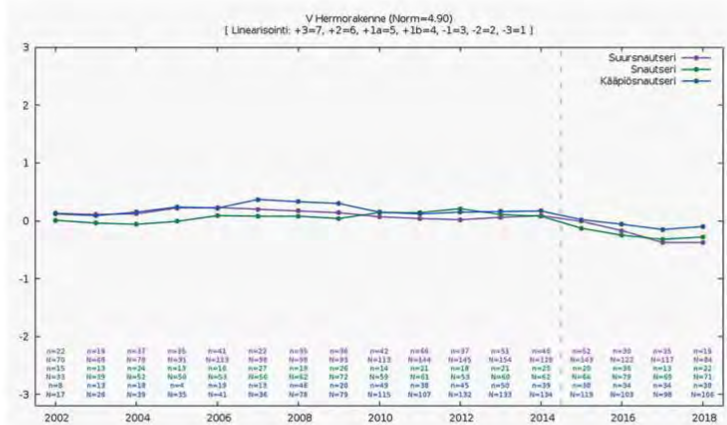
Teema: Luonne koiran jalostuksessa

Ensi vuonna – vuonna 2020 – Kenneliiton teemavuoden aiheena on koiran luonne. Me Snautseri-Pinseri-lehdessä otamme jo hieman varaslähtöä tuohon, ja siksi tämän vuoden teemanumeron aiheena on luonne. Tämän artikkelin tarkoitus on antaa lukijalle tietämystä luonteesta koirien jalostuksessa.

LUONNEOMINAISUUKSIEN VERTAILU

Luonneominaisuuksien systemaattinen vertailu vaatii, että ominaisuuksista on tuloksia, jotka on tuotettu riittävän toistettavalla tarkkuudella ja jotka näin ovat keskenään verrattavia. Tämänkaltaisia vertailukelpoisia tuloksia saadaan tällä hetkellä oikeastaan vain luonnetestistä ja MH-luonnekuvauksesta. Kennelliitto on tuomassa vielä kolmatta mittaustapaa, käyttäytymisen jalostustarkastusta, mutta sen yleistymiseen menee vielä aikaa eikä siitä ole tällä hetkellä tuloksia joko ollenkaan tai ainakin niitä on hyvin vähän. Käyttäytymisen jalostustarkastuksen yleistymistä tällä hetkellä hidastaa tarvittavan henkilöstön koulutusten puute.

Systemaattista vertailua helpottaa huomattavasti, jos luonneominaisuudet ovat numeerisesti mitattuja ja asteikko on lineaarinen. MH-luonnekuvaus on jo valmiiksi tällainen. Siinä luonneominaisuudet luokitellaan suoraan arvoasteikolla 1–5. Perinteinen luonnetesti on ajalta, jolloin tuloksia ei analysoitu koneellisesti, joten kaavake näyttää hieman hankalalta numeerisen analyysin kannalta. Luonnetestitulokset voi kuitenkin muuntaa lineaariselle asteikolle (linearisointi), jolloin tulosten vertailu helpottuu. Linearisointi voidaan tehdä usealla eri tavalla. Yksi vanhan lomakkeen mukainen tapa on esitetty Riitta Liimataisen Pro Gradussa [1], mutta se ei sellaisenaan enää sovellu nykyiselle luonnetestilomakkeelle, koska lomakkeeseen on tullut lisää arvoja. Peruseriaate on kuitenkin ihan käypä. Peruseriaatteenä onkin laittaa ominaisuuden arvot järjestykseen niin, että ominaisuuden voimakkuus kasvaa, kun arvo nousee. Otetaan esimerkiksi puolustushalu, jossa luonnetestilomakkeen arvo +3 tarkoittaa vain kohtuullista puolustushalua ja lomakkeen pienin arvo -3 tarkoittaa voimakkuudeltaan suurinta, hillitsemätöntä. Puolustushalun linearisointi voidaan tehdä esimerkiksi näin: +3→3, +2→4, +1→2, -1→1, -2→5 ja -3→6. Tällöin puolustushalun asteikko on 1–6. Jotta tulosten vertailu olisi vieläkin helpompaa, kannattaa tulokset vielä normalisoida. Normalisointi tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että vähennetään tuloksista kaikkien koirien kaikkien tulosten keskiarvo. Tämän jälkeen ar-

TEEMA: KOIRAN LUONNE

vo nolla tarkoittaa sitä, että kyseinen tulos on täysin kaikkien koirien keskiarvo, arvo +1 tarkoittaa, että tulos on yhden lomakeruudun verran parempi kuin keskiarvo, ja arvo -1 tarkoittaa yhden lomakeruudun verran huonompaa tulosta.

Tässä artikkelissa olevat luonnetestitulosten esimerkkikuvat ovat juuri näin lineaarisoituja ja normalisoituja. Normalisointiin on osassa (vuositilastot) käytetty kaikkien snautseri-pinseri-rotujen yhteistä keskiarvoa ja osassa tuloksista (yksittäisten koirien tulokset) on ruokkoitettavat keskiarvot käytössä. Tuloksissa on huomioitavaa, että tietolähteenä on käytetty Kennelliiton jalostustietojärjestelmää [2], jossa kaikki ennen vuotta 2015 luonnetestatut koirat listataan virheellisesti vuonna 2015 uutisun kaavakkeen mukaisesti siten, että kohdat, joissa arvostelun kohta jaettiin a/b tai

TAULUKKO: KAIKKIEN SNAUTSERI-PINSERI-ROTUJEN LUONNETESTIPROFIILIT

Osaosuittu	Arvo	Arvostelu	Suursnautseri	Snautseri	Käpiösnautseri	Pinseri	Käpiöpinseri	Apinapinseri	
I Toimintakyky	+3	Suuri	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	+2	Hyvä	114 (17.0%) / 12 (8.6%)	19 (5.3%) / 5 (5.5%)	42 (8.3%) / 9 (6.6%)	2 (0.8%) / 0 (0.0%)	26 (9.0%) / 2 (3.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	+1a	Kohtuullinen	393 (58.6%) / 69 (49.3%)	166 (46.2%) / 21 (23.1%)	215 (42.4%) / 34 (25.0%)	115 (44.9%) / 10 (12.3%)	150 (48.1%) / 20 (31.2%)	2 (33.3%) / 0 (0.0%)	
	+1b	Kohtuullisen pieni	43 (6.4%) / 43 (30.7%)	36 (10.0%) / 35 (39.6%)	60 (11.8%) / 60 (44.1%)	24 (5.5%) / 14 (29.8%)	19 (6.1%) / 19 (29.7%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-1	Pieni	114 (17.0%) / 15 (10.7%)	129 (35.9%) / 28 (30.8%)	179 (35.3%) / 29 (21.3%)	109 (42.6%) / 19 (40.4%)	105 (33.7%) / 21 (32.8%)	4 (66.7%) / 0 (0.0%)	
	-2	Riittämätön	7 (1.0%) / 1 (0.7%)	9 (2.5%) / 1 (1.1%)	11 (2.2%) / 4 (2.9%)	16 (6.2%) / 4 (8.5%)	10 (3.2%) / 2 (3.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-3	Toimintakyvytön	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	II Teräkyky	+3	Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	279 (41.6%) / 57 (40.7%)	123 (34.3%) / 26 (28.6%)	138 (27.2%) / 31 (22.8%)	52 (24.2%) / 13 (27.7%)	174 (55.8%) / 33 (51.6%)	2 (33.3%) / 0 (0.0%)
		+2	Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	34 (5.1%) / 6 (4.3%)	14 (3.9%) / 0 (0.0%)	17 (3.4%) / 3 (2.2%)	4 (1.6%) / 0 (0.0%)	33 (10.6%) / 5 (7.8%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
		+1a	Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	320 (47.7%) / 41 (29.3%)	195 (54.3%) / 38 (41.8%)	303 (59.8%) / 53 (39.0%)	164 (64.1%) / 9 (19.1%)	89 (28.5%) / 15 (23.4%)	4 (66.7%) / 0 (0.0%)
+1b		Koira, joka ei osoita lainkaan teräkyvyyttä	36 (5.4%) / 36 (25.7%)	27 (7.5%) / 27 (29.7%)	49 (9.7%) / 49 (36.0%)	25 (9.8%) / 25 (53.2%)	8 (2.6%) / 8 (12.5%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-1		Pieni jäljelle jäävää hyökkäyshalua	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.4%) / 0 (0.0%)	1 (0.3%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-2		Kohtuullinen jäljelle jäävää hyökkäyshalua	2 (0.3%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	5 (1.6%) / 2 (3.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-3		Suuri jäljelle jäävää hyökkäyshalua	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	2 (0.6%) / 1 (1.6%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
III Puolustushalu		+3	Kohtuullinen, hillitty	350 (52.2%) / 58 (48.6%)	108 (30.1%) / 28 (30.8%)	206 (40.6%) / 49 (36.0%)	63 (27.0%) / 16 (34.0%)	168 (53.8%) / 39 (60.9%)	1 (16.7%) / 0 (0.0%)
		+2	Suuri, hillitty	47 (7.0%) / 7 (5.0%)	7 (1.9%) / 0 (0.0%)	24 (4.7%) / 2 (1.5%)	4 (1.6%) / 0 (0.0%)	35 (11.2%) / 5 (7.8%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
		+1	Pieni	235 (35.0%) / 56 (40.0%)	184 (51.3%) / 48 (52.7%)	189 (37.3%) / 69 (50.7%)	120 (46.9%) / 15 (31.9%)	86 (27.6%) / 15 (23.4%)	2 (33.3%) / 0 (0.0%)
	-1	Hälvön	37 (5.5%) / 8 (5.7%)	58 (16.2%) / 15 (16.5%)	85 (16.8%) / 14 (10.3%)	63 (24.6%) / 16 (34.0%)	19 (6.1%) / 3 (4.7%)	3 (50.0%) / 0 (0.0%)	
	-2	Erittäin suuri	2 (0.3%) / 1 (0.7%)	1 (0.3%) / 0 (0.0%)	2 (0.4%) / 2 (1.5%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	2 (0.6%) / 1 (1.6%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-3	Hillitsemätön	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.3%) / 0 (0.0%)	1 (0.2%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	2 (0.6%) / 1 (1.6%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	IV Taisteluhalu	+3	Suuri	158 (23.5%) / 17 (12.1%)	21 (5.8%) / 1 (1.1%)	20 (3.9%) / 2 (1.5%)	2 (0.8%) / 0 (0.0%)	6 (1.9%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
		+2a	Kohtuullinen	382 (56.9%) / 79 (56.4%)	165 (46.0%) / 17 (18.7%)	166 (32.7%) / 18 (13.2%)	60 (23.4%) / 3 (6.4%)	115 (36.9%) / 6 (9.4%)	1 (16.7%) / 0 (0.0%)
		+2b	Kohtuullisen pieni	29 (4.3%) / 29 (20.7%)	27 (7.5%) / 27 (29.7%)	40 (7.9%) / 40 (29.4%)	17 (4.3%) / 11 (23.4%)	21 (6.7%) / 21 (32.3%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
		-1	Erittäin suuri	12 (1.8%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.3%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
-2		Pieni	81 (12.1%) / 13 (9.3%)	128 (35.7%) / 37 (40.7%)	218 (43.0%) / 54 (39.7%)	128 (50.0%) / 22 (46.3%)	131 (41.0%) / 22 (34.4%)	2 (33.3%) / 0 (0.0%)	
-3		Riittämätön	9 (1.3%) / 2 (1.4%)	16 (4.5%) / 7 (7.7%)	63 (12.4%) / 22 (16.2%)	54 (21.1%) / 11 (23.4%)	38 (12.2%) / 15 (23.4%)	3 (50.0%) / 0 (0.0%)	
-4		Hälvön	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	2 (0.6%) / 2 (2.2%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.4%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
V Hermostokennne		+3	Tasapainoinen ja varma	1 (0.1%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
		+2	Tasapainoinen	57 (8.5%) / 5 (3.6%)	13 (3.6%) / 5 (5.5%)	44 (8.7%) / 4 (2.9%)	2 (0.8%) / 0 (0.0%)	11 (3.5%) / 2 (3.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
		+1a	Hieman rauhallon	527 (78.5%) / 70 (50.0%)	297 (82.7%) / 47 (51.6%)	423 (83.4%) / 98 (72.1%)	214 (83.6%) / 22 (46.8%)	257 (82.4%) / 32 (50.0%)	6 (100.0%) / 0 (0.0%)
	+1b	Hermostunein pyrkimykseen	62 (9.2%) / 62 (44.3%)	34 (9.5%) / 34 (37.4%)	32 (6.3%) / 32 (23.5%)	21 (8.2%) / 21 (44.7%)	25 (8.0%) / 25 (39.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-1	Vähän hermostunut	23 (3.4%) / 3 (2.1%)	15 (4.2%) / 5 (5.5%)	8 (1.6%) / 2 (1.5%)	19 (7.4%) / 4 (8.5%)	19 (6.1%) / 5 (7.8%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-2	Hermostunut	1 (0.1%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-3	Erittäin hermostunut	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	VII Kovuus	+3	Vilkas	252 (37.6%) / 44 (31.4%)	106 (30.1%) / 20 (22.0%)	192 (37.9%) / 42 (30.9%)	85 (33.2%) / 15 (31.9%)	145 (46.5%) / 29 (45.3%)	1 (16.7%) / 0 (0.0%)
		+2	Kohtuullisen vilkas	191 (28.5%) / 41 (29.3%)	163 (45.4%) / 55 (60.4%)	233 (46.0%) / 70 (51.5%)	70 (27.3%) / 12 (25.5%)	25 (8.0%) / 6 (9.4%)	5 (83.3%) / 0 (0.0%)
		+1	Erittäin vilkas	194 (28.9%) / 42 (30.0%)	78 (21.7%) / 13 (14.3%)	67 (13.2%) / 17 (12.5%)	82 (32.0%) / 15 (31.9%)	125 (40.1%) / 25 (39.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
-1a		Häiritsevän vilkas	21 (3.1%) / 8 (5.7%)	3 (0.8%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	12 (4.7%) / 2 (4.3%)	12 (3.8%) / 4 (6.2%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-1b		Hieman välinpitämätön	3 (0.4%) / 1 (0.7%)	4 (1.1%) / 1 (1.1%)	11 (2.2%) / 7 (5.1%)	2 (0.8%) / 0 (0.0%)	1 (0.3%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-1c		Impulsiivinen	8 (1.2%) / 4 (2.9%)	3 (0.8%) / 2 (2.2%)	3 (0.6%) / 0 (0.0%)	4 (1.6%) / 3 (6.4%)	4 (1.3%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-2		Välinpitämätön	2 (0.3%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.2%) / 0 (0.0%)	1 (0.4%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-3		Apaittinen	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
VIII Luoksepäästävyyt		+3	Kohtuullisen kova	169 (25.2%) / 35 (25.0%)	35 (9.7%) / 7 (7.2%)	77 (15.2%) / 15 (11.0%)	25 (9.8%) / 3 (6.4%)	51 (16.3%) / 8 (12.5%)	1 (16.7%) / 0 (0.0%)
		+2	Kova	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.3%) / 1 (1.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
	+1	Hieman pehmeä	443 (66.0%) / 96 (68.6%)	220 (75.2%) / 76 (83.5%)	370 (73.0%) / 106 (77.9%)	189 (73.3%) / 36 (76.6%)	225 (72.1%) / 51 (79.7%)	3 (50.0%) / 0 (0.0%)	
	-1	Erittäin kova	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-2	Pehmeä	59 (8.8%) / 9 (6.4%)	50 (13.9%) / 12 (13.2%)	58 (11.4%) / 15 (11.0%)	42 (16.4%) / 8 (17.0%)	36 (11.5%) / 5 (7.8%)	2 (33.3%) / 0 (0.0%)	
	-3	Erittäin pehmeä	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	3 (0.8%) / 0 (0.0%)	2 (0.4%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	Laukaus-pelottomuus	+3	Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	542 (80.8%) / 106 (75.7%)	198 (55.2%) / 47 (51.6%)	361 (71.2%) / 99 (72.8%)	151 (59.0%) / 21 (44.7%)	150 (48.1%) / 25 (39.1%)	3 (50.0%) / 0 (0.0%)
		+2a	Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen	89 (13.3%) / 25 (17.9%)	91 (25.3%) / 28 (30.8%)	97 (19.1%) / 25 (18.4%)	65 (25.4%) / 17 (36.2%)	70 (22.4%) / 13 (20.3%)	1 (16.7%) / 0 (0.0%)
		+2b	Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen	36 (5.4%) / 8 (5.7%)	59 (16.4%) / 15 (16.5%)	42 (8.3%) / 10 (7.4%)	35 (13.7%) / 7 (14.9%)	60 (19.2%) / 15 (23.4%)	2 (33.3%) / 0 (0.0%)
		-1	Mielistelevä	1 (0.1%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.4%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
-1a		Selvästi pidättyväinen, ei yritä purra	2 (0.3%) / 1 (0.7%)	11 (3.1%) / 1 (1.1%)	6 (1.2%) / 1 (0.7%)	4 (1.6%) / 2 (4.3%)	28 (9.0%) / 8 (12.5%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-1b		Selvästi pidättyväinen, yrittä purra	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	1 (0.2%) / 1 (0.7%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	2 (0.6%) / 2 (3.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-2		Hyökkäävä	1 (0.1%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	2 (0.6%) / 1 (1.6%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
-3		Säläkavla	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
Laukaus-		+++	Laukausvarma	476 (70.9%) / 89 (63.6%)	227 (63.2%) / 45 (49.5%)	337 (66.5%) / 92 (67.6%)	132 (51.6%) / 28 (59.6%)	204 (65.4%) / 44 (68.8%)	5 (83.3%) / 0 (0.0%)
		++	Laukausokematon	151 (22.5%) / 35 (25.0%)	108 (30.1%) / 36 (39.6%)	137 (27.0%) / 37 (27.2%)	74 (28.9%) / 15 (31.9%)	96 (30.8%) / 18 (28.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)
	+	Paukkuiritäisy	25 (3.7%) / 7 (5.0%)	2 (0.6%) / 0 (0.0%)	1 (0.2%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	5 (1.6%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	
	-	Laukausaltis	17 (2.5%) / 9 (6.4%)	21 (5.8%) / 10 (11.0%)	30 (5.9%) / 7 (5.1%)	42 (16.4%) / 3 (6.4%)	7 (2.2%) / 2 (3.1%)	1 (16.7%) / 0 (0.0%)	
-	Laukausarka	2 (0.3%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	2 (0.4%) / 0 (0.0%)	7 (2.7%) / 1 (2.1%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)	0 (0.0%) / 0 (0.0%)		

TAULUKKO: LUONNETESTIEN OSA-ALUEIDEN KORRELAATIOKERTOIMET LASKETTUNA KAIKKIEN SNAUTSERI-PINSERI-ROTUJEN TÄLLÄ VUOSITUHANNELLA TEHDYSTÄ TESTEISTÄ

OTOSKORRELAATIO:	I Toimintakyky:	II Terävyys:	III Puolustushalu:	IV Taisteluhalu:	V Hermorakenne:	VI Temperamentti:	VII Kovuus:	VIII Luoksepäästävyys:	Laukauspelottomuus:
I Toimintakyky:	+1.00	+0.17	+0.27	+0.32	+0.32	+0.07	+0.45	+0.21	+0.21
II Terävyys:	+0.17	+1.00	+0.42	+0.20	+0.05	+0.19	+0.03	-0.19	+0.04
III Puolustushalu:	+0.27	+0.42	+1.00	+0.25	+0.07	+0.19	+0.14	-0.09	+0.13
IV Taisteluhalu:	+0.32	+0.20	+0.25	+1.00	+0.16	+0.24	+0.18	+0.16	+0.17
V Hermorakenne:	+0.32	+0.05	+0.07	+0.16	+1.00	-0.07	+0.29	+0.28	+0.26
VI Temperamentti:	+0.07	+0.19	+0.19	+0.24	-0.07	+1.00	-0.03	+0.01	+0.01
VII Kovuus:	+0.45	+0.03	+0.14	+0.18	+0.29	-0.03	+1.00	+0.17	+0.23
VIII Luoksepäästävyys:	+0.21	-0.19	-0.09	+0.16	+0.28	+0.01	+0.17	+1.00	+0.11
Laukauspelottomuus:	+0.21	+0.04	+0.13	+0.17	+0.26	+0.01	+0.23	+0.11	+1.00
N:	2111								

a/b/c, listautuvat tuloksissa a:ksi. Tästä syystä ne saavat lineaarisoinnin jälkeen suuremman arvon, kuin koirat, jotka uuden lomakkeen mukaisesti ovat saaneet b:n. Tätä korostaakseen vuositilasto esimerkkeihin on lisätty katkoviiva vuoden 2015 kohdalle. Osassa tuloksista uusi jaettu arvo näkyy selkeästi. Tämä tarkoittaa sitä, että useinmiten uuden asteikon mukaan koirat ovatkin saaneet sen huomion arvon.

JALOSTUKSEN TAVOTEHOJELMAT

Jokaisella snapi-rodulla on omat hyväksytyt rotukohtaiset jalostuksen tavoiteohjelmat (JTO). Kennelliiton ohjeet ja esimerkiksiäilyluettelo vaativat näihin tavoiteohjelmiin luonneosion. Lisäksi Kennelliitto suosittelee, että JTO:ssa olisi luonnetestin ihanneprofiili, joka löytyy muilta snapi-rodulta paitsi apinapinsereiltä ja kääpiösnautsereilta. Kääpiösnautsereilla ihanneprofiili on kuulemma kuitenkin tekeillä. Ihan viimeisimmän, vuonna 2017 tulleen Kennelliiton ohjeen mukaisinta neljäportaista ihanneprofiilia ei ole vielä yhdelläkään snapi-rodulla. Luonnetestin ihanneprofiili pitäisi jakaa neljään: ihanteellisia, hyväksyttävää, ei-toivottavia tai hylättyjä arvoja. Kääpiöpinserien ihanneprofiili on lähimpänä tuota neljäportaista asteikkoa. Heiltä puuttuu vain hylätyt arvot. Oheisessa taulukossa on nähtävissä kaikkien snapi-rotujen luonnetestiprofiilit. Tummanvihreä väri on rodun JTO:ssa oleva ihanne, vaalean vihreä hyväksyttävä ja keltainen ei-toivottu. Taulukkoon on listattu kaikkien 2000-luvulla testattujen koirien lukumäärät ja osuudet ja vielä lomakkeen muuttumisen takia erikseen 2015 jälkeen testattujen koirien lukumäärät ja osuudet.

Lähes kaikkien snapi-rotujen luonnetestin ihanneprofiilit on tehty ennen vuotta 2015, jolloin lomakkeessa ei ollut vielä jaettu esimerkiksi hermorakenteen +1 arvoa kahtia. Seuraavassa JTO:n päivityskierroksessa kannattaisikin monen rodun mieltä, onko +1b hermot koiralla todellakin ihanne. Hermorakenne on kuitenkin koiran tärkein ominaisuus. Koiran pitää olla hyvähermoinen (luonnetestitermein tasapainoinen). Hermorakenne on kaikkien muiden luonneominaisuuksien pohja ja perusta. Koiran tarvitsee hyvää hermorakennetta kaikessa ja ihan koko elämänsä ajan.

Toinen mieltävä kohta on luoksepäästävyys, ja siinä on oikeastaan kaksikin pohditavaa asiaa. Ensin, onko +2b (enemmän kuin aavistuksen pidettyväinen) oikeasti ihanne, ja toiseksi, onko nykypäivän koiralla ylipäätään pidettyväisyys ollenkaan ihanne vai pitäisikö

sen olla tuolla neliportaisella asteikolla hyväksyttävä mutta ei ihanne. Snautserien kohdalla mieltisin myös temperamenttia. Positiiviset arvot ovat kyllä hyväksyttävää, mutta eivät ne kaikki ihannetta ole. Ihanteen on tarkoitus kuitenkin olla sellainen, mikä täydellisen koiran pitäisi olla, eikä välttämättä sellainen arvo, johon enemmistö menee.

Luonnetestin ihanneprofiiliin lisäksi roduille suositellaan nykyään määräteltäväksi ihanneprofiili myös MH-luonnekuvaukselle. Tällä hetkellä MH-profiilia ei ole vielä yhdelläkään snapi-rodulla. Oheisessa taulukossa on kuitenkin kootusti kaikkien snapi-rotujen MH-kuvaustulokset. Apinapinsereitä ei ole kuvattu ainuttakaan. (Taulukko seuraavalla aukeamalla, toim. huom)

LUONNEOMINAISUUKSIEN PERIITYVYYS

Luonneominaisuudet ovat periytyvyyden kannalta melko lailla kvantitatiivisia eli niihin vaikuttaa suuri joukko geenejä, jolloin yksittäisen geenin vaikutus on pieni ja usein ympäristön vaikutus ominaisuuteen on suuri. Luonneominaisuuksien periytyvyyteen liittyy usein vielä se, että ominaisuudet eivät ole toista ominaisuuksista riippumattomia, vaan usein hyvin keskenään linkittyneitä. Tätä kutsutaan geneettiseksi korrelaatioksi [3].

Oheiseen taulukkoon on listattu luonnetestin osa-alueiden korrelaatiokertoimet laskettuna kaikkien snapi-rotujen tällä vuosituhanalla tehdystä testeistä. Korrelaatiot vaihtelevat vielä roduittain, mutta osalla roduista tuloksia on niin vähän, että yksilöiden väliset vaihtelut vaikuttavat korrelaatiokertoimiin liikaa. Kertoimista on kuitenkin havaittavissa, että suurimmat positiiviset korrelaatiot löytyvät toimintakyvyn ja kovuuden sekä puolustushalun ja terävyyden välillä. Hyvä hermorakenne korreloi myös positiivisesti toimintakyvyn, kovuuden, luoksepäästävyys ja laukauspelottomuuden kanssa. Jos hermorakennetta kuvaillee ihmistermein, kohtalaisen hyvä synonyymi sille on stressinsietokyky. Jos koiralla on hyvä stressinsietokyky, lähes kaikki sen kohtaama toiminta sujuu koiralle helpommin. Tästäkin on pääteltävissä, että hyvä hermorakenne on tärkein ominaisuus, jota luonnetestissa pitäisi vaalia.

Yksittäisen luonneominaisuuden periytymisaste (heritabiliteetti) jää usein hyvin alhaiseksi ($h^2 < 0.1$). Periytymisaste vaihtelee vielä populaatioittain ja saattaa olla hyvinkin eri rodusta toiseen siirryttäessä. Oikeastaan suurimmat periytymisasteet ($h^2 > 0.3$) ovat vain

pelkoon viittaavilla ominaisuuksilla. Kirjallisuudesta on löydettävissä hyvinkin suuria vaihteluvälejä luonneominaisuuksien periytymisasteille. Periytymisasteen laskemiseen on olemassa monta eri menetelmää. Jotta saataisiin oikeasti luotettava arvio periytymisasteesta, pitäisi myös olla paljon lähdeaineistoa. Snapi-rotujen luonnetuloksia on edelleen kohtalaisen vähän. Pienemmällä aineistolla voitaneen kuitenkin laskea yksinkertainen vanhempi-jälkeläinen-regressioon pohjautuva arvio periytymisasteista. Aineistossa oli 968 koiraa, joiden luonnetesti oli tehty ennen lomakkeen viimeisintä muutosta (2000–2014) ja joiden vähintään toisella vanhemmalla oli myös testitulos. Vanhempi-jälkeläinen-regressioarvio on tehty minimoimalla painotettua jäännösarvoa, ja tällä tavoin tehdyt periytymisastearviot on laskettu luonnetestin osa-alueittain.

Osa-alue:	h^2 arvio:
I Toimintakyky	0.19
II Terävyys	0.12
III Puolustushalu	0.18
IV Taisteluhalu	0.32
V Hermorakenne	0.05
VI Temperamentti	0.20
VII Kovuus	0.07
VIII Luoksepäästävyys	0.26
Laukauspelottomuus	0.14

Huolimatta siitä, että aineisto on pieni ja nämä arvot siksi hieman epäluotettavia, verrattessa näitä periytymisasteita kirjallisuudessa esiintyviin muiden rotujen arvoihin, tuloksista on huomattavissa pari poikkeamaa. Ensinnäkin taisteluhalun periytymisaste saa snapi-roduilla poikkeavan suuren arvon. Tämä todennäköisesti johtuu snapi-roduilla kyseisessä osa-alueessa esiintyvistä suuresta vaihtelusta. Kaikista snapi-roduista löytyy koiria skaalan molemmista päistä. Toinen poikkeava osa-alue on hermorakenne. Sen osa-alueen periytymisaste on snapi-roduillakin todellisuudessa hieman tuota 0.05 arvoa suurempi (oikeampi olisi lähempänä ~ 0.1). Hermorakenteen periytymisasteen laskentaa hankaloittaa ennen vuotta 2015 käytössä ollut skaala, jossa lähes kaikki (80 %) aineiston koirista ovat saaneet arvon +1.

Alhainen periytymisaste ei kuitenkaan tar-

TEEMA: KOIRAN LUONNE

TAULUKKO: KAIKKIEN SNAUTSERI-PINSERI-ROTUJEN MH-KUVAUSTULOKSET

Osaosuoritus:	Tulos:	Suursnautseri:	Snautseri:	Kääpiösnautseri:	Pinseri:	Kääpiöpinseri:	Tuloskuvaus:
La Kontakti, tervehtiminen.	1	0 (0%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Torjuu kontaktaa, murisee tai yrittää purra
	2	0 (0%)	3 (5%)	2 (6%)	0 (0%)	4 (8%)	Välttää kontaktaa, väistää
	3	3 (8%)	7 (11%)	2 (6%)	2 (10%)	6 (12%)	Hyväksyy kontaktin vastaamatta siihen, ei väistä
	4	35 (90%)	51 (81%)	27 (87%)	19 (90%)	41 (80%)	Ottaa itse kontaktia tai vastaa siihen
	5	1 (3%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Mielistelevä kontaktintotossa, hyppi, vinkuu, haukkuu jne.
Ib Kontakti, yhteistyö.	1	0 (0%)	6 (10%)	4 (13%)	0 (0%)	4 (8%)	Ei lähde vieraan ihmisen mukaan / Ei kokeilla
	2	0 (0%)	8 (13%)	4 (13%)	2 (10%)	5 (10%)	Lähtee mukaan haluttomasti
	3	13 (33%)	26 (41%)	18 (58%)	13 (62%)	20 (39%)	Lähtee mukaan, mutta ei ole kiinnostunut TO:sta
	4	24 (62%)	22 (35%)	5 (16%)	6 (29%)	22 (43%)	Lähtee mukaan halukkaasti, kiinnostuu TO:sta
	5	2 (5%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin kiinnostunut TO:sta
Ic Kontakti, käsittely.	1	1 (3%)	9 (14%)	2 (6%)	1 (5%)	12 (24%)	Torjuu murisemalla ja/tai yrittää purra/ei tehdä loppuun
	2	1 (3%)	14 (22%)	7 (23%)	8 (38%)	14 (27%)	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta
	3	28 (72%)	38 (60%)	20 (65%)	6 (29%)	20 (39%)	Hyväksyy käsittelyn
	4	7 (18%)	1 (2%)	2 (6%)	6 (29%)	5 (10%)	Hyväksyy ja ottaa kontaktaa
	5	2 (5%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Hyväksyy ja vastaa liioitettua kontaktilla
2a Leikki I, leikkialu.	1	0 (0%)	3 (5%)	3 (10%)	6 (29%)	9 (18%)	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta
	2	1 (3%)	17 (27%)	10 (32%)	4 (19%)	19 (37%)	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta
	3	10 (26%)	28 (44%)	15 (48%)	8 (38%)	15 (29%)	Leikki - aktiivisuus lisääntyy/vähenee
	4	21 (54%)	14 (22%)	2 (6%)	2 (10%)	8 (16%)	Leikki - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen
	5	7 (18%)	1 (2%)	1 (3%)	1 (5%)	0 (0%)	Leikki - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
2b Leikki I, tarttuminen.	1	0 (0%)	4 (6%)	8 (26%)	6 (29%)	17 (33%)	Ei tartu esineeseen
	2	5 (13%)	26 (41%)	19 (61%)	11 (52%)	31 (61%)	Ei tartu, nuuski esinettä
	3	23 (59%)	30 (48%)	3 (10%)	2 (10%)	2 (4%)	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailta
	4	4 (10%)	3 (5%)	1 (3%)	1 (5%)	1 (2%)	Tarttuu heti koko suulla
	5	7 (18%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (5%)	0 (0%)	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
2c Leikki I, puruote ja taisteluhalu.	1	7 (18%)	41 (65%)	27 (87%)	17 (81%)	48 (94%)	Ei tartu esineeseen
	2	1 (3%)	6 (10%)	1 (3%)	1 (5%)	3 (6%)	Tartuu viiveellä - irrottaa/pitää, ei vedä vastaan
	3	23 (59%)	14 (22%)	2 (6%)	3 (14%)	0 (0%)	Tartuu, vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudestaan/Korjalee otetta
	4	4 (10%)	2 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tartuu heti koko suulla, vetää vastaan kunnes TO irrottaa
	5	4 (10%)	0 (0%)	1 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	Tartuu heti koko suulla, vetää, tempoo, ravistaa - kunnes TO irrottaa
3a1 Taka-aajo I.	1	16 (41%)	31 (49%)	28 (90%)	15 (71%)	38 (75%)	Ei aloita
	2	3 (8%)	11 (17%)	3 (10%)	2 (10%)	6 (12%)	Aloittaa, mutta keskeyttää
	3	10 (26%)	12 (19%)	0 (0%)	3 (14%)	7 (14%)	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista
	4	8 (21%)	9 (14%)	0 (0%)	1 (5%)	0 (0%)	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille
	5	2 (5%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille
3a2 Taka-aajo II.	1	17 (44%)	42 (67%)	29 (94%)	17 (81%)	34 (67%)	Ei aloita
	2	4 (10%)	2 (3%)	1 (3%)	0 (0%)	10 (20%)	Aloittaa, mutta keskeyttää
	3	5 (13%)	7 (11%)	1 (3%)	2 (10%)	1 (2%)	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista
	4	7 (18%)	11 (17%)	0 (0%)	2 (10%)	5 (10%)	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille
	5	6 (15%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (2%)	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille
3b1 Tarttuminen I.	1	24 (62%)	44 (70%)	31 (100%)	19 (90%)	45 (88%)	Ei kiinnostu saalista/Ei juokse perään
	2	9 (23%)	14 (22%)	0 (0%)	2 (10%)	6 (12%)	Ei tartu, nuuski saalista
	3	5 (13%)	4 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu saaliiseen epäroiden tai viiveellä
	4	1 (3%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa
	5	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia
3b2 Tarttuminen II.	1	24 (62%)	47 (75%)	31 (100%)	19 (90%)	47 (92%)	Ei kiinnostu saalista/Ei juokse perään
	2	2 (5%)	10 (16%)	0 (0%)	2 (10%)	4 (8%)	Ei tartu, nuuski saalista
	3	10 (26%)	4 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu saaliiseen epäroiden tai viiveellä
	4	0 (0%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa
	5	3 (8%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sekuntia
4 Aktiiviteettiäso.	1	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana/Rauhaton koko ajan
	2	10 (26%)	19 (30%)	11 (35%)	1 (5%)	7 (14%)	Tarkkalevalainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata
	3	12 (31%)	27 (43%)	12 (39%)	6 (29%)	18 (35%)	Tarkkalevalainen ja ennemmäkeen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja
	4	12 (31%)	17 (27%)	6 (19%)	14 (67%)	22 (43%)	Tarkkalevalainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyä vähitellen
	5	5 (13%)	0 (0%)	2 (6%)	0 (0%)	4 (8%)	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana/Rauhaton koko ajan
5a Etäleikki, kiinnostus.	1	0 (0%)	3 (5%)	3 (10%)	1 (5%)	10 (20%)	Ei kiinnostu avustajasta
	2	8 (21%)	21 (33%)	15 (48%)	5 (24%)	21 (41%)	Tarkkalee avustajaa, välillä taukoja
	3	27 (69%)	37 (59%)	11 (35%)	12 (57%)	20 (39%)	Kiinnostunut avustajasta, seuraa ilman taukoja
	4	4 (10%)	2 (3%)	2 (6%)	3 (14%)	0 (0%)	Kiinnostunut avustajasta, yksittäisiä lähtöyrityksiä
	5	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyrityksiä
5b Etäleikki, uhka/agressio.	1	33 (85%)	56 (89%)	28 (90%)	20 (95%)	49 (96%)	Ei osoita uhkaseleitä
	2	2 (5%)	4 (6%)	2 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkaseleitä osion ensimmäisessä osassa
	3	3 (8%)	2 (3%)	1 (3%)	1 (5%)	2 (4%)	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkaseleitä osion ensimmäisessä ja toisessa osassa
	4	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Osoittaa useampia uhkaseleitä osion ensimmäisessä osassa
	5	1 (3%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Osoittaa useampia uhkaseleitä osion ensimmäisessä ja toisessa osassa
5c Etäleikki, urealisuus.	1	8 (21%)	47 (75%)	26 (84%)	16 (76%)	46 (90%)	Ei saavu avustajan luo
	2	5 (13%)	4 (6%)	2 (6%)	1 (5%)	2 (4%)	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo
	3	3 (8%)	5 (8%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (4%)	Saapuu pillossa olevan puhuvan avustajan luo
	4	8 (21%)	6 (10%)	1 (3%)	3 (14%)	1 (2%)	Saapuu avustajan luo epäroiden tai viiveellä
	5	15 (38%)	1 (2%)	2 (6%)	1 (5%)	0 (0%)	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua
5d Etäleikki, leikkialu.	1	8 (21%)	50 (79%)	28 (90%)	18 (86%)	47 (92%)	Ei osoita kiinnostusta
	2	7 (18%)	12 (19%)	2 (6%)	3 (14%)	4 (8%)	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta
	3	0 (0%)	1 (2%)	1 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	Leikki - voi tarttua varovasti, mutta ei vedä
	4	6 (15%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota
	5	18 (46%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota
5e Etäleikki, yhteistyö.	1	13 (33%)	51 (81%)	31 (100%)	21 (100%)	47 (92%)	Ei osoita kiinnostusta
	2	1 (3%)	2 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Kiinnostuu, mutta keskeyttää
	3	14 (36%)	7 (11%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (4%)	On kiinnostunut leikkivästä avustajasta
	4	6 (15%)	3 (5%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (4%)	Kiinnostunut leikkivästä sekä passiivisesta avustajasta
	5	5 (13%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Houkuttelee myös passiivista avustajaa leikkimään

Osasuoritus:	Tulos:	Suursnautseri:	Snautseri:	Kääpiosuutseri:	Pinseri:	Kääpiöpinseri:	Tuloskuvaus:
5a Ylitäys, puolustus/ pelko.	1	4 (10%)	1 (2%)	1 (3%)	1 (5%)	2 (4%)	Ei pysähtynyt / pysähtynyt nopeasti
	2	10 (26%)	3 (5%)	6 (19%)	2 (10%)	10 (20%)	Kyykistyy ja pysähtyy
	3	21 (54%)	35 (56%)	20 (65%)	12 (57%)	32 (63%)	Väistää kääntämättä pois katsottaan haalarista
	4	2 (5%)	9 (14%)	3 (10%)	3 (14%)	4 (8%)	Pakenee enintään 5 metriä
	5	2 (5%)	15 (24%)	1 (3%)	3 (14%)	3 (6%)	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
5b Ylitäys, puolustus/ aggressio.	1	28 (72%)	39 (62%)	24 (77%)	19 (90%)	32 (63%)	Ei osoita uhkaseleitä
	2	9 (23%)	23 (37%)	6 (19%)	1 (5%)	13 (25%)	Osoittaa yksittäisiä uhkaseleitä
	3	2 (5%)	0 (0%)	1 (3%)	1 (5%)	5 (10%)	Osoittaa useita uhkaseleitä
	4	0 (0%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (2%)	Osoittaa useita uhkaseleitä ja muutamia hyökkäyksiä
	5	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Osoittaa useita uhkaseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra
5c Ylitäys, ureilaisuus.	1	11 (28%)	36 (57%)	9 (29%)	9 (43%)	18 (35%)	Menee haalarin luo, kun se on laskettu maahan / Ei mene ajoissa
	2	14 (36%)	23 (37%)	21 (68%)	7 (33%)	23 (45%)	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koira
	3	2 (5%)	4 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	4 (8%)	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seisoo sen edessä
	4	5 (13%)	0 (0%)	1 (3%)	3 (14%)	3 (6%)	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin
	5	7 (18%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (10%)	3 (6%)	Menee haalarin luo ilman ohjaajan apua
5d Ylitäys, jäljellejäävä pelko.	1	23 (59%)	29 (46%)	13 (42%)	12 (57%)	30 (59%)	Ei minkäänlaista liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä
	2	7 (18%)	8 (13%)	8 (26%)	4 (19%)	10 (20%)	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla
	3	4 (10%)	10 (16%)	6 (19%)	4 (19%)	5 (10%)	Pieni niaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen
	4	3 (8%)	13 (21%)	3 (10%)	1 (5%)	6 (12%)	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla
	5	2 (5%)	3 (5%)	1 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	Voimakas pelko, voi lisäntyä jokaisella ohituskerralla
5e Ylitäys, jäljellejäävä kiinnostus.	1	24 (62%)	41 (65%)	24 (77%)	16 (76%)	37 (73%)	Ei osoita kiinnostusta haalarin
	2	9 (23%)	17 (27%)	6 (19%)	3 (14%)	11 (22%)	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla
	3	5 (13%)	5 (8%)	1 (3%)	2 (10%)	3 (6%)	Pysähtyy, haistelee tai katselee väh. kahdella ohituskerralla
	4	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Puree haalaria tai leikkiä sen kanssa, kiinnostus vähenee
	5	1 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Puree haalaria tai leikkiä sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
7a Aamihierkkyys, pelko.	1	8 (21%)	0 (0%)	2 (6%)	1 (5%)	2 (4%)	Ei pysähtynyt / pysähtynyt nopeasti
	2	3 (8%)	0 (0%)	1 (3%)	1 (5%)	1 (2%)	Kyykistyy ja pysähtyy
	3	25 (64%)	35 (56%)	15 (48%)	9 (43%)	35 (69%)	Väistää kääntämättä pois katsottaan
	4	2 (5%)	6 (10%)	6 (19%)	3 (14%)	7 (14%)	Pakenee enintään 5 metriä
	5	1 (3%)	22 (35%)	7 (23%)	7 (33%)	6 (12%)	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
7b Aamihierkkyys, ureilaisuus.	1	4 (10%)	5 (8%)	7 (23%)	7 (33%)	10 (20%)	Ei mene katsomaan/ei mene ajoissa
	2	6 (15%)	28 (44%)	17 (55%)	5 (24%)	16 (32%)	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koira
	3	3 (8%)	12 (19%)	2 (6%)	1 (5%)	6 (12%)	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja seisoo sen vieressä
	4	8 (21%)	6 (10%)	2 (6%)	2 (10%)	4 (8%)	Menee räminälaitteen luo kun ohjaaja on edennyt puoliväliin
	5	18 (46%)	12 (19%)	3 (10%)	6 (29%)	14 (28%)	Menee räminälaitteen luo ilman apua
7c Aamihierkkyys, jäljellejäävä pelko.	1	35 (90%)	41 (65%)	12 (39%)	10 (48%)	39 (78%)	Ei minkäänlaista liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä
	2	2 (5%)	8 (13%)	2 (6%)	4 (19%)	8 (16%)	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu jollain ohituskerralla
	3	2 (5%)	6 (10%)	7 (23%)	2 (10%)	2 (4%)	Pieni niaus tai nopeuden vaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen
	4	0 (0%)	8 (13%)	10 (32%)	5 (24%)	1 (2%)	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla
	5	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Voimakas pelko, voi lisäntyä jokaisella ohituskerralla
7d Aamihierkkyys, jäljellejäävä kiinnostus.	1	28 (72%)	48 (76%)	28 (90%)	17 (81%)	41 (82%)	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan
	2	8 (21%)	11 (17%)	1 (3%)	4 (19%)	7 (14%)	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla
	3	3 (8%)	4 (6%)	2 (6%)	0 (0%)	2 (4%)	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohituskerralla
	4	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Puree laitetta tai leikkiä sen kanssa, kiinnostus vähenee
	5	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Puree laitetta tai leikkiä sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
8a Aaveet, puolustus/ aggressio.	1	22 (56%)	21 (33%)	9 (29%)	13 (62%)	15 (30%)	Ei osoita uhkaseleitä
	2	10 (26%)	34 (54%)	17 (55%)	5 (24%)	18 (36%)	Osoittaa yksittäisiä uhkaseleitä
	3	5 (13%)	7 (11%)	5 (16%)	2 (10%)	13 (26%)	Osoittaa useita uhkaseleitä
	4	1 (3%)	1 (2%)	0 (0%)	1 (5%)	4 (8%)	Osoittaa useita uhkaseleitä ja muutamia hyökkäyksiä
	5	1 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Osoittaa uhkaseleitä ja useampia hyökkäyksiä
8b Aaveet, tarkkaavaisuus.	1	0 (0%)	0 (0%)	1 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	Yksittäisiä vilkaisuja ja sen jälkeen ei kiinnostusta/Ei kiinnostu lainkaan
	2	6 (15%)	2 (3%)	2 (6%)	3 (14%)	6 (12%)	Katselee aaveita silloin tällöin
	3	16 (41%)	26 (41%)	8 (26%)	9 (43%)	14 (28%)	Tarkkailee aaveita, pitkiä taukoja, kumpaakin puolta ajasta tai koko ajan toista
	4	12 (31%)	21 (33%)	15 (48%)	7 (33%)	20 (40%)	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja
	5	5 (13%)	14 (22%)	5 (16%)	2 (10%)	10 (20%)	Tarkkailee molempia aaveita koko osion ajan
8c Aaveet, pelko.	1	14 (36%)	7 (11%)	6 (19%)	2 (10%)	10 (20%)	Ohjaajan edessä tai sivulla
	2	12 (31%)	13 (21%)	10 (32%)	4 (19%)	7 (14%)	Ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkaa
	3	3 (8%)	12 (19%)	7 (23%)	6 (29%)	10 (20%)	Ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paan ja kontrollin välillä
	4	4 (10%)	8 (13%)	3 (10%)	1 (5%)	6 (12%)	Ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paan ja kontrollin välillä
	5	6 (15%)	23 (37%)	5 (16%)	8 (38%)	17 (34%)	Peruuttaa enemmän kuin taluttimen mitan tai lähtee paikalta/Pakenee
8d Aaveet, ureilaisuus.	1	5 (13%)	37 (59%)	10 (32%)	10 (48%)	26 (52%)	Menee katsomaan, kun ohjaaja on ottanut avustajalta hupun pois/Ei mene ajoissa
	2	3 (8%)	12 (19%)	7 (23%)	4 (19%)	8 (16%)	Menee katsomaan, kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja houkuttelee koira
	3	8 (21%)	7 (11%)	5 (16%)	2 (10%)	7 (14%)	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan vieressä
	4	11 (28%)	2 (3%)	5 (16%)	2 (10%)	5 (10%)	Menee katsomaan, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin
	5	12 (31%)	5 (8%)	4 (13%)	3 (14%)	4 (8%)	Menee katsomaan ilman apua
8e Aaveet, kontaktinotto avusteena.	1	2 (5%)	29 (46%)	6 (19%)	7 (33%)	17 (34%)	Torjuu kontaktia / Ei mene ajoissa
	2	0 (0%)	0 (0%)	2 (6%)	0 (0%)	1 (2%)	Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen
	3	2 (5%)	3 (5%)	6 (19%)	1 (5%)	4 (8%)	Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin
	4	29 (74%)	30 (48%)	17 (55%)	13 (62%)	28 (56%)	Ottaa itse kontaktia avustajaan
	5	6 (15%)	1 (2%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Innostunutta kontaktinottoa avustajaan, esim. hyppiä tai vinkuu
9a Leikki 2, leikkialu.	1	2 (5%)	11 (17%)	10 (32%)	15 (71%)	26 (52%)	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta
	2	3 (8%)	16 (25%)	11 (35%)	1 (5%)	9 (18%)	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta
	3	15 (38%)	27 (43%)	8 (26%)	4 (19%)	11 (22%)	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee
	4	16 (41%)	9 (14%)	1 (3%)	1 (5%)	4 (8%)	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen
	5	3 (8%)	0 (0%)	1 (3%)	0 (0%)	0 (0%)	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
9b Leikki 2, tarttuminen.	1	4 (10%)	15 (24%)	18 (58%)	16 (76%)	29 (58%)	Ei tartu esineeseen
	2	3 (8%)	13 (21%)	8 (26%)	4 (19%)	15 (30%)	Ei tartu, nusiiki esinettä
	3	21 (54%)	29 (46%)	5 (16%)	1 (5%)	3 (6%)	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampaila
	4	6 (15%)	6 (10%)	0 (0%)	0 (0%)	3 (6%)	Tarttuu heti koko suulla
	5	5 (13%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
10 Ampumisen tärinä.	1	17 (44%)	9 (14%)	13 (42%)	6 (29%)	11 (22%)	Ei häiriinny, havaitsi nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön
	2	10 (26%)	13 (21%)	6 (19%)	1 (5%)	9 (18%)	Häiriinnyttyä lisäntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön
	3	4 (10%)	10 (16%)	0 (0%)	2 (10%)	10 (20%)	Kiinnostuu laukauksista, yleisötä trns, mutta palaa leikkiin/passiivisuuteen
	4	6 (15%)	21 (33%)	3 (10%)	5 (24%)	12 (24%)	Keskeyttää leikin/passiiv., lukittu yleisötä, laukauksia trns kohden, ei palaa leikkiin/passiivisuuteen
	5	2 (5%)	10 (16%)	9 (29%)	7 (33%)	8 (16%)	Häiriinnytty, pelokas / Yrittää paeta

TEEMA: KOIRAN LUONNE

koita, etteikö luonneominaisuudet olisi periytyviä. Kaikkeen periytyvään voidaan vaikuttaa jalostuksella ja jalostusvalinnoilla. Alhainen periytymisaste vaan tarkoittaa sitä, että pelkästään katsomalla pentueen vanhempia ei voida ennustaa, mitä pennuista tulee, vaan jalostusta on tehtävä pitkäjänteisemmin ja tilastollisesti ohjaamalla.

BLUP-MENETELMÄ

Yksi mahdollinen menetelmä jalostusvalintojen avuksi olisi laskea luonnetestituloksista samanlainen BLUP-indeksi (Best Linear Unbiased Prediction), joka jo lonkkanivelen kasvuhäiriöihin lasketaan. Luonnetestituloksissa loppupistemäärä ei ole oleellinen, vaan oleellista on osa-alueiden tulokset, joten luonne-BLUP pitäisi laskea erikseen jokaisesta osa-alueesta. Laskemisen pohjana tarvitsee käyttää edellä mainittuja lineaarisoituja ja normalisoituja tuloksia. BLUP-indeksin laskeminen vaan ei ole ihan triviaalia [5]. Oikeaoppisen luonne-BLUP:n laskeminen vaatisi, että laskennassa otettaisiin huomioon koiran sukupuoli, testausikä ja rotukohtainen sekä osa-aluekohtainen periytymisaste. Periytymisaste vaikuttaa BLUP-laskennassa siihen, kuinka paljon koiran oma testitulos vaikuttaa indeksiin. Mutta ilman näitäkin eräänlaisen karvalakki-BLUP-indeksin pystyy laskemaan.

BLUP-laskennassa tietenkin huomioidaan kaikki lähisukulaiset. Periaatteena on, että koiran vanhempien, sisarusten ja jälkeläisten tulokset saavat painotuksen 0,5, isovanhempien, puolisisarusten ja lastenlapsien tulokset painotuksen 0,25 ja niin edespäin aina puolitetaan kertoimet, kun mennään sukupolvi kaemmaksi. Tällä periaatteella laskenta voidaan tehdä monestakin sukupolvesta. Painokerto-

met käyvät melko pieniksi, kun tarpeeksi kauas mennään, joten järkevää on tehdä laskenta esimerkiksi kahdeksalla sukupolvella. Oikeaoppinen BLUP-indeksi vielä lopuksi standardoitaisiin rotukohtaisesti niin, että kaikkien koirien keskiarvoksi tulisi 100 ja hajonnaksi 10, mutta tämä ei ole luonne-BLUP kohdalla relevanttia. Laskenta pohjautuu jo valmiiksi normalisoi- tuihin arvoihin, joten luonne-BLUP arvo nolla tarkoittaa juurikin rodun keskiarvoa. Positiivinen arvo tarkoittaa osa-alueen suhteen positiivista vaikutusta populaatioon ja negatiivinen arvo negatiivista vaikutusta.

Luonne-BLUP arvoja tarkastellessa on huomioitava laskennan tuottama ”jakaja”. Tämä jakaja on arvo, joka muodostuu kaikkien tulokseen vaikuttavien koirien painoarvojen summasta. Koiran oma testitulos tuo ”jakajaan” arvon yksi, koiran vanhemman tulos tuo summaan 0,5, lapsenlapsi 0,25, jne. Eli mitä suurempi arvo ”jakajaksi” tulee, sitä enemmän tietoa on käytetty arvojen laskentaan ja sitä kautta tuloksella on enemmän varmuutta. Sille mikä on hyvä ”jakajan” arvo, on vaikea sanoa tarkkaa rajaa, mutta tähän artikkeliin liitettiin esimerkkeihin käytin raja-arvona 2,0.

Tällä tavoin laskettuja luonne-BLUP tuloksia löytyy kaikista snapi-roduista artikkeliin lopusta löytyvästä linkistä. Ohessa esimerkinomaisesti roduittain 10 hermorakenteen osalta positiivisinta tulosta. Valittavasti apinapinsereitä on testattu niin vähän, että yhdenkään koiran ”jakaja” ei ylittänyt tuota rajaa.

JALOSTUSSTRATEGIA

Kennelliiton jalostusstrategian [6] kolmas kohta sanoo: ”Jalostukseen käytettävä koiran on hermoiltaan ja käyttäytymiseltään sellainen, että se selviää arkipäivän tilanteista.

Näin sen todennäköisyys periytyä jälkeläisilleen jokapäiväistä elämää hankaloittavia ja hyvinvointia alentavia luonneominaisuuksia on mahdollisimman pieni.” Kohdassa mainitaan minimisuosituksina, että jalostukseen ei käytetä mitään koiraa, joka on huonohermoinen, arka tai vihainen. Jos mietitään snapi-rotuja luonnetestin näkökulmasta, niin mitä nämä strategian minimisuositukset sitten oikein tarkoittavat?

Huonohermoisuus voidaan melko suoraan katsoa luonnetestin hermorakenne kohdasta. Kennelliiton kaikille roduille tehty minimi saattaa tarkoittaa jotain muuta, mutta snapi-roduilla huonohermoiseksi jalostuskäytössä voitaneen lukea kaikki negatiiviset tulokset. Itse henkilökohtaisesti olisin vielä nykyisen lomakkeen tuoman +1a/b jaon jälkeen taipumassa siihen suuntaan, että minä suosittelisin välttämään vielä hermoista +1b saaneita koiriakin jalostuksessa, koska jalostuksessa on kuitenkin tarkoitus viedä rotua keskimäärin parempaan suuntaan eikä vaan kasvattaa koiria.

Jalostukseen ei saisi käyttää koiraa, joka on arka. Luonnetestilomakkeessa ei ole kohtaa ”arkuus”, vaan arkkuus saattaa näkyä vähän monessa kohtaa. Arkkuus saattaa näkyä testissä luoksepäästävytydessä pidättyvyytenä. Tällöin pidättyvyyden arviointiskaalassa saadaan arvio lähemmäs selvästi pidättyväistä tai jopa siitä ohi. Snapi-roduilla on perinteisesti melko usein nähtävissä luonnetestissä hieman pidättyvyyttä. Tätä ei kuitenkaan pidä tulkitella suoraan arkuutena, vaan useimmiten nämä koirat ovat vain ”oman arvon tuntevia” eikä niitä kiinnosta vieraat ihmiset. Arkkuus voi näkyä myös toimintakyvyssä. Toimintakykyä luonnetestissä mitataan pääosin kahdessa erikoiskohteissa: kellossa ja pimeässä huoneessa. Toi-

Nimi:	Jakaja	Ni	Toimintakyky	Terävyys	Puolustushäly	Tästeluhäly	Hemorakenne	Temperamentti	Kovuus	Luoksepäästävyys	Laukauspelottomuus
BLACK'N BRAVE AATOS	2,783	32	0,63	0,25	0,40	0,20	0,72	-0,56	0,95	-0,20	0,20
BLACK'N BRAVE AADA	2,117	32	0,25	0,11	0,26	0,04	0,58	-0,44	0,60	-0,18	0,40
BLACK'N BRAVE AAMU	2,117	32	0,25	0,11	0,26	0,04	0,58	-0,44	0,60	-0,18	0,40
BLACK'N BRAVE ALBERT	2,783	32	-0,21	0,27	0,42	-0,34	0,45	-0,27	0,41	-0,20	0,14
WANHAN PUROLAN JUMP FOR JOY	3,372	42	0,15	-0,03	0,04	-0,04	0,45	-0,32	0,49	0,01	0,27
BLACK'N BRAVE AINO	2,783	32	0,36	-0,02	0,13	-0,34	0,45	-0,56	0,41	-0,20	0,43
TACILAN FLYING FINN	2,087	49	-0,02	-0,14	-0,19	-0,02	0,42	-0,24	0,29	0,69	0,50
WANHAN PUROLAN LADA	2,283	36	0,11	0,28	0,07	0,56	0,40	-0,70	0,05	0,38	0,19
WANHAN PUROLAN LA BOMBA	2,435	76	0,29	0,38	0,26	0,64	0,39	-0,81	0,05	0,26	0,24
WANHAN PUROLAN JEEP	2,708	42	0,00	0,01	0,06	-0,13	0,34	-0,38	0,38	-0,12	0,24

Nimi:	Jakaja	Ni	Toimintakyky	Terävyys	Puolustushäly	Tästeluhäly	Hemorakenne	Temperamentti	Kovuus	Luoksepäästävyys	Laukauspelottomuus
EIPA'S FRAGAA	2,158	73	0,66	-0,39	-0,15	-0,53	0,80	-0,25	0,52	0,67	0,16
FERDINAN SUPERMAN	2,000	49	0,60	-0,89	0,26	0,55	0,61	-0,15	0,06	0,42	0,23
FILMUR OTHELLO	2,208	64	1,00	-0,18	0,20	0,75	0,56	-0,42	0,28	0,62	0,48
PFEFFER AMELIÄSÄ	2,783	106	0,13	-0,75	-0,31	-0,17	0,47	0,65	0,33	0,31	-0,31
POGNOS NAVIGATOR	2,269	42	0,45	-0,02	0,00	-0,84	0,45	-0,56	0,11	-0,36	-0,27
EIPA'S FILMAA	2,101	73	-0,11	-0,39	0,24	-0,50	0,40	0,14	0,12	0,67	-0,23
EIPA'S FINLSSÄ	2,158	73	0,66	-0,39	-0,15	-0,53	0,80	-0,25	0,52	0,67	0,16
PFEFFER BETTIINA	2,783	113	0,31	-0,63	-0,12	-0,09	0,29	-0,04	0,13	0,55	0,18
PFEFFER BILLY BOB	2,783	113	0,31	-0,63	-0,12	-0,09	0,29	-0,04	0,13	0,55	0,18
PFEFFER BELLISSA	3,283	113	0,09	-0,74	-0,14	-0,22	0,26	-0,13	0,12	0,57	0,23

Nimi:	Jakaja	Ni	Toimintakyky	Terävyys	Puolustushäly	Tästeluhäly	Hemorakenne	Temperamentti	Kovuus	Luoksepäästävyys	Laukauspelottomuus
DOGWOGIN DICK TRACY	2,611	59	1,28	0,24	0,14	-0,07	0,61	-0,50	0,45	0,37	0,15
OF LEIJUJEN UNRA-ELIZA	3,456	69	0,24	0,12	0,14	-0,20	0,51	-0,09	-0,09	-0,13	0,44
OF LEIJUJEN UNARTE	2,490	69	0,10	0,14	0,03	-0,17	0,42	-0,06	-0,10	0,02	0,33
OF LEIJUJEN ULRIKA	2,490	69	0,10	0,14	0,03	-0,17	0,42	-0,06	-0,10	0,02	0,33
OF LEIJUJEN ULRIK	2,490	69	0,10	0,14	0,03	-0,17	0,42	-0,06	-0,10	0,02	0,33
OF LEIJUJEN UNCLEMANN	2,490	69	0,10	0,14	0,03	-0,17	0,42	-0,06	-0,10	0,02	0,33
OF LEIJUJEN UNNA-BELLA	2,490	69	0,10	0,14	0,03	-0,17	0,42	-0,06	-0,10	0,02	0,33
OF LEIJUJEN UNCAS	2,490	69	0,10	0,14	0,03	-0,17	0,42	-0,06	-0,10	0,02	0,33
OF LEIJUJEN URMANDO	2,490	69	0,10	0,14	0,03	-0,17	0,42	-0,06	-0,10	0,02	0,33
YARRACITTA JAKEMEGAMAGEE	3,136	49	0,28	0,17	0,16	0,16	0,38	-0,21	-0,10	0,08	0,53

Nimi:	Jakaja	Ni	Toimintakyky	Terävyys	Puolustushäly	Tästeluhäly	Hemorakenne	Temperamentti	Kovuus	Luoksepäästävyys	Laukauspelottomuus
AGABELLE'S DON DEVIL	2,083	94	-0,06	0,27	-0,23	0,77	0,65	0,05	0,35	0,48	0,13
MIDNIGHT MOVER'S GREAT GOLDBERRY	3,122	159	0,81	-0,15	-0,09	0,98	0,60	0,00	0,34	0,76	0,32
MIDNIGHT MOVER'S GREAT GALADOR	3,180	159	0,95	0,17	0,22	0,96	0,59	0,17	0,48	0,74	0,32
MIDNIGHT MOVER'S GREAT GOTHMOG	2,380	159	0,84	0,04	0,08	0,91	0,46	0,13	0,43	0,69	0,30
MIDNIGHT MOVER'S GREAT GLAURUNG	2,398	159	0,83	0,03	0,08	0,89	0,45	0,13	0,43	0,69	0,30
MIDNIGHT MOVER'S GREAT GANDALF	2,398	159	0,83	0,03	0,08	0,89	0,45	0,13	0,43	0,69	0,30
MIDNIGHT MOVER'S GREAT GALADRIEL	2,602	162	0,86	-0,04	0,02	0,77	0,43	0,09	0,39	0,72	0,23
MIDNIGHT MOVER'S MINAS THIL	2,000	130	1,41	0,57	0,17	1,33	0,42	0,24	0,12	1,04	0,41
MIDNIGHT MOVER'S RAYON DE SOLEIL	2,000	100	0,91	-0,18	-0,08	1,33	0,42	-0,26	0,62	0,54	0,41
AURRA SING GOLDEN EDITION	2,033	118	-0,44	0,30	-0,34	0,56	0,41	-0,09	-0,05	0,12	-0,10

nessa on koiralle uhka ja toisessa ei. Arkuus saattaa näkyä testissä riittämättömänä toimintakykyinä. Toisaalta arkuus voi oikeastaan näkyä luonnetestien ihan jokaisessa kohdassa.

Viimeisenä minimivaatimuksena on, että koira ei saa olla vihainen. Vihaisia koiria harvemmin tuodaan luonnetestiin. Tietenkin on muistettava, että koira saattaa olla tilapäisesti vihainen esimerkiksi jonkun sairauden tai kivun takia. Koiran vihaisuudesta luonnetestien ulkopuolelta saa myös vihjeitä näyttelyissä täytettävistä vihaisen koiran ilmoituksista.

LUONNETULOKSET JALOSTUKSESSA

Jos ja kun edellä mainittuja luonne-BLUP tuloksia ei ole käytettävissä, mitä muita menetelmiä kasvattajille on luonnetestitulosten käyttämiseen jalostuksessa. Yksi suhteellisen yksinkertainen menetelmä on piirtää seitti-kaavio, tähtikaavio, tutkakaavio – millä nimellä sitä nyt haluaakaan kutsua – koirien luonnetestituloksista. Kaavion voisi toki myös piirtää MH-kuvaustuloksista, jos niitä olisi tarpeeksi käytettävissä. Kaavion pohjalle piirretään ensin oman nartun tulos ja päälle mahdollisten urosten tulokset. Muistettava on kuitenkin, että tulosten vertailu helpottuu, kun ne ovat lineaarisia. Oheisessa esimerkissä on piirretty pohjalle harmaalla kuvitteellisen nartun tulokset ja päälle neljän potentiaalisen uroksen (myös kuvitteellisia) tulokset. Vaikka kaavio on kuvitteellinen, niin tulokset ovat koiranetistä otettuja oikeiden snautserien tuloksia, ja huomioitavaa on, että kaikkien loppupistemäärät ovat 140–142.

Mitä tästä kuvasta on sitten pääteltävissä? Lähdetään purkamaan kuvaa vastapäivään eli luonnetestitulosten lopusta alkuun. Kaikki nämä valitut urokset ovat onneksi laukausten suhteen hyviä. Seuraavana on luoksepäästävyys, joka vaikuttaisi olevan nartun yksi heikko kohta, joten on hyvä, että kaikki valitut urokset ovat sen suhteen narttua avoimempia. Kovuuden suhteen jako näyttää menneen hyvinkin tilastollisesti. Snapi-roduista ~4/5 on hie-man pehmeitä. Tähän joukkoon on kuitenkin tullut vihreä uros D, joka on kohtuullisen kova. Kun katsotaan seuraavaa kohtaa, temperamenttia, huomataan, että kyseinen vihreä uros D on jo erittäin vilkas. Narttu on temperamentiltaan kohtuullisen vilkas, joten voisi olla järkevää valita kumppaniksi narttua tempera-

menttisempi uros. Hermorakennetta tarkastellessa huomataan, että narttu on saanut tuloksen +1b, joten ehdottomasti olisi järkevää valita uros, joka on parempihermoinen. Seuraavana kohtana on taisteluhalu, jossa urosten välillä onkin jo eroa. Punaisella B-uroksella ei ole taisteluhalu, mutta vihreä uros D taistelee jo kohtuullisesti. Puolustushalu ja terävyyden suhteen uroksissa ei ole merkittäviä eroja, ja lisäksi nämä ominaisuudet ovat koulutettavissa, joten luonnetestitulomakkeessakin ne pisteytetään pienimmillä kertoimilla. Viimeisenä, kun katsotaan toimintakykykohtaa, havaitaan, että siinäkin olisi hyvä valita uros, joka olisi narttua toimintakykyisempi.

Mikä näistä uroksista sitten pitäisi valita? Oikeastaan karsisin heti vain keltaisen uros C:n pois, koska hermorakenne on koiralle tärkein ominaisuus. Koira tarvitsee hyviä hermoja jokapäiväisessä arkisessa elämässä riippumatta siitä, harrastetaanko koiran kanssa jotain vai ei. Eli jäljelle jäisi kolme urosvaihtoehtoa. Erot näiden kolmen uroksen välillä ovat oikeastaan luoksepäästävyudessa, temperamentissa ja taisteluhalussa. Tässä kohtaa kasvattajan pitää miettiä, mitä pentueelta oikeastaan halu-

aa. Sininen uros A ja punainen uros B toisivat yhdistelmään luoksepäästävyttä. Se helpottaa koiran kanssa arkista elämää. Vihreä uros D toisi yhdistelmään taisteluhaluja, joka helpottaa koulutettavuutta ja toimii koiralla ”moottorina” kaikessa harrastuksessa. Punainen uros B toisi yhdistelmään sopivamman määrän temperamenttia, mutta samalla toisi vähemmän taisteluhaluja.

Valitettavasti luonteen jalostaminen ei ole yksinkertaista eikä oikein helppoakaan. Tästäkin esimerkistä ei varmasti ole yhtä oikeaa vaihtoehtoa. Luonteen jalostamisessa onkin tärkeintä se, että pitää luonteen aktiivisesti mielessä valintoja tehdessä ja yrittää suosia testattuja linjoja, joiden luonneominaisuuksista on enemmän tietoa. Tietenkin enemmän tietoa kertyy myös kannustamalla kasvatinomistajia testeihin ja kuvauksiin. Minimissään kuitenkin pitäisi välttää yhdistelemästä huonohermoisia ja enemmän kuin avustuksen pidettyjä koiria keskenään.

KIMMO ALANEN
ALANEN@KIMMO.NET

LISÄMATERIAALIT:

Lisää tässä artikkelissa olevia kaavioita ja kaikkien laskennassa mukana olleiden koirien luonne-BLUP tulokset on löydettävissä netistä osoitteesta: <http://www.kimmo.net/luonne/>

Lähteet:

- [1] Pro Gradu: Luonnetestissä mitattujen ominaisuuksien periytyminen rottweilereilla, Riitta Liimatainen, 2008, https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/15962/Gradu_julkaisu_Riitta_Liimatainen.pdf
- [2] Koiranet Jalostustietojärjestelmä, <https://jalostus.kennelliitto.fi/>
- [3] Periytyvyys ja sen matematiikka, Katariina Mäki, 2001, https://asiakas.kotisivukone.com/files/heti.tarjoaa.fi/tiedostot/artikkelit/periytyvyys_ja_sen_matemat2.pdf
- [4] Textbook Animal Breeding and Genetics, <https://wiki.groenkennisnet.nl/display/TAB/Textbook+Animal+Breding+and+Genetics>
- [5] Jalostusindeksien laskenta, Katariina Mäki, 2011, http://www.katariinamaki.com/artikkelit/indeksilaskenta_tammi2011.html
- [6] Kennelliiton Yleinen Jalostusstrategia 2018-2022 <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/kennelliiton-yleinen-jalostusstrategia>

PINSERI

ROTUMÄÄRITELMÄN TULKINTAOHJE

PINSERI

Alkuperämaa: Saksa

Pinseri kuuluu FCI:n roturyhmään 2:

Pinseri- ja snautserityypiset,
molossityypiset sekä sveitsinpaimenkoirat

Käyttötarkoitus: Seura- ja vahtikoira

PINSERIN ROTUMÄÄRITELMÄ

Hyväksytty: FCI 11.8.2000 SKL-FKK 15.8.2001
Muutos FCI Standard Nro 184 / 29.3.2006 GB
Muutos FCI Standard Nro 184/18.4.2007/GB hyv. SKL
27.11.2008 Häntä: Luonnollinen; tavoitteena on sapelin
tai sirpinmuotoinen häntä.
Käyttökoeetulosta ei vaadita.

HISTORIAA JA NYKYPÄIVÄÄ

Pinseri on saksalainen rotu, joka polveutuu vanhoista eurooppalaisista suokoirista kuten snautserikin. Sillä on samat esi-isät kuin snautserilla, jota kutsuttiin myös karkea-karvaiseksi pinseriksi. Alun perin pinseriä pidettiin Saksassa rotta- ja tallikoirina.

Vuonna 1881 Saksan Koirarotujen Yhdistys julkaisi rotumääritelmän pinseristä.

Toisen maailmansodan aikana rotu oli vähällä kuolla sukupuuttoon. Onneksi kuitenkin rotu saatiin pelastettua muutaman sodan yli eläneen yksilön ja risteytysten avulla kuntoon.

Pinseri on kautta aikojen ollut varsin harvinainen rotu niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa.

Suomeen rotu on tullut jo 1910-luvulla, mutta varsinainen kasvatus on alkanut vasta 1960-luvulla. Suomessa pinseriä rekisteröidään keskimäärin noin 80 pentua vuodessa. Luku perustuu vuosien 2004 - 2009 rekisteröintimääriin. Rodun kasvattajamäärä on kautta aikojen ollut pieni, noin 5-7 aktiivista kasvattajaa. Onneksi kuitenkin uusien ja nuorien kasvattajien määrä on nousussa.

KUVAUS ULKOMUODOSTA

Pinseri on vahva ja elegantti, aktiivisen perheen seura- ja harrastuskoira. Sillä on samat esi-isät kuin snautserilla, jota kutsuttiin myös karkeakarvaiseksi pinseriksi. Alusta lähtien sileäkarvainen pinseri erosi karkeakarvaisesta värinsä ja lyhyen karvapeitteen vuoksi. Pinserin värit ovat yksivärinen ruskea eri sävyissä ja musta ruskein merkein. Karva on lyhyt ja kiiltävä. Koko on 45-50 cm.

Pinseri on ylväsryhtinen koira, jolla on sulavat linjat ja tyylikäs, neliömäinen rakenne. Sileän karvapeitteen ansiosta hyvin kehittyneet lihakset näkyvät selvästi, etenkin koiran liikkeessa.

Pinseri on tyyppiltään ravaaja ja sen liikkeet ovat tasapainoiset, voimakkaat ja vapaat pitkällä askelpituudella.

RAKENNE JA MITTASUHTEET

Rakenteeltaan ja mittasuhteiltaan pinserin tulisi olla kuten keskikokoinen snautseri. Voiman ja jalouden tulee olla tasapainossa.

Rakenne on mahdollisimman neliömäinen, ts. korkeus on sama kuin rungon pituus.

Pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyhmyyn) on puolet selän pituudesta (säästä hännäntyveen).

Säkäkorkeus (okahaarakkeiden korkein kohta, joka yleensä sijaitsee lavan yläkärjen kohdalla) on yhtä suuri kuin koiran pituus mitattuna rintalastan uloimmasta kohdasta istuinluun kärkeen. Nartut ovat luonnollisista syistä rungoltaan aavistuksen verran pidempiä kuin urokset.

Rintakehän syvyys on puolet säkäkorkeudesta. Rintakehä ulottuu kyynärpäihin ja se on pitkälle taakse suuntautunut. Myös takimmaisat kylkiluut ovat pitkät ja rintalastaan hyvin kiinnittyneet.

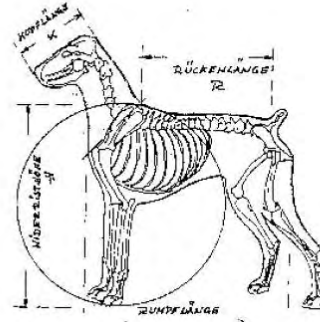
Eturinta näkyy lapakulmauksen edessä, mutta on kuitenkin liioittelematon.

Lanne on lyhyt. Lantio on riittävän pitkä, asennoiltaan noin 35 astetta vaakatasoon nähden. Istuinluu on taaksepäin esiin tuleva, katso rakennekaavio (kuva alla).

Pää on pitkänomainen, puolet sään ja hännän tyven välisestä etäisyydestä. Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät. Kallo ei saa olla pituuttaan leveämpi ja poskiluut eivät saa olla ulkonevat.

Lapa on viistoasentoinen ja taakse sijoittunut, yhtä pitkä hyvin kulmutuneen olkavarren kanssa. Kyynärpään tulisi sijaita sivusta katsottuna rintakehän syvimmällä kohdalla.

Reisi- ja sääriluu ovat yhtä pitkät ja hyvin kulmutuneet. Kinnerkulma on kohtuullinen ja välijalka on kohtisuorassa maahan nähden. Tärkeintä on, että koira on tasapainoisesti rakentunut. Toisin sanoen eturaajojen ja takaraajojen kulmausten tulisi olla suhteessa toisiinsa.

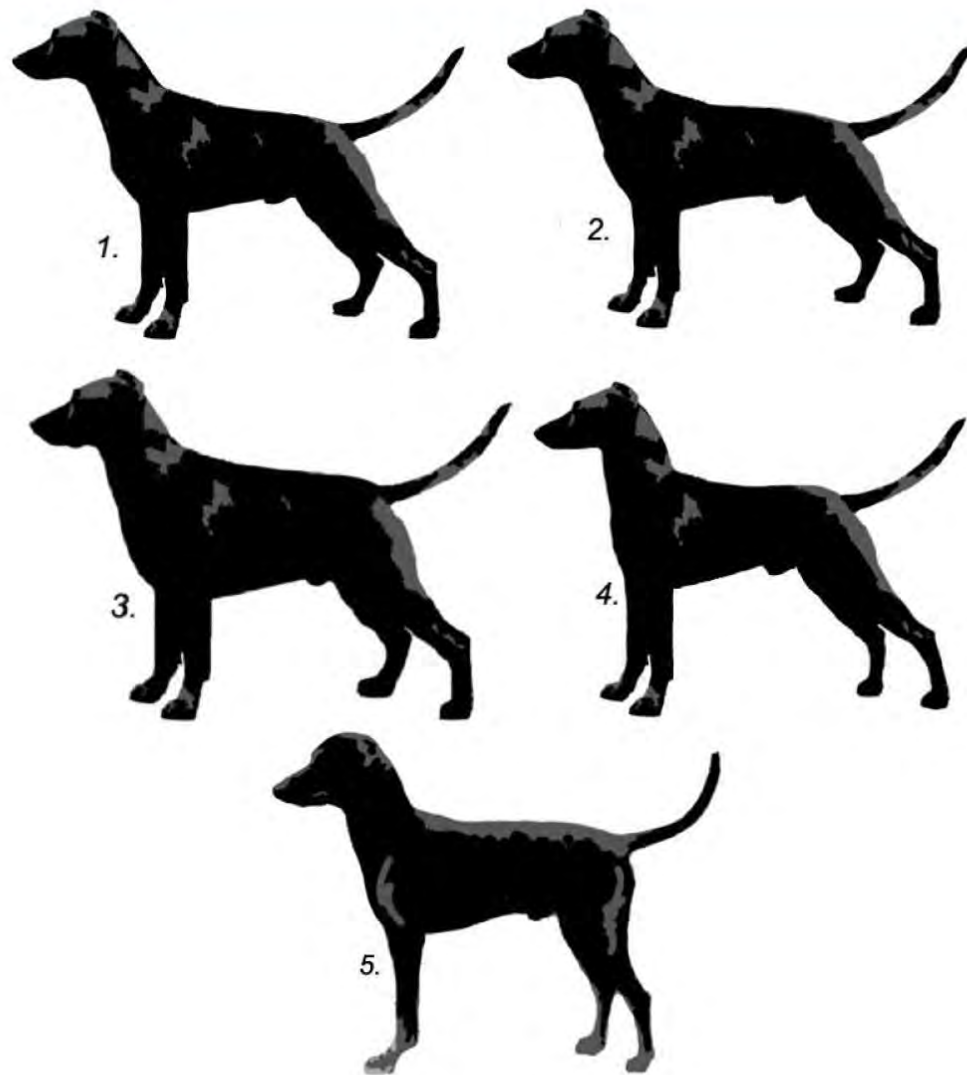
TYYPPI

Rotumääritelmää aikanaan laadittaessa pinsarit olivat kevyempiä. Vuosikymmenien jalostustyön tuloksena pinseristä on saatu rakenteeltaan vahvempia, edelleen säilyttäen niille kuuluvan jalouden. Siitä huolimatta silloin tällöin näkyy liian kevyitä koiria, toisaalta myös liian raskaita yksilöitä.

Pinseri on alkuperältään vahti- ja rottakoira, joten sen tulee olla jalo, jäntevä ja ketterä, mutta myös tarpeeksi vahva. Pinseristä tekee pinserin juuri sen liioittelematon, käytännöllinen, mutta toisaalta myös näyttävä peruskoiran olemus.

[3]

Kuva 1: Oikean tyyppinen, neliömäinen, vahva, mutta jalo uros, joka myös sopivasti kulmautunut.

Kuva 2: Pitkärunkoinen uros, jolla hieman köyry lanneosa.

Kuva 3: Turhan raskas ja lihava uros. Kaula on tyyliiton ja lyhyt. Liikaa huulia.

Kuva 4: Kevyt, ylijalo kokonaisuus, jolla pysty kaula, liian avoimet kulmaukset ja jyrkkä lantio.

Kuva 5: Uros joka antaa ilmavan vaikutelman. Kokoon-
sa nähden kevyt luusto, kevyt alaleuka ja puutteelliset kulmaukset.

LUONNE

Pinseri on luonteeltaan tarkkaavainen, eloisa ja ystävällinen koira, jolla on jonkin verran vahtimis- ja riistaviettä.

On tärkeätä muistaa alkuperäinen snautseri-pinserirotujen käyttötarkoitus eli toimiminen koti- ja pihapiirien vartijana sekä rottien ja muiden pienten jysijöiden tappajana. Tällaisen koiran aistien tulee olla valppaat, sen tulee olla itsevarma ja nopeasti reagoiva, ei kuitenkaan aggressiivinen. Itsevarma pinseri hyväksyy vieraan henkilön.

Pinseri on perheen uskollinen seuralainen. Viime vuosina luonteet ovat selvästi pehmenneet. Joskus kehissä tapaa lähes flegmaattisia yksilöitä. Myös arkuutta esiintyy silloin tällöin. Nämä luonneominaisuudet eivät ole pinserille suotavia.

KOKO

Rotumääritelmän mukaan pinserin korkeus on 45-50 cm ja paino 14-20kg. Vuosien mittaan koko on selvästi kasvanut. Pinserissä, kuten useimmissa muissakin roduissa, urokset ovat keskimäärin narttuja suurempia, jotkut urokset jo selvästi liian suuria. Arvostellessa tulisi suosia narttuja, jotka ovat kooltaan selvästi alle ylärajan ja uroksia, jotka eivät ylitä ylärajaa. Koon ääriarajoilla olevat koirat tulisi mitata.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 45 - 50 cm.

Paino: Urokset ja nartut 14 - 20 kg.

KARVAPEITE JA VÄRIT

Pinserin värit ovat musta ruskein merkein (black & tan) ja punaruskean eri sävyt. Eri väristen koirien yhdistäminen on ollut välttämätöntä pienen geenipoolin takia. Tämän vuoksi punaisella koiralla saattaa esiintyä hieman mustaa sekakarvaa. Määrällisesti näin pienen rodun ollessa kyseessä, pienet värvirheet voidaan kuitenkin hyväksyä. Ihanteena on puhtaan värinen pinseri. Merkkivärisillä värimerkkien tulee olla selvärajaiset.

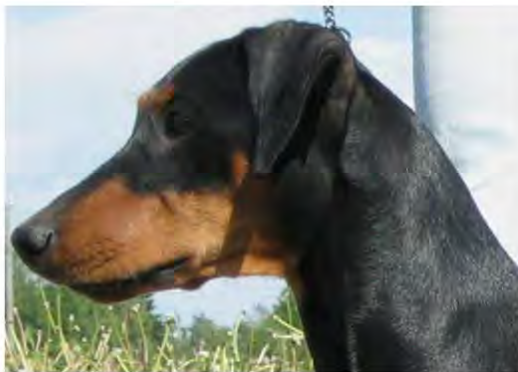
NAHKA: Kauttaaltaan tiivis.

KARVA: Lyhyttä ja tiheää, sileää ja pinnanmyötäistä, kiiltävää, ilman karvattomia kohtia.

VÄRI: yksivärinen: saksanhirvenpunainen; punaruskeasta tummaan punaruskeaan. Musta ruskein merkein: pikimusta punaisin tai ruskein värimerkein.

Ihanteelliset merkit ovat mahdollisimman tummat, syvät ja selvärajaiset. Värimerkit sijaitsevat silmien yläpuolella, kurkun alapuolella, välikämmenisä, kädäpälissä, takaraajojen sisäsiivuilla ja peräpeilissä.

Eturinnassa on kaksi symmetristä ja toisistaan selvästi erillään olevaa kolmiota.

PÄÄ

Pinserin pää on pitkänomainen, tylpän kiilan muotoinen ja pituudeltaan noin puolet selän pituudesta (sä'stä hännän kiinnityskohtaan).

Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät ja pään ylälinjat yhdensuuntaiset. Päälaki on tasainen, ei kupera, eikä myöskään taaksepäin laskeutuva. Purulihasten tulisi olla voimakkaita, mutta poskiliuut eivät saa olla liian ulkonevat.

Pinserillä on tummat, ovaalinmuotoiset silmät. Virheitä ovat liian lyhyet ja/tai kapeat alaleuat. Myös liian lyhyet ja/tai kapeat kuono-osat.

KALLO-OSA:

Kallo: Voimakas ja pitkänomainen; niskakyhmy ei ole korostunut. Kallo on tasainen ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.

Otsapenger: Loiva, mutta kuitenkin selvästi erottuva.

KUONO-OSA:

Kirsu: Täyteläinen ja aina musta.

Kuono-osa: Tylppäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.

SILMÄT:

Silmien tulee olla keskikokoiset, tumman ruskeat, ovaalin muotoiset, eteenpäin suunnatut. Silmäluomien pigmentti on musta. Ilmeen tulee olla valpas, älykäs ja eloisa.

KORVAT:

Korvat ovat poskenmyötäisesti tahtuneet. Ne eivät saa olla liian isot tai raskaat, eivät myöskään liian kevyet. Jäykät, propellimaiset korvat eivät ole myöskään pinserille eduksi. Korvien taitekohta ei ole kallonjaa korkeammalla.

PURENTA:

Pinserillä on normaali, leikkaava purenta. Rodussa esiintyy jonkin verran purentavirheitä (tasa-, ala- ja yläpurenta) sekä hammaspuutoksia, joista tulee arvostelun yhteydessä mainita.

Leuat/hampaat/purenta: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat. Purenta täydellinen, voimakas ja tiivistä sulkeutuva leikkaava purenta.

Hampaat ovat puhtaanvalkoiset (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta).

Poskilihakset ovat voimakkaita, mutta poskipäät eivät saa olla ulkonevat.

KAULA:

Kaula on jalosti kaareutuva, ei liian lyhyt. Kaulanahka on tiivis ja poimuton. Kaulan tulee sulavasti liittyä selkälinjaan.

YLÄLINJA

Pinserin kaunis ylälinja tarkoittaa sitä, että niska kaartuu jalosti ja riittävän pitkä kaula liittyy sulavasti taakse sijoittuneisiin, viistoihin lapoihin, säkä on korostunut ja selkä viertää hieman taaksepäin liittyen huomaamattomasti lyhyeen lanneosaan ja hieman pyöristyneeseen lantioon.

Hieman taaksepäin viistosti ylöspäin lähtevä häntä viimeistelee kokonaisuuden. Monella koiralla on vielä seistessään "rakennettuna" varsin siisti ylälinja, mutta tyylikäs kokonaisuus katoaa koiran liikkeessä. Ylälinja kannattaa ehdottomasti tarkistaa myös liikkeessä. Ylälinjan saattaa pilata liian korkealle tai matalalle kiinnittynyt häntä. Monille pinsereille yhteinen virhe on köyristyvä lanne, mikä näkyy etenkin liikkeessä.

Ylälinja: Säystä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.

RUNKO

Pinseri on neliömäinen koira. Se tarkoittaa sitä, että säkäkorkeus on sama kuin rungon pituus. Säkäkorkeus mitataan okahaarakkeiden korkeimmasta kohdasta ja oikein sijoittuneiden lapojen kärjistä maahan. Rungon pituus mitataan rintalastan kärjestä eli eturinnan uloimmasta osasta istuinluun takimmaiseen osaan. Monet saattavat vaikuttaa pitkärunkoisilta. Tämä saattaa johtua mm. seuraavista syistä:

- Mittasuhteiltaan koira on todella liian pitkä ja/tai raajat ovat liian lyhyet.
- Eturinta on kehittymätön.
- Lanneosa on liian pitkä ja/tai rintakehä on liian lyhyt.
- Koira on ryhditön.

Rungon tulee olla kohtuullisen leveä, poikkileikkaukseltaan soikea ja kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on selvä, lanne lyhyt ja lantio ylälinjaltaan kevyesti pyöristynyt.

Pinseri ei saa vaikuttaa korkearaajaiselta, mutta ei myöskään matalaraajaiselta. Oikeat korkeuden mittasuhteet ovat 1:1 eli rintakehä ulottuu kyynärpäihin ja etäisyys kyynärpäistä maahan on sama kuin rintakehän syvyys. Kulmausten tulisi olla keskenään tasapainoiset. Se tarkoittaa sitä, että sekä etu- että takaraajojen tulisi olla riittävän hyvin kulmautuneet.

Yleisimmät raajojen virheet koirillamme ovat etuasentoiset lavat ja eturaajojen niukat kulmaukset (sekä lapa että olkavarsi) ja hyvin tyyppillisenä liian lyhyt olkavarsi. Liian pystyjen ja usein myös etuasentoisten lapojen takia kaula ei nouse selkälinjasta oikeassa viistossa asennossa (ihanne n. 50-60 astetta vaakatasoon nähden), vaan kaula ja selkä yhtyvät toisiinsa liian jyrkässä kulmassa. Toisaalta taas lyhyen ja/tai pystyn lantion takia monella koiralla on kapeat reidet. Etenkin liikkeessä virhe voidaan havaita, sillä takaliike jää töpöttävän lyhyeksi. Joskus esiintyy myös virheellisiä, korkeita kintereitä.

Säkä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

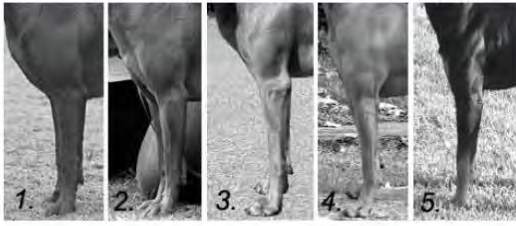
Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyöristynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtalaisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on rintalastan kärjen johdosta selvästi erottuva.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylösvetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosasta lähtien kauniisti kaartuvan linjan.

Kuva1: Voimakkaat etukulmaukset, pitkä olkavarsi ja hyvä eturinta.

Kuva2: Hyvät etukulmaukset, hieman lyhyt olkavarsi, hyvä eturinta.

Kuva3: Riittävä etukulmaus, rintalastan kärki on selvä, mutta rinnan syvyys puutteellinen.

Kuva4: Pystyasentoinen olkavarsi.

Kuva5: Jyrkkä lapa, pystyasentoinen olkavarsi, rintakehän syvyys puutteellinen.

KÄPÄLÄT

Käpälat ovat tiiviit ja korkeat, pyöreät nk. kissankäpälat ovat toivotut. Takakäpälat ovat aavistuksen pidemmät kuin etukäpälat. Sekä etu- että takakäpälien tulee osoittaa suoraan eteenpäin. Pitkät ja litteät käpälat ovat virheelliset.

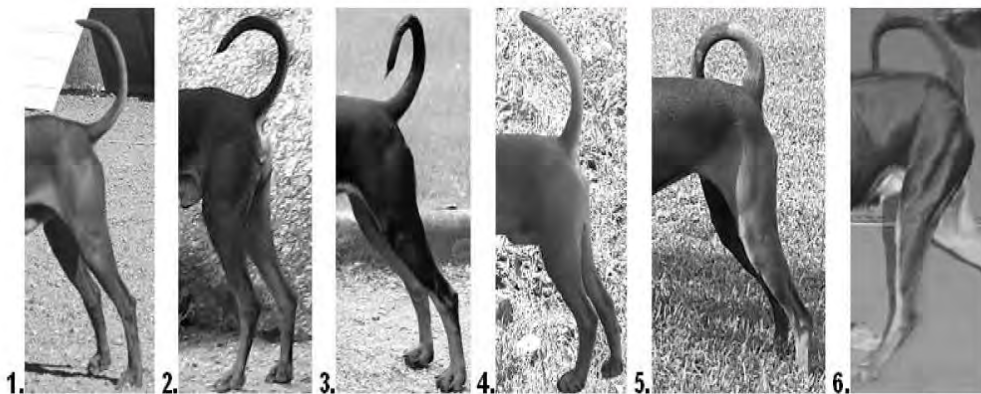
Etukäpälat: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälat); päkiät ovat kestävät, kynnet lyhyet, mustat ja vahvat.

Takakäpälat: Hieman etukäpäliä pitemmät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet, kynnet lyhyet ja mustat.

HÄNTÄ

Hännän lähtöasennon tulee olla ”5-10 minuuttia yli”, ei täysin pysty. Liian pystyhäntäisillä koirilla on yleensä liian lyhyt tai/ ja pysty lantio. Sirppi- tai sapelihäntä on pinserille luonteva. Jonkin verran esiintyy selän päälle kiertyviä häntiä, joka vie yksilöstä jaloutta. Hännän asento tarkistetaan koiran liikkussa. Häntämutkat tulee mainita arvostelussa.

HÄNTÄ: Luonnollinen: tavoitteena on sapelin- tai sirpinmuotoinen häntä.

Kuva 1: sapelihäntä. **Kuva 2:** sirppi. **Kuva 3:** oikea lähtöasento. **Kuva 4:** hieman pystyasentoinen häntä. **Kuva 5:** selälle kiertynyt häntä. **Kuva 6:** jäniksenhäntä.

LIIKKEET

Pinseri on rakennetyypiltään ravaaja. Se tarkoittaa sitä, että pinserin liikunta on ravaajalle tyypillistä, pitkäaskelista ja maatavoittavaa. Sekä etu- että takaraajan liike ulottuu pitkälle rungon eteen ja taakse. Liikkeet ovat yhdensuuntaiset edestä ja takaa katsottuna. On muistettava, että vauhdin kasvaessa kaikkien koirien etu- ja takakäpälät pyrkivät yhdelle uralle. Pinseriä ei tule liikuttaa liian kireällä taluttimella ja koiran liikkussa pää ei saa olla liian pystyasentoinen.

Liikkeet ovat oikean rakenteen mittari. Usein pinserin saa esitettyä sen seistessä asettelemalla siististi, mutta viimeistään liikkeet paljastavat rakenteen virheet. Koiria tulisi liikuttaa kehässä enemmän ja arvostella sen mukaan. Usein selkälinja pettää liikkeessä. Etuosa vajoaa ja lanne köyristyy. Silloin tällöin nähdään puutteellisista kulmauksista johtuvia maahan sidottu, lyhyt liike.

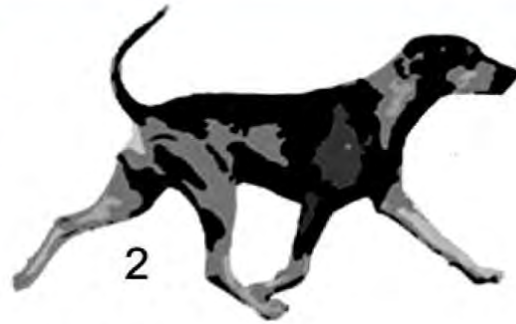
LIIKKEET:

Pinseri on ravaaja. Selkä pysyy liikkeessä kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikkeet ovat tasapainoiset, varmat, voimakkaat ja vapaat; hyvä askelpituus.

Raville on tyypillistä maatavoittava, sulava ja sujuva liike, jossa on vahva takaraajojen työntö ja vapaa etuaskel.

Kuva 1:

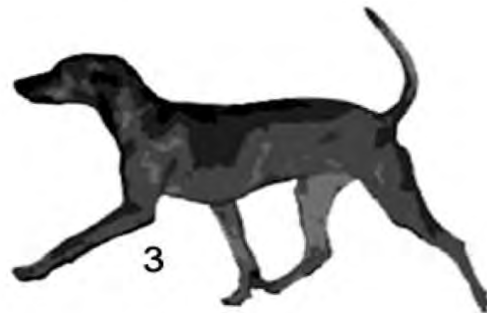
Oikeanlainen liike. Koiralla on toivottu laskeva ylälinja. Kuvien 1-2 koirilla on maatavoittava, jäntevä liike ja hyvä takatyöntö.

Kuva 2, ylhäällä:

Kuvan 2 koiralla on suora ylälinja.

Kuvat 3-4 alhaalla:

Takakorkeana liikkuvat koirat, joiden säkä painuu ja lanne köyristyy. Liike jää rungon alle ja askel lyhyeksi. Kuvan 4 koiralla puutteelliset kulmaukset, joiden vuoksi liikkeet jäävät lyhyiksi.

Yleisimmin pinsereiden liikkeissä nähdään seuraavia virheitä: Lyhyet ja/tai liian korkeat etuliikkeet, leveät ja epävakaat liikkeet tai liian ahtaat takaliikkeet.

VIRHEET

Kaikki poikkeamat edellämainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

- raskas tai kevyt rakenne, matala- tai korkearaajaisuus
- raskas tai pyöreä kallo
- otsarypyt
- lyhyt, suippo tai kapea kuono
- tasapurenta
- vaaleat, liian pienet tai liian suuret silmät
- alas kiinnittyneet tai hyvin pitkät, asennoltaan epäsymmetriset korvat
- voimakkaat poskiluut
- löysä kaulanahka
- liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä
- takakorkeus
- luisu lantio
- pitkät käpälät
- peitsaaminen
- korkea askel
- ohut karvapeite
- selkäjuova, tumma mantteli ja haalistunut tai vaalentunut karvapeite
- säkäkorkeuden ylitys tai alitus 1 cm:n asti.

Kuva ylhäällä: Tukeva narttu

Kuva ylhäällä: Liian ylösmenevä vatsalinja

VAKAVAT VIRHEET

- puutteellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu)
- ilmava yleisvaikutelma
- omenanmuotoinen pää
- erisuuntaiset pään linjat
- ulkokierteiset kyynärpäät
- niukasti kulmautuneet tai lankisääriset takaraajat
- sisäänpäin kiertyneet kintereet
- yli 1 cm:n ja alle 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET

- arkuus, aggressiivisuus, vihaisuus, liika epäluuloisuus tai hermostuneisuus
- kaikenlaiset epämuodostumat
- erittäin puutteellinen sukupuolileima
- purentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta
- karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja värivirheet
- yli 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen ovat hylkääviä virheitä.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Kuva alhaalla: Runkoltaan pitkä uros

[10]

ERINOMAISIA VALIOLUOKAN KOIRIA

Yhteystiedot:
Hallitus: hallitus@pinserit.fi
Jalostustoimikunta: jalostus@pinserit.fi
www.pinsert.fi

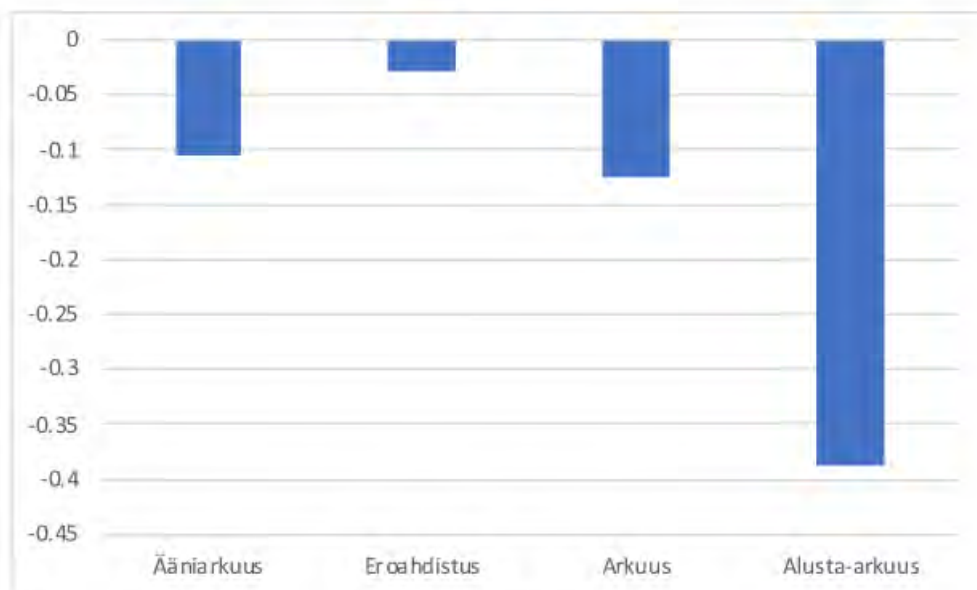
Pinsereiden tilanne

11.11.20 käyttäytymis- ja persoonallisuuskyselyyn vastattu:

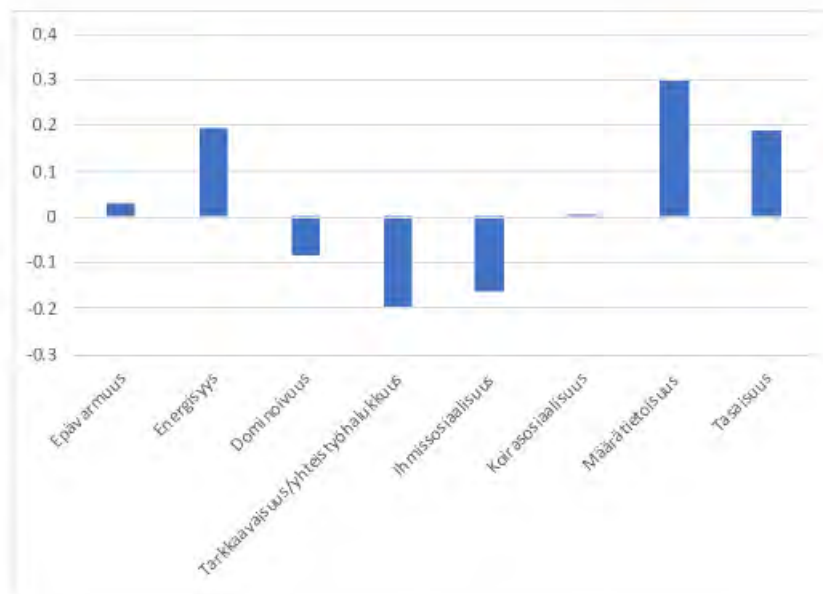
84 pinseriä

Tulosten tulkinta:

0 tarkoittaa kaikkien rotujen keskiarvoa. Mikäli piirre on nollan alapuolella, sitä esiintyy vähemmän kuin muilla roduilla. Mikäli piirre on nollan yläpuolella, sitä esiintyy enemmän kuin muilla roduilla.

LIITE 3

Ulkomuodon jalostustarkastus

Jalostustarkastuksen tulokset ovat julkisia.

Aika		Paikka	
Järjestäjä (yhdistys)			
Tunnusmerkintä (TM)		☐ TM tarkastettu, tark. nimi tekstaten	
Rotu PINSERI		Rotukoodi	
Koiran nimi		Rek.nro	
☐ Uros	☐ Narttu	Normaalit kivekset	☐ Kyllä ☐ Ei
☐ Eläinlääkärin- todistus, syy:		☐ Kastroitu ☐ Steriloitu	
Rungon pituus _____ / _____ (cm/suhde)	Säkä- korkeus _____ cm	Paino _____ kg	
Rinnan ympärysmitta _____ cm	Eturaajojen korkeus _____ cm	Selän pituus _____ cm	
☐ Jalostustarkastus suoritettu	Jalostuksessa huomioitavaa:		
☐ Jalostustarkastus hylätty	Syy:		
☐ Jalostustarkastus keskeytetty	Syy:		

Sivu 1/5

Osiot arvostellaan suhteessa rotumääritelmään, lukuunottamatta tähdellä * merkittyjä kohtia, joissa kuvataan koira yleensä, rodusta riippumatta.

1* Yleinen voimakkuus	ihanne
☐ 1 liian kevyt	H
☐ 2 kevyt	E
☐ 3 keskivahva	I
☐ 4 voimakas	I
☐ 5 raskas	E
☐ 6 liian raskas	H
2 Sukupuolileima	
☐ 1 selvä	I
☐ 2 urosmainen narttu	E
☐ 3 narttumainen uros	E
3* Rungon mittasuhteet	
☐ 1 neliömäinen	I
☐ 2 suorakaiteen mallinen	N
☐ 3 pitkärunkoinen	E
☐ 4 lyhytrunkoinen	E
4 Luusto	
☐ 1 liian kevyt	E
☐ 2 kevyt	E
☐ 3 keskivahva	N
☐ 4 vahva	I
☐ 5 raskas	E
☐ 6 liian raskas	E

Jakelu: 1. koiranomistaja, 2. järjestävä yhdistys

5* Huulipigmenti	ihanne
☐ 1 kauttaaltaan pigmentoitunut	I
☐ 2 vajaa pigmentti	E
☐ 3 pigmentti puuttuu	H
☐ 1 musta	I
☐ 2 maksanväriäinen	H
☐ 3 sininen/harmaa	H
muuta:	
6* Kirsupigmenti	
☐ 1 kauttaaltaan pigmentoitunut	I
☐ 2 vajaa pigmentti	E
☐ 3 pigmentti puuttuu	H
☐ 1 musta	I
☐ 2 maksanväriäinen	H
☐ 3 sininen/harmaa	H
muuta:	
HUOM. HAALISTUMAT	
7 Kirsun koko	
☐ 1 liian pieni	H
☐ 2 pieni	E
☐ 3 normaali	I
☐ 4 suuri	N
☐ 5 liian suuri	H

8* Sieraimet	ihanne
☐ 1 liian pienet /ahtaat	H
☐ 2 kirsun kokoon sopivat, avonaiset	I
☐ 3 suuret	N
muuta:	
9* Purenta	
☐ 1 voimakas yläpurenta	H
☐ 2 lievä yläpurenta	E
☐ 3 väljä leikkaava purenta	E
☐ 4 leikkaava purenta	I
☐ 5 tasapurenta	E
☐ 6 lievä alapurenta	H
☐ 7 voimakas alapurenta	H
☐ 1 epäsäännöllinen hammasrivi	N
☐ 2 kulmahammas painaa ientä / kitalakea	H
☐ 3 ienten liikakasvua	E
10* Hampaat	
☐ 1 heikot	H
☐ 2 pienet	N
☐ 3 keskisuuret	I
☐ 4 suuret	I
hammaspuutokset:	
P1 EI TOIVOTTU	
muuta:	

v4 10.2018

11 Pään yleisvaikutelma <i>ihanne</i>	
1 rodunomainen	I
2 kiilamainen	I
3 kapea	N
4 liian kapea	E
5 leveä	E
6 liian leveä	E
7 pieni	E
8 liian pieni	E
9 lyhyt	E
10 suuri	E
11 liian suuri	E
12 pitkä	I
13 liian pitkä	E
14 karkea	N
15 raskas	E
16 liian raskas	E
muuta:	
12* Pää	
1 yhdensuunt. kallon ja kuonon linjat	I
2 erisuuntaiset kallon ja kuonon linjat	N
1 laskeva kuononselkä	E
2 nouseva kuononselkä	E
3 lihaketon	E
4 liioitellut ihopoimut	E
muuta:	
13 Posket	
1 liian litteät	E
2 litteät	N
3 keskivahvat	I
4 ulkonevat	N
5 liian ulkonevat	E
14* Kallo-osa	
1 hieman kaareva	N
2 tasainen, litteä	I
3 epätasainen	N
4 tasainen korvien välistä	I
5 pyöreä / kupera	E
6 liian kupera	E
7 takaluisu	N
8 lyhyt takaraivo	E
9 aukile	H
muuta:	
15* Otsapenger	
1 puuttuva	E
2 vähäinen	N
3 selvästi erottuva	I
4 voimakas / liioiteltu	E
N 1 erottuva otsaurre	
muuta:	
16* Kuonon pituus suhteessa kallo-osaan	
1 liian lyhyt	E
2 lyhyt	N
3 hieman lyhyempi	N

... Jatkoa (kuonon ja kallon suhde)	
4 yhtä pitkä	I
5 hieman pidempi	E
6 pitkä	E
7 liian pitkä	E
muuta:	
17 Kuonon leveys <i>ihanne</i>	
1 liian kapea	E
2 kapea	N
3 keskileveä	I
4 leveä	N
5 liian leveä	E
muuta:	
18* Leukojen suhde	
1 tasapainossa toisiinsa nähden	I
2 alaleuka lyhyt suhteessa yläleukaan	E
3 yläleuka lyhyt suhteessa alaleukaan	H
4 leuat yhtä pitkät	N
5 alaleuka kapeampi kuin yläleuka	E
6 yläleuka kapeampi kuin alaleuka	H
7 leuat yhtä leveät	I
8 vino alaleuka	H
9 puutteellinen alaleuan syvyys	E
muuta:	
19 Huulet	
1 kuivat / ohuet	E
2 tiiviit / kiinteät	I
3 paksut	N
4 löysät	E
5 roikkuvat	E
6 liian roikkuvat	H
7 syvät huulipoimut	E
N 1 pyöreä ylähuulen profiili	
N 2 kulmikas ylähuulen profiili	
muuta:	
20* Silmien muoto	
1 soikeat	I
2 pyöreät	E
3 kolmionmuotoiset	E
4 vinoneliön-/salmiakimmuotoiset	E
muuta:	
21* Silmien koko	
1 liian pienet	H
2 pienet	N
3 keskikokoiset	I
4 suuret	N
5 liian suuret	E
1 erikokoiset	H
22 Silmien sijainti	
1 liian syvällä	E
2 syvällä	N
3 ei ulkonevat, ei syvällä	I
4 ulkonevat	E

... Jatkoa (silmien sijainti)	
5 liian ulkonevat	E
1 kaukana toisistaan	N
2 lähemmäs toisiaan	N
1 eri tasossa	E
2 vinoasentoiset	E
23* Silmien väri <i>ihanne</i>	
1 sininen	H
2 keltainen	E
3 vaaleanruskea	E
4 ruskea	N
5 tummanruskea	N
6 lähes musta	I
7 kaksiväriset	H
1 sointuvat turkin väriin	N
2 ilme pistävä	E
muuta:	
24* Silmäluomet suhteessa silmään	
1 kireät	E
2 tiiviit	I
3 paksut	N
4 roikkuvat	E
N 1 vilkkuluomi esillä	
H 2 kiertyneet	
muuta:	
25* Silmäluomen pigmentti	
1 kauttaaltaan pigmentoitunut	I
2 vajaa pigmentti	E
3 pigmentti puuttuu	H
26 Ilme	
1 ystävällinen / lempeä	N
2 valpas, tarkkaavainen	I
3 pelokas	E
4 epäluuloinen	E
5 vihainen	H
muuta:	
27 Korvalehdet	
1 liian ohuet	E
2 ohuet	I
3 paksut	N
4 liian paksut	E
5 rustoiset	E
6 kapeat	E
7 leveät	E
28* Korvien malli	
1 luppakorvat / riippuvat	I
2 puolipystyt	E
3 pystykorvat	E
4 ruusukorvat	E
5 kärjistään taikkuneet	E
6 kiertyneet	E
7 eri paria	E
muuta:	

29 Korvien pituus		<i>ihanne</i>	
1 liian lyhyet	E		
2 lyhyet	N		
3 keskimittaiset	I		
4 pitkät	E		
5 liian pitkät	E		
30 Korvien koko			
1 pienet	N		
2 keskikokoiset	I		
3 suuret	N		
31 Korvien asento			
1 eteenpäin kallistuneet	-		
2 pystyasentoiset	-		
3 taaksepäin kallistuneet	-		
4 luppakorvaisella päänmyötäiset	I		
5 luppakorvaisella ei-päänmyötäiset			
1 liian etuasentoiset	-		
2 liian pystyasentoiset	-		
3 haja-asentoiset	E		
muuta:			
32 Korvien kiinnitys			
1 oikein kiinnittyneet	I		
2 ylös kiinnittyneet	N		
3 alas kiinnittyneet	E		
4 taakse kiinnittyneet	E		
5 lähekkäin toisiaan	E		
6 eri tasossa	E		
muuta:			
33* Hengitys, arvostellaan myös liikkeessä			
1 vaivaton / äänetön	I		
2 vaivaton / kuuluva	N		
3 vaikeutunut	E		
4 selvästi vaikeutunut	H		
34 Kaula			
1 lyhyt	N		
2 keskipitkä	I		
3 pitkä	N		
1 ohut	E		
2 lapoja kohti levenevä	I		
3 paksu	E		
1 löysää kaulanahkaa	E		
2 kuiva	I		
3 lihaksikas	I		
35 Kaulan asento			
1 kaareva	N		
2 liittyy sulavasti ylälinjaan	I		
3 selkälän suuntainen	E		
4 pystyasentoinen	E		
5 liian pysty	E		
muuta:			
36 Rintakehän muoto			
1 soikea	I		
2 pyöreä	E		

Sivu 3/5

... Jatkoa (rintakehän muoto)			
3 kapea	E		
4 leveä	N		
1 matala	N		
2 syvä	I		
3 liian syvä	E		
1 selvästi erottuva rintalastan kärki	N		
37* Rintakehän pituus		<i>ihanne</i>	
1 lyhyt	E		
2 pitkä	N		
3 keskipitkä	I		
4 lyhyt rintalasta	E		
muuta:			
38* Eturinta			
1 puutteellinen	E		
2 vähäinen	N		
3 selvästi erottuva	I		
4 korostunut	N		
5 täyteläinen	I		
1 kapea	N		
2 leveä	I		
3 liian leveä	N		
muuta:			
39* Lavat			
1 pystyt	E		
2 viistot	I		
1 lyhyet	E		
2 pitkät	I		
1 leveäasentoiset	E		
2 raskaat	E		
muuta:			
40* Olkavarret			
1 rungonmyötäiset	I		
2 lyhyet	E		
3 keskipitkät	I		
4 pitkät	N		
5 pystyt	E		
41* Etukulmaukset			
1 suorat / nitukat	E		
2 kohtuulliset	I		
3 voimakkaat	N		
4 liioitellut	E		
42* Kynärpäät			
1 ulkonevat	E		
2 rungonmyötäiset	I		
3 sisäänpäin kääntyvät	E		
43 Ylälinja, huomioimatta kaulaa			
1 rodulle tyypillinen	I		
2 liian kaareva	E		
3 kaareva	E		
4 suora	I		
5 korkea säkä	N		
6 laskeva	I		

... Jatkoa (selkä)			
7 liian laskeva	E		
8 takakorkea	E		
44* Selkä		<i>ihanne</i>	
1 notko	E		
2 pehmeä	E		
3 kiinteä / suora	I		
4 kaareutuva	E		
5 laskeva	I		
6 karpinselkä	E		
7 painauma sään takana	N		
1 leveä	-		
2 kapea	-		
muuta:			
45 Selän pituus			
1 liian lyhyt	E		
2 lyhyt	I		
3 keskipitkä	N		
4 pitkä	E		
5 liian pitkä	E		
46 Lanne			
1 lyhyt	I		
2 keskipitkä	N		
3 pitkä	E		
1 suora	I		
2 kaareva	N		
3 liian kaareva	E		
1 kapea	N		
2 lihaksikas	I		
47* Lantio			
1 vaakasuora	N		
2 normaali / viisto	I		
3 pysty	E		
1 lyhyt	N		
2 keskipitkä	I		
3 pitkä	N		
1 leveä	N		
2 keskileveä	I		
3 kapea	E		
1 lihaksikas	I		
48* Häntä			
1 kaartuva	I		
2 paimenkoukku / silmukka	E		
3 suora	N		
4 kieppi / rulla / kierre	E		
5 korkkiruuvi	E		
6 liian tiukka kierre	E		
7 häntämutka	H		
muuta:			
LUONNOLLINEN			
49* Hännän asento			
1 ylös kiinnittynyt	N		
2 keskikorkealle kiinnittynyt	I		
3 alas kiinnittynyt	N		
1 eteenpäin selän päälle kaartuva	E		
2 pysty hännän asento	N		

50* Hännän asento liikkeessä		ihanne
1 selkälän yläpuolella	I	
2 selkälän jatkeena	N	
3 selkälän alapuolella	N	
4 riippuva	N	
5 pysty	N	
muuta:		
51* Hännän pituus		
1 hännätön	H	
2 töpö	H	
3 lyhyt	N	
4 keskipitkä, ulottuu kintereeseen	I	
5 pitkä	N	
muuta:		
52 Raajojen pituus		
1 liian lyhyet raajat	E	
2 matalaraajainen	N	
3 kyynärpää puolivalisä säkäkorkeutta	I	
4 korkearaajainen	N	
5 liian pitkät raajat	E	
53* Eturaajat edestä, seisessä		
1 suora kyynärvarsi	I	
2 hieman käyrä kyynärvarsi	E	
3 voimakkaasti käyrä kyynärvarsi	H	
muuta:		
54* Raajojen luusto		
1 litteä	I	
2 pyöreä	N	
1 heikko	E	
2 keskivahva	N	
3 voimakas	I	
55* Ranteet		
1 eteenpäin taipuneet	E	
2 jäykät / suorat	N	
3 normaalit	I	
4 taipuneet	E	
1 ulospäin kääntyneet	E	
muuta:		
56* Välikämmenet		
1 hieman viistot	N	
2 lyhyet	N	
3 vahvat	I	
4 taipuneet	E	
5 suorat	N	
57* Takaraajat takaa, seisessä		
1 pihtiasentoiset	E	
2 suorat	I	
3 lankisääret	E	
1 uloskääntyvät	E	
2 sisäänkääntyvät	E	
1 ahtaat	N/E	
muuta:		

Sivu 4/5

58* Kinner ja kinnerkulma		ihanne
1 matala	N	
2 keskikorkea	I	
3 korkea	N	
1 eteenpäin taipunut kinner	E	
2 sirppikinner	E	
1 suorat kulmaukset	E	
2 niukat kulmaukset	N	
3 kohtuulliset kulmaukset	I	
4 voimakkaat kulmaukset	N	
5 liian kulmautuneet	E	
6 kinner painuu maahan	H	
59* Polvet ja polvikulma		
1 sisäkierteiset	E	
2 ulkokierteiset	E	
1 suorat kulmaukset	E	
2 niukat kulmaukset	N	
3 kohtuulliset kulmaukset	I	
4 voimakkaat kulmaukset	N	
5 liian kulmautuneet	E	
muuta:		
60* Kämpälät		
1 pyöreät / kissankämpälät	I	
2 pitkät / jäniksenkämpälät	N	
1 kaarevat varpaat	I	
2 suorat varpaat	N	
1 paksut	N	
2 litteät	N	
3 tiiviit	I	
4 hajavarpaiset	N	
5 epänormaalit varpaat	H	
1 normaalit päkiät	I	
muuta:		
61* Kynnet		
1 värilliset	I	
2 valkoiset	E	
1 normaalit	I	
2 poistettu	N	
3 tynkäsuiset / sairaat	H	
1 takakannukset	E	
2 tuplakannukset	E	
muuta:		
62* Karvanlaatu		
1 kihara	H	
2 laineikas	N	
3 suora	I	
1 silkkinen	N	
2 pehmeä	N	
3 kova / liukas	I	
4 karhea	I	
5 karkea	N	
6 villava	-	
1 nyörityvä	-	
2 laatoittuva	-	

... Jatkoa (karvanlaatu)		
muuta:		
63 Karvanpituus		ihanne
1 liian lyhyt	N	
2 lyhyt	I	
3 keskipitkä	N	
4 pitkä	E	
5 liian pitkä	H	
muuta:		
64 Hapsut		
1 niukat	-	
2 kohtuulliset	-	
3 runsaat	-	
4 liian runsaat	-	
65* Karvan määrä ja pohjavilla		
1 karvaton	H	
2 kaljuja kohtia	H	
3 harva karvapeite	E	
4 ohut karvapeite	N	
5 normaali / tiheä karvapeite	I	
6 haittaavaa karvoitusta;	H	
missä:		
1 kohtuullinen peitinkarva	I	
2 runsas peitinkarva	N	
3 liian runsas peitinkarva	E	
1 ei pohjavillaa	I	
2 niukka pohjavilla	N	
3 pohjavilla suhteessa peitinkarvaan	N	
4 runsas pohjavilla	E	
5 liikaa pohjavillaa suhteessa peitinkarvaan	E	
muuta:		
66* Nahka		
1 ohut	N	
2 keskivahva	I	
3 paksu	N	
4 irtonainen	N	
5 tiukka / liikkumaton	N	
67* Ihon pigmentti		
1 ei pigmenttiä	N	
2 laikukas	H	
muuta:		
68 Väri		
1 ei rodunomainen	H	
2 rodunomainen	I	
1 merle / harlekiini	H	
2 diluutio	H	
3 haalistunut	H	
värijakauma:		
koiran väri:		

